

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JOZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SANDOR

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.
egy hónapra 1 ft 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Aggodalmak.

Budapest, január 18.

(v.) A főrendiházban megtörtént az első fitkózás. Elég furcsa volt a lefolyása. A hercegprimás kevés szóban sokat kérdezett. Erre a miniszterelnök sok szóban semmit sem felelt. Kijelentései közül olyik nagyon tetszhetett neki, mert minduntalan visszatért rá. Nem tudjuk, mennyire szórakoztatta a főrendeket ez a retorikai játék; de sejtjük, hogy alig telt benne sok gyönyörűségük. Végre is ők a hercegprimás révén tájékozást kívántak a kibontakozás eszközeiről és kilátásairól. Senki sem mondhatja méltánytalannak ezt a kívánságot. Maga a miniszterelnök ur sem mondta annak. Hanem azért a tájékoztatást még sem adta meg. Sem a tárgyról, sem a tárgyhoz nem beszélt, hanem mindig csak melléje. Szántszándékosan melléje és következetesen melléje; egyetlenegy mondatával sem hibázott rá arra, amiről beszélnie kellett volna. Hanem előszedeggette azokat a vesszőparipákat, amelyek az alsóházban többé nem nyargalhat és valóságos iskolalovaglászt végzett velük. Beszélt a többségi uralom elvéről, — mintha hallottunk volna már ilyesmit tőle is, másoktól is. Beszélt az obstrukció káros voltáról, — mintha erről is hallottunk volna harangozni. Azután beszélt arról az igyekvéséről, hogy a békének megfiúsulása esetén kimélni kívánja az ország alkotmányát, — Tenczer Pálék a megmondható, hogy ez a manifesztáció sem gyakorolhatja többé senkire az ujdonság ingerét. Jól megnézzé, ez a beszéd alig is volt egyéb, mint felmelegítése annak a szónoklati remekműnek, amelylyel báró Bánffy a minap a székesfőváros küldöttségét lepte meg. Pedig akkor nem kívánt tőle a hercegprimás politi-

kai tájékoztatást, valamint ma nem tartogatott számára a főrendház diszpolgári oklevelet.

No mindegy. A miniszterelnök ur — úgy látszik — későbbi alkalomra tartogatja államférfiúi gondolatait. Mi várhatunk. Vártunk eddig is négy esztendeig. Hát várunk tovább is, még négy napig, vagy még négy hétig, mert hisz tovább csak nem fog ez a gyötrelme tartani. Addig is hadd számoljunk be arról a benyomásról, amelyet ez a beszéd reánk tett.

A miniszterelnök ur úgy beszélt ma, mint aki szívesen maradna, ha nem kellene okvetlenül elmennie. Sőt van neki politikája is erre az esetre. Jelezte is diplomafikus óvatossággal ezt a politikát. Jelezte a multkor a főváros küldöttsége előtt s ma újból a főrendiházban. Ha nem kell okvetlenül mennie, akkor a helyén marad és tovább kormányoz *lehetőleg* az alkotmány sérelme nélkül. A multkor a *lehetőleg* szót ki is mondta világosan; ma csak sejtelmesen célozt rá. Ez a hézag kétségtelenül emelte a beszéd pikáns voltát. Hát lehetnek képzele a miniszterelnök ur az ő továbbkormányzását az alkotmány sérelme nélkül? Lehet ő abban a vélekedésben, hogy az alkotmány már eddig is nem szenvedett sérelmet? Ez a kormány törvényes meghatalmazás nélkül szed adókat; elvitte az országot oda, ahol parlament még van, de parlamentarizmus már nincsen; ahol még van alkotmány, de már nincsen alkotmányosság. Hát vajjon átálmodta-e a miniszterelnök ur január elsejétől máig az időt, hogy továbbkormányzásának alkotmányos korrektségéről mer beszéljen? Itt csak két eset lehetséges: a miniszterelnök ur vagy nem tudja maga, hogy mit tett, vagy felteszi a főrendekről, sőt az egész országról, hogy nem tudja appreciálni

a bekövetkezett politikai helyzetnek tartalmát és horderejét. Valljuk be, hogy mind a két eset elég szokatlan egy miniszterelnök részéről. Logika nincs egy csöpp sem a miniszterelnök ur álláspontjában. De igenis van benne nagyon sok *pszichológia*. Akár azt hiszi báró Bánffy, hogy nem lépte túl az alkotmányosság határait, akár azt, hogy elhítheti az országgal az ő alkotmányos továbbkormányzásának lehetőségét: mind a két esetben abban a feltevésben él, hogy az ő kormányzati működésének még nincsenek megszámlálva az órai. A miniszterelnök ur tehát még nem tartja magát bukott embernek. S van ő az az ember, aki valameddig elkerülhetők tartja távozását, mindaddig elkerülendők is tartja azt. Ilyenformán új kétségek merülnek fel bennünk a kormány békés törekvéseinek őszintesége iránt. Aki úgy beszél, mint a hogy báró Bánffy Dezső beszélt ma, az legalább is szeretné, ha a béke megfiúsulna. Pedig mihelyt a miniszterelnök ur ilyesmit óhaj, máris megvalósult az óhaja.

Mától fogva pesszimisták vagyunk. Az ország akarja a békét. Akarja a korona is, hiszen már másodszer utasítja miniszterelnökét az alkudozásra. De vajjon akarja-e a miniszterelnök ur? Ez itt a nagy s — fájdalom — a dolgok mostani állása szerint a döntő kérdés. Mert báró Bánffy Dezső megszűnt lenni, amivé őt, mint a kormány elnökét, az alkotmány rendeli: nem összekötő kapocs ő a korona és a nemzet közt, hanem kínai fal, mely lomhán, de csökönnyösen terpeszkedik a trón s az ország közé. Ime most is, válságban van a parlament, válságban maga a többség, válságban a kiegyezés, válságban e révén a dualizmus is, nem is szólva ez alkotmány folytonosságának meg-

T Á R C A.

Pasztellek.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája —

Írta: *Pekár Gyula.*

A kis baba.

(A Verstraete modorában derűs májusi éggel és szűzes tavaszi színekkel. Napfényes, fehér hangulat, melynek virághavas káprázatán és ártatlan illatúján lepkek pihegésének és bogarak zümmögésének a muzsikája zsong át)

... Ott ült a sétány alléjának az egyik padján az orgonavirág alatt s miközben átlátszóan finom kezét a gyermekkeosi nádfonatos szélén nyugtató, valami tulardó, de szinte aggodalmas gyöngédséggel nézett le a esipkeparánk közt alvó, rózsaszín kis babára. Köröskörül diadalmasan szép volt a májusi világ: a bokrok szinte lerokkadtak a virághó omladással pompája alatt s az illatos káprázatban pihegő pillangók és zümmögő bogarak zengtek a tavasz idylli szimfoniáit. Jólles béke terült el az egész sétányon, — ide nem hatott el a körülvevő nagyváros lázas lihegése. Ez a gyermekek birodalma volt s boldog ártatlanságban nőttek ők fel itt a virágokkal... Csak nézte gyermekét a sokat hallgató asszonyok sokatmondó komolyságával, — boldogságszomjasan addig nézte, amíg csak egy könnyesepp ki nem gördült delikát arcára. De nem a bánat könnye volt az, inkább a mélyen esalódott lélek örömkönnye. Annak a esőndes asszonynak a könnye, aki rettegve fél a esalóka reményétől és most az egyszerű, nem tehet róla, mégis remélni mer... Mintegy attól tartva, hogy

a leselkedő bánat rajta ne kapja lelkét a harmónia ez oly ritka perenében, remegve susogá magának:

— Te édes angyalom, te léssz az én mindenem, — az én egyedüli mindenem!... Összefoltozzuk még a szegény kis mama életét...

Törékeny természetű, csudálatosan finom alkati fiatal asszony volt, egyike azoknak a gyöngédségért, jóságért eső gyermekasszonyoknak, kiket védtelenségükben felt az ember még a feléjük szálló pillangótól is. Egyike azoknak a gyermekmamáknak, akiknek szűzesen naiv s leányosan csudálatos arcán, — épp mivel lelkükben leányok maradtak, — valami búbajos csodaképp nem látszanak még meg az anyaság édes szenvedései... Tavasz kalapja alatt valami árva szelidséggel simultak el homlokára halavány-szöke fürtjei és szenvedetlen, sápadt arcában, melynek hamvas, tiszta bőrén halántéka táján itt-ott kékesen rajzolódott át ereinek a hálózata, — csak ibolyakék szemei éltek álmélkodó életet. Ezek a szemek gondolkodók, vagyis szomorúak voltak, afféleálmatlan szemek, melyekben örökké betegen virraszt a töprengés, s melyek még mindig nem tudnak elaludni a nembánosság fátsultságába... A leányos are gyermekkeretében beszéltek azok sokat, olyan nagyon sokat, amennyit csak bus női szemek tudnak egy pillantásra, egyszerre elmondani... A sétányon véletlen áthaladó férfiak meglepetve néztek rá s ajkaikon elhalt a szokásos ledér mosoly, — valami kívánsai gyöngédséggel pillantottak hol a törékeny, védtelen gyermekasszonyra, hol a kis babára. Ő érezte magán a kívánsai tekintetet s nem tehetett róla, zavartan sütötte le a szemét, maga se tudta, mit szegyel, azt, hogy még leányoknak nézik, vagy azt, hogy már asszonyoknak tartják...

— Te édes angyalom, suttogta, összefoltozzuk még a szegény kis mama életét...

Szinte elállt a lélegzete a mind egész világában felgyöngyöző félnék reménység áradalmá-

tól. Bágyadtan dőlt hátra a lócán, — olyan gyöngének érezte magát a tavaszi láztól. Aztán felvetve fehér arcát szinte vallásos ihlettel bámult fel a májusi glória káprázatába. Oh de jó volt az a kábító illat, az a balzsamos meleg napfény! Szívéig hatolt le az s ott megmozdított valamit. Mintha ébredezni kezdett volna érzelmvilágának a hervadt viránya. Da úgy félt ő a minden ellenszegülése dacára feltápaszkodó reménytől, hogy nem mert volna azért a nagy boldogságra gondolni. Oh nem, — csak azért esdekelt ő, hogy valahogy összefoldozhassa az életét, hogy annyi szürkeség után valami kis örömecke adassék neki. Sok volt ez? — talán nem, — talán sikerülni fog ez, talán gyermeke révén, ő benne, ő általa szabad lesz neki nagy szerelmi álomtól beteg szíve érzelmomszomjasát oltani... Nem mert hinni a nagy örömben, szinte elszedült a gondolatára. És a hogy felnézett a tavaszi napfénybe, valami komoly, de szinte mohó gyönyörrel élvezte a csudaként beállott harmónia felséges peréit. Nem volt az egyelőre még tevőleges boldogság, csak a töprengő bánatnak a hiánya: pihegés. Oly jó volt az, végre valahára pihenni... Szabadon mert gondolkodni, — az édesből utóbb olyan fájdalomra vált részesme mintha mostantól fogva kimaradt volna a tudalmából...

Behunyta a káprázattól zibbadó szemét s valami boldog aléltással engedé át magát az új folyó ringató árjának, mely most fakadt a szívéből s vitte őt a messze jövő virányai felé. Az az itt előtte alvó édes kis baba fogja őt kárpótolni mindenedéért, benne fog ő újra élni, ő lesz az ő egyetlen mindene... S ahogy az új folyó érzelen árja mind messzebbre sodorta őt magával, busan sejté, hogy távolodik a régi álmok szerelme és olyan veszedelmes ligetektől... Körülötte repeső örömmel, kábítóan zsongott az illatos tavaszi világ. Libbenő pillangók, zümmögő bogarak és tovaröppenő szorgalmas méhek szálltak el a bölés felett s mindannyian mindmeganyí

szakadtságáról. S az az ember, aki a kríziseknek ezt az özönét rázúdította az országra, elszigetelt a nemzetől a fejedelmet, ránehezedik végzetes befolyásának kizárólagosságával a koronára s féltékenyen megőrzi az uralkodót a magyar közélet minden egyéb tényezőjével való érintkezéstől. A korona csak azt hallja a nemzet felől, amit Bánffy mond neki. A nemzet csak azt hallja a korona felől, amit neki Bánffy imputál. Nekünk azt mondja váltig, hogy a korona bizik benne. De vajjon megmondja-e a koronának, hogy bármi is jöjjön, minden körülmény között megbízhatik a magyar nemzetben? Eddig se láttuk szívesen, de mátlól fogva egyenesen aggodalmasnak mondjuk, azt, hogy e válságos helyzetben a korona nem tájékozik más egyéniségek útján is a helyzet követelményei felől, hanem mindig Bánffyval és csakis Bánffyval érintkezik. Hiszen Bécs csak négy óránnyira van Budapeستől; miért nem jön közbéni a magyar király, szétnézni az országban a maga szemével? Mért nem hallgatja meg az uralkodó, nem is mondjuk a *parlamentnek*, hanem legalább a *kormánypártnak* egyéb notabilitásait? Mért nem nyugtatja meg magát a fejedelem ilyen komoly helyzetben a tapasztalás közvetlenségével? Ha már magát nem kívánja megnyugtatni, mért nem nyugtatja meg legalább a *nemzetet*?

Ha meghiusulna a béke, akkor a fejébe kerülne ez annak, aki oka lesz a kudarcnak. De nekünk nem a Bánffy feje kell, hanem az ország nyugalma, a közélet békéje, a sebzett alkotmány gyógyulása, a törvények uralmának helyreállítása. Nem megtorolni akarunk mi egy gonosz tettet, hanem elhárítani egy katasztrófát. Jaj Bánffynak, ha ezt a katasztrófát ránk zudítja. De jaj a nemzetnek, ha egyéb vizsgálatára nem marad, mint a késő megtorlásnak reménye.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, január 18.

Az egyházpolitikai viták emlékezetes napjai óta a főrendiház oszlopcsarnokában nem volt olyan élén ksürgés-forgás, a pártok nem vonultak föl olyan sűrű esatarendben, mint ma, amikor arról volt szó, hogy a főrendek állást foglalnak az alkotmányellenes állapottal szemben. Egymásután jöttek a kegyelmes és méltóságos törvényhozók s

szelid új ábrándot felejtettek a homlokán. Révedező mosolyra nyitak ajkai.

— Igen, igen, suttogá, összefoltozom még az életemet...

Egy dongó darázs bugott el közte és a böleső közt épp az arca előtt. A gyermekasszony különös ijedelemmel riadt fel álmodozásából s reszketve nézett körül... Kimaradt a lélegzete s támolyogva kelt fel a lőcéről. Olyan bágyadtan érezte magát, hogy attól félt, elalél.

— Dada, mormogá, adja ide a napernyőmet. Olyan bágyadtan érzem magam... mozognom kell. Elmegyek egy kicsit járkálni itt az alléban...

S elindult az orgonavirágos alléban, álmatag léptekkel, szinte kábultan a májusi nap illatos káprázatától.

Mért jutott most egyszerre olyan megdöbbenően az eszébe Ó?... Ó, aki mindig ott állt ugyan lelke hátterében, de akit a múlt napok bánatának mindegyre szaporodó szürke leplei olykor már egészen eltakartak előle? Mikor az a dongó elbuzgott közte és a böleső között, egyszerre olyan élő-elevenen látta maga előtt, hogy elállt a szíve verése és csak líhegve tudott körülnézni. Mikor az új folyó érzelmarja már messze sodorta őt az anyai vizsgálatódás, a távol jövő irányai felé, — mikor olyan melankólikusan sejté, hogy bucsuzik, örökre bucsuzik a régi álmok szerelmes és olyan veszedelmes ligeteitől, akkor egyszerre valami csudás rejtelemmel topant lelke szinpadára ismét Ó. Látta maga előtt, úgy mint három év előtt régen: fiatalos férfiaságában daliás-sötéten, szépen... És nézett rá az Ideál szerelmes bánattal, szomorun. Nézett rá szinte szemrehányóan, most, hogy bucsuzott az emlékeitől és vizsgálatódni akart másnál, — a gyermekénél.

Szorongva hajította le a fejét. Ugy kábitotta a homlokára hajló orgonalomb virágpompája... Aztán meg annyi idegen járt itt a nagy alléban. Bágyadtan fordult be a sötány egy magányosabb

hamarosan megtelt az előcsarnok, ahol hangos vitaközös folyt, mignek az elnök esengetyűje megszólalt s a főrendek elfoglalták a padokat.

A kormány tagjai teljes számban megjelentek, csak a beteg honvédelmi miniszter és *Széchenyi*, a bécsi miniszter hiányzott. *Vaszary* Kolos hercegprímás és *Schlauch* bibornokkal együtt ott voltak a katolikus egyházfejedelmek közül *Samassa* és *Császka* érsekek, báró *Hornig* és *Semrecsényi* püspökök, *Fehér* Ipoly pannonhalmi főpát; a protestáns püspökök közül: *Sárkány* Sámuel és *Szász* Károly.

Az elnöki dobogótól balfelől egy csoportban állottak a zászlós urak: Gróf *Khuen-Héderváry* Károly horvát bsn, báró *Orczy* Béla, gróf *Zichy* Ferenc, gróf *Széchenyi* Gyula, *Szlávy* József, gróf *Andrássy* Aladár, gróf *Festetics* Tasztiló, gróf *Bánffy* György és gróf *Szápáry* László fiumei kormányzó is.

A görög-katolikus és a görög-keleti püspökök ünnepükre való tekintettel mind elmaradtak.

A jobboldal harmadik padjában ült *Wekerle* Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke és *Szabó* Miklós; mögöttük *Jókai* Mór. Az ellenzék pad-soraiban gróf *Zichy* Nándor, gróf *Esterházy* Miklós Móric és góf *Apponyi* Géza szomszédtságában feltűnt egy fiatal főrend huszárfőhadnagy egyenruhában.

A karzatokat egészen ellepték a képviselők; a szűk helyen nem is jutott hely valamennyiöknek s igen sokan állva szorongtak a padok között és mögött.

Mialatt báró *Vay* Béla alelnök az előterjesztéseket olvasta, (gróf *Károlyi* Tibor elnököt a családi gyász tartotta távol) és míg a jegyzők a bejelentéseket lemorzsolgák, élénken folytatták a főrendek az előcsarnokban abban hagyott diskurzust. Csak akkor lett siri csönd, amikor az elnök megadta a szót a napirend előtt a *hercegprímásnak*. Feszült figyelemmel hallgatták meg *Vaszary* Kolos halk hangon tett kérdését; a miniszterelnök is tölesért csinált a kezéből a füléhez, hogy jobban hallja; a karzatokon már alig értették meg a hercegprímás szavait. A helyeslés esöndes moraja vonult végig az oszlopos termen, amikor az ösz egyházfejedelem leült selyembárony karosszékére. A miniszterelnök nyomban válaszolt s most meg az ő hivei között hangzott föl a esöndes helyeslés. Amint *Vaszary* Kolos másodsor is fölkelés és sikert kívánt a megindult békétárgyalásoknak, imitt-amott éljeneztek is.

utjára. Ott, ahogy fáradtan indult tova a májusi napfényben, mint egy szétépett drága könyv tépett levelei hullottak eléje szomorú szerelmének az emlékei.

De hát hogyan is eshetett meg az a borzasztó valami, — hogyan, mi módon szakadhattak ök széjjel egymástól?... Vannak olyan dolgok, — s a legmegrázóbb érzelmi krízisek ezek az életünkben, — melyeket sohe tudunk tárgyilagosan tisztán látni, okozati összefüggésbe hozni. Az ilyen tragikus események a sors kezétől vezetettve egyszerűen csak megtörténnek, de fejleményük örök rejtelem marad előttünk. Voltaképp nem is merünk rájuk nyílt szemmel vizszoatekinteni, s ha lopva, szorongva eszerszer is belekezdünk analizisükbe, agyunk mindannyiszor elszibbad s gondolataink csak fájdalmas töprengésbe foszlanak széjjel. A göres meg van kövte életünk fonalán s mentül többet babrálunk a esomón, annál kioldozhatatlanabb válik az... Hogyan szakadhattak ök szét egymástól? Hajnalszépítő fiatal szerelmük, számítás, okoskodás nélkül támadt közöttük: virága magától nőtt ki szíveikből, csak úgy, mint ezek a májusi virágok itt köröskörül, melyek szintén nem tudják, hogy miért nyílnak s miért olyan szépek. Tizenhétéves leány volt s első bálján érte mindkettőjüket a a nagy szerelem villámcsapása. Szép volt ő a maga tündéres, törekeny fehérségében s szép volt az a magas, daliás fiatal férfi az ő marciális romantikusságában. Nem tudott ő hozzája szólni semmit sem, csak mikor az első tánecnál a vállára hajította a fejét, az annyi titkos ábrándtól fáradt leányfejecske azt érezte, hogy immár megtalálta azt az édes párnát, melyen tovább álmodhatja álmait a valóságban mindörökké... Az emberek azt mondták: az Isten is egymásnak teremtette őket. Csak a szülek, rokonok és más mindenféle jóakarók, kiknek az a hivatásuk a földön, hogy az ugynevesszett józan észszel javítsanak bele az Isten munkájába, — azok huzták össze a szemöldökeket. Az a

Már kifelé indultak a főrendek, mert azt hitték, hogy csak a jegyzőkönyv hitelesítése van hátra. Ekkor a jegyző jelentette, hogy gróf *Széchenyi* Imre kért szót. Akik felkerekedtek, ismét elfoglalták helyüket és meglepetve hallgatták meg a királyhoz szóló feliratot, amelyet gróf *Andrássy* Aladár helyett a veje indítvány alakjában adott be a szabályszerű négy aláírással. Az elnök azt ajánlotta, hogy *pénteken* délelőtt tizenegy óraker okolja meg gróf *Széchenyi* Imre az indítványt. Ezt elhatározták s az ülés ezzel be is végződött.

A főrendiház ülése január 18-án.

— Kezdeté délelőtt 11 óraker. —

Elnök: Báró *Vay* Béla.

Jegyzők: Báró *Rudnyánszky* József, báró *Nyáry* Jenő, gróf *Széchenyi* Bertalan.

A kormány részéről jelen vannak: báró *Bánffy* Dezső, gróf *Széchenyi* Manó, *Lukács* László, *Cseh* Ervin, báró *Dániel* Ernő, *Darányi* Ignác, *Perczel* Dezső, *Wlassics* Gyula, *Erdélyi* Sándor.

Elnök: Az ülést megnyitja.

Előterjesztések.

Gróf *Széchenyi* Bertalan jegyző: (Olvassa a miniszterelnök átiratát, amely szerint 5 felsége a miniszterelnökhöz intézett táviratban az újv alkalmából hozzá intézett üdvözléletért köszönetet mond.)

Elnök: Hódolattal örvendetes tudomásul vétetik.

Báró *Rudnyánszky* József jegyző: (Olvassa az átiratot, amely szerint 5 felsége báró *Bánffy* Dezsőt az 5 felsége személye körül miniszterségtől felmentette és helyébe gróf *Széchenyi* Manót nevezte ki.)

Elnök: Tudomásul vétetik.

Gróf *Korniss* Károly jegyző: (Olvassa az átiratot, amely szerint 5 felsége a folyó évi közös ügyek költségeihez való hozzájárulásnak eddigi arányát tartotta fenn.)

Elnök: Tudomásul vétetik.

Báró *Nyáry* Jenő: (Olvassa az átiratot, amely szerint 5 felsége a Japánnal 1897. december hó 3-ikán kötött kereskedelmi és hajózási szerződés beicikkeizéséről szóló törvényjavaslatot 5 felsége szentesítette és az idei XXXII. törvénycíkként a *Törvénytarban* 1898. december 10-ikén kihirdetete.)

Gróf *Széchenyi* Bertalan jegyző: (Olvassa az átiratot, amely szerint 5 felsége dr. *bajnai Vojnich* Istvánnak díjmentesen a magyar bárói méltóságot, s egyszersmind ugy neki, mint törvényes futódainak az örökös főrendiházi tagsági jogot adományozta.)

Elnök: Kiadatik az állandó igazoló bizottságnak.

Báró *Prónay* Dezső főrendiházi tag egészségégi szempontból három havi szabadságidőért folyamodik. (Helyeslés.) A kért szabadság megadatik.

Báró *Rudnyánszky* József jegyző: (Olvassa az átiratot, amely szerint 5 felsége folyó évi január 14-én kelt legfelsőbb elhatározásával *Beretűs* Endre kamarást élet-hosszig a főrendiház tagjává kinevezte.)

Elnök: *Beretűs* Endre élet-hossziglan a főrendiház

romantikus szép gavallér nem volt partie a leánynak, — attól az első báltól kezdve nem is tettek egyebet, mint hogy prédikáltak neki, hogy milyen léha ember, aki máról holnapra él, akinek semmi jövője nincs, — és így tovább. A törekeny, fehér leány mosolyogva, szinte jóakarattal hallgatta szavait, — ő boldog volt s a boldog emberek mindig jóakarók s örömköz fejében szívesen türelmesek is. Ó hitt és bizott abban az erős, szép férfiban, mert szerette. Egy édes bái álom volt az egész tavasz... Aztán egyszer egy ilyen szép májusi napon, mikor annak a káprázatos glóriájában megdöbbenve érezték a parkban *harmadiknak* Isten jelenlétét: megesküdték egymásnak, hogy soha el nem szakadnak, soha hűtelenek nem lesznek egymáshoz... Oh, de édes egy perc volt az! S mily kegyetlen a tavasz, — épp oly pompás, épp olyan glóriás az az ő bánatos végük után most is, mint akkor, mikor még ök boldogok voltak!

A gyermekasszony álmodozva bámult maga elé. Olyan egyszerű, olyan banális tragédia volt az, ami ezután jött. Olvasott ő azóta ilyesmit fellongóss regényekben, de mikor magára ismert az esetekben s dobogó szívvel dicsérte e műveket ösmerősei előtt, a komoly művelt emberek kicsinylőleg magyarázák neki, hogy banális rossz regények azok s szinte lenézték őt, mint ostoba kis asszonyokat... Hát utóbb aztán bele is nyugodott ő örökké töprengő szegény fejében, hogy banális volt az egész szerelme. De mikor oly boldog volt véle és annyit szenvedett benne! Mert hiszen tán nem is annyira a regényes helyzetek, mint inkább a nagy érzés teszi szentté az élet legegyzserűbb regényét is. Ahogy most némileg meggondolttabb fővel szemlélte a dolgokat, sejtette ő, hogy a család körmönfont és nagyon is rendszeres eselvetéssel választotta el őket egymástól. A pletykák, mende-mondák, célozatosan elejtett megjegyzések végre is megtették a hatástukat: egy borzasztó pillanatban megfagyott a nagy lendület a leányszívben s feltápaszkodott benne a kétely. Mikor az álmatlan éjszakák után

tagjává kinevezte, s ezen átirat eleve jelentését végtől az igazoló bizottságnak kiadta, egyelőre tudomásul vételek.

Mély fájdalommal kell jelentenem, hogy a nagyméltóságú főrendiházat újabb veszteségek érték. Ugyanis múlt évi december hó 30-án Budapesten elhalt közéletünknek 1885. év óta tevékeny tagja, gróf Hunyadi László és folyó hó 8-án Kolozsvárott végezte be Szász Domokos az erdélyi evangélikus református egyház püspöke tevékeny életét. Így hiszem, hogy a méltóságos főrendek örülteknek azok kifejezést, amidőn indítványozom, hogy a méltóságos főrendek elhunyt tagjaink iránt a kegyeletes emlékezésnek jegyzőkönyvben adjanak kifejezést, és a gyászoló családokhoz részvétiratot intézzenek. (Helyeslés.) Az indítvány, amint kivesszem, egyhangulag elfogadtattott.

Naprend előtt a hercegrímás ur ő eminenciája kíván szólni.

Megdöbentő állapot.

Vaszary Kolos hercegrímás: Nagyméltóságú elnök ur! Méltóságos főrendek! Szoklatlan felszólalásomat a naprend előtt mentse ki aggodalmunk azon megdöbentő állapot felett, a melybe jutottunk, s amelynek miként való szánálásáról eddigél hivatalosan mit sem tudunk. Azt hiszem, hogy a méltóságos főrendek nézetével találkozom, ha a magas kormányhoz, mely bizonyára minden eshetőséggel számol, azon kérdéssel fordulok, hajlandó-e a tisztelt kormány a főrendiházat, mint a törvényhozás egyik tényezőjét, tájékoztatni arról, mit tett és mit szándékozik tenni a zavaros helyzet megszüntetésére?

Báró **Bánffy** Dezso miniszterelnök: Méltóságos főrendek, méltóságos főrendek és nagyméltóságú elnök ur (Halljuk! Halljuk!) hogy a hercegrímás ő eminenciájának a kormányhoz intézett ezen rövid, naprend előtti felszólalásában foglalt kérdésre lehetőleg röviden, lehetőleg tárgyilagosan nyilatkozhassem.

Kétségtelen, hogy a kormány maga is látja a helyzet komoly voltát, sőt elfogadom az ő eminenciája által használt kifejezést: látja megdöbentő voltát. Őszintén mondom, hogy a hibát a felelősség szempontjából magánál nem keresi, mert azt hiszi, hogy kellő időben, kellő beosztással mindent megtett arra nézve, hogy ebbe az állapotba, ebbe a helyzetbe az ország ne jusson, illetőleg, hogy a köznyelven, talán nem egészen helyesen, elfogadott ex-lex-állapot elő ne álljon. Már szeptember 6-ika óta a képviselőházban folyó tárgyalások állandóan olyan erős obstrukció jellegével bírnak, hogy kétségtelenül előrelátható volt, a hangulatot tekintve, miszerint elkövetkezhetik az új év, amidőn sem a költségvetés megszavazva nem lesz, sem az indemnitás, sem pedig az Ausztriával feltételező az ország közgazdasági érdekében is megkövetendő kiegyezés még létre nem jön. Erre való tekintettel a kormány ismételt és ismételt különböző formákban tett kísérletet a képviselőházban, hogy a tárgyalás menetét folyamatba hozza; sajnos, eredménytelenül. Már most ilyen körülmények között,

midőn az új év bekövetkezett, a között kellett választania, hogy egyszerűen feladva a további küzdelmet, az ellenzék obstrukciójának győzelmét biztosítsa, tehát a parlamenti elvekkal homlokegyenest ellenkező állapotot teremtsen meg, ahol a kisebbség akarata lehetetlenné teszi a parlamentáriszmus alapelveit képező többség érvényesülését; ezt már magának a parlamentáriszmusnak alapelveinél fogva tenni nem lehetvén, a kormány kötelességének tartotta új év után is az ügyeket, az ország kormányzatát fenntartani, az államháztartást érdeklő ügyekben rendelkezni. Tudja azonban ennek nagy jelentőségét, de felelősségének tudatában másképp nem választhatott, mert megállítani az egész kormányzat gépezetét lehetetlenség volt.

Méltóságos főrendek! A helyzet azóta sem javult, sőt ellenkezőleg, azóta újabb és újabb komplikációk majdnem lehetetlenné tették a kibontakozást. Az utolsó időben azonban az ellenzéki egyesült pártok részéről bizonyos tranzakció iránt tételt javaslat. Bárha nézetem szerint egy ilyen tranzakciónak létrejötte akkor, amidőn arról van szó, hogy egy nagy többség támogatását bíró, és elmondhatom, a korona bizalmát el nem vesztett kormány visszalépése követeltetik, bizonyos dolgok elérése érdekében, nem egészen mondató, hogy a parlamenti formáknak megfelelő volna. Mindazáltal, tekintve a komoly helyzetet, és tekintve azt, hogy sulyt fektetünk arra, miszerint Magyarországon az alkotmányos kormányzat lehetőségére még elvi áldozatok árán is biztosítás, ezen tranzakcióba belemertünk. Azt gondolom, hogy el is mehettünk addig a határig, míg az elvi koncessziók olyan nagyok nem lennének, hogy azok által feladatnának bizonyos alaptételek, amelyekre feltétlenül szükség van; így, hogy jövőre ne biztosítások szemben a többség akaratával a kisebbség akaratának a győzelmé és — hogy egy konkrét kérdésre vonatkozólag nyilatkozzam — hogy biztosítások azon gazdasági kiegyezés, amely készen van, a képviselőház asztalán fekszik és amelynek létrejötte, biztosítása, Magyarországnak, a kormány nézete szerint, igen nagy fontosságú érdeke. Ezeknek a biztosítások reményében mégis a tranzakciók folyamatba lépven téve, a kormány lehetőknek tartja a megoldást, keresi is a megoldást, elősegíti is a megoldást és éppen azért, mert a helyzet ma még függőben van és ezen megoldás még sem jobbra, sem balra nem dől, nem egészen tartja szerencsés pillanatnak a mait, hogy a jövőre nézve behatóbb és részletesebb nyilatkozatot tehessem. Azt gondolom, hogy a méltóságos főrendek is abban a nézetben kell, hogy legyenek, hogy akkor, mikor egy kérdés még függőben van, a mikor az eldöntés egyik vagy másik irányban még biztosítva nincsen, nem célszerű ettől függően, ettől önállóan egy másik, esetleg egy harmadik programnak a bejelentésével, ismertetésével foglalkozni. Általánosságban méltóztassék a méltóságos főrendek-

nek meggyőződve lenni arról, hogy a kormány felelősségének tudatában van, a megdöbentő helyzetet látja és abból a kiutat keresi, keresi úgy, hogy Magyarország alkotmányán sérelem ne történjék, hogy Magyarország közjogilag biztosított szabadságai sérelem ne szenvedjenek, úgy, hogy a parlamenti működésének lehetősége jövőre biztosítassék (Helyeslés.) és keresi a nélkül, hogy magának ezért valami személyi biztonságokat vagy elégtételeket keresne. De keresnie kell és kell, hogy meg is találja a lehetőséget annak, hogy a többség érvényesülése jövőre biztosítassék, hogy ismételen elő ne álljanak hasonló helyzetek, midőn a parlament működése, gépezete megáll azért, mert egy kisebbség valamit létrejönni nem enged. (Élénk helyeslés.)

Méltóságos főrendek! Hogy csak igen röviden felállítsak egy tételt, kétségtelen, hogy a költségvetés megszavazásának joga az országgyűlésé; de én úgy tartom, hogy a kötelessége is és habár van joga azoknak, akik a kormány iránt bizalommal nem viseltetnek, és azoknak, akik a helyzettel megelégedve nincsenek, támadni, abból nem következnek az, hogy olyan dolgokat, amelyeknek létrejötte bizonyos időhöz kötve van, a tárgyalások elhúzásával lehetetlenné tegyének, úgy hogy szorosan véve nyilatkozni sem pro, sem kontra ne lehessen. (Helyeslés.) A parlamenti tárgyalások nem folyhatnak úgy, hogy a többség akarata egyáltalában ne nyilvánulhasson sen nem úgy, hogy határozatokat egyáltalában a Házban hozni ne lehessen. Ez az, ami a betegség legerősebb tünete ma s melynek orvoslásáról kell gondoskodni s azon tranzakció keretében ezen orvosság keresésével is foglalkozzunk. Méltóztassanak azért, méltóságos főrendek, azon nézetemhez járulni, hogy ez időben a kérdésben érdemlegesen tárgyalni nem volna célszerű, nem volna helyes, nem könnyitene a kibontakozást, sőt ellenkezőleg, nehézzé, talán lehetetlenné tenné. (Helyeslés.) Méltóztassanak azonban arról meggyőződve lenni, hogy a kormány komolyan foglalkozik a helyzettel, keresi a kibontakozást, reményli, hogy megtalálni fogja, és a mit isten ne adjon, ha megtalálni nem fogja, akkor is a további akciója az alkotmányos keretekben, a törvényes formákban fog tovább menni azzal az igyekezettel, hogy helyreálljon a rend, hogy helyreálljon az alkotmányos élet lehetősége, mert úgy tartjuk, hogy a legfőbb és legjelentősebb kérdés e dologban, hogy Magyarország alkotmánya, közjoga meg ne ingjon. Miután a hercegrímás ő eminenciája naprend előtt szólt fel, természetesen, hogy ez alkalommal ez esetben vitatkozásnak, tanácskozásnak, határozathozatalnak helye nincsen. A méltóságos főrendek bölcsesége el fogja találni az utat, melyet ezen kérdésben is esetleg követni kíván, de én azt gondolom, hogy az ország érdekében az van, hogy ő eminenciájának felszólalásával és az én nyilatkozatommal ezen kérdés befejezetnek tekintessék. (Helyeslés.)

ismét találkozott vele s dobogó szívrrel akart felvilágosítást kérni tőle, az összeesküvő család új intézte a dolgot a szalonban, hogy egy pillanatra se közeledhettek egymáshoz. Véletlenül ott volt az a fess asszony is, akivel előtte ideálját gyanúsították... S így ment ez tovább. Az apró félreértések hópelyheiből veszedelmes nagy lavina lett, mely egy napon vérszenes gördült le s mindent elpusztított. Oh az az utolsó találkozás! Meg volt már akkor mérgező a lelke... Mi történt vele, — micsoda démon szállta meg, hogy olyan fagyos közönyt tudott a szemébe nézni? A fondorlatok megtették a hatásukat: kacagva szakította félbe a szeretett ember magyarázó szavait és egész testében reszkette ő hagyta őt ott a szalonban magára. Mikor a másik szobába ment, emlékezett, valami gyanakodó ijedséggel látta, hogy elől karokkal, ujjongva fogadja ott az egész összeesküvő familia —

Végo volt mindennek. Csak annyit hallott még, hogy az Ideál messzeföldre elutazott még az nap. Attól fogva nem eresztették ki őt körmeik közül a familia hálószerző nénikéi és nagyragyó édesanyja. A hogy lázas tompaságban, betegentült szobájában, körülvevők őt s a cselszövés szabályaihoz képest megfordítva a dolgot, így szavalták neki: „Látod-e édesem, micsoda örvényből mentettünk mi meg téged? Látod: csak a kiesz kis pénzder vadászott s mikor megérezte a sáfránybűzt, szépen odább állt. Ez az a nagy szerelem, ha-ha! Nem ez a szerelem, angyalom! Komolyabb, megdöbentőbb valami, — más az egészen! Nem ilyen léha ember iránt támad az fel a nőben, hanem higgadt, komoly férfiak iránt. Az ilyen emberre kell bízni a sorsunkat! Nem akarunk mi neked szemrehányást tenni, csak vilgasztalunk, hogy hál' Istennek, vannak még ilyen igazi férfiak a világon. Hogy mást ne említsünk, itt van például..."

Egy nevet említettek előtte, egy jó hangzású nevet. Pillanatra nem tudta, kiről van szó, de mikor egyszerre mintegy varázsütésre maga előtt látta azt a visszataszító, pohos és kopasz

idősebb urat, aki a szalonban annyit vigyorgott és okvetetlenkedett körülötte, szinte undorral kiáltott fel:

— De hisz nem szeretem! ...

Hanem a nénikék, kiknek a vaskos és pénzes stréberember egy pár nappal azelőtt fejtekte ki a nézeteit, kész frázissal feleltek neki erre:

— Nem szeretted! Oh te bolond kis leány vagy! Várj csak angyalom, majd megjön a szerelem a házasságban. Ugy bizony ...

Minden félénk elfogultsága mellett is tisztán látta most ő az egész cselszöveget... Oh istenem, van-e borzasztóbb büntény a világon, mintha a szülők és rokonok egy védtelen, tapasztalatlan fiatal leány bánatát úgy aknázzák ki, hogy helytelenül befolyásolva szívét, feléberszük benne a dacot s nem neki, hanem maguknak adván férjhez őt, áldozatul dobják oda annak, akit nem szeret, de akiről elhíthetik, hogy majd szeretni fogja? Az isteni törvény ellenére az emberi törvény vasláncai közé verik, honnan nincs menekvés, ha csak a becselenség árán nem. Ha egyszer aztán férjnév van, csak hadd sanyilodjék egy egész életet át: az ő dolga. Ha boldogtalan: — a „kötelesség”, „hitvesi eskü” orvosságát adják be neki, mintha attól meggyógyulna, boldogabb lenne az a szegény asszony, akivel bölcsen elhíthették, hogy „majd megjön a szerelem a házasságban!” Vajjon az esetek nagy részében a boldogtalan asszonyok maguk követik-e el a házasságtörést, vagy inkább azok a szülők és rokonok, akik helytelenül befolyásolva, férjhez adták őket? ... A sápadt gyermekasszony vérvörösré pirulva bámult maga elé. Az a szegény-letes udvarlás, — az a szegényletes mátkaság! Oh micsoda hiszszög, dacos érzelmekkel dolgozta bele magát ebbe az életbe! Lassan aztán — még az esküvő előtt — belefáradt a természet-ellenes erőlködésbe s azonnal fásult közönybe esett, mindogy volt neki minden. Még egyszer iszonyodva borzadt össze, — akkor a nászut ébredése után... De már késő volt. S neki, a törökön, szegény teremtsének nem volt többet

ereje küzdeni. Fáradt volt... Tudta, hogy elvezett az élete, de hát nem tudott magán segíteni. Olykor feltápaszkodó érzelmait a kötelesség, a vallás, a köteles hűség orvosságaival küzdötte le. Lemondott mindenről. Azt az anyagi, közönséges embert nem tudta szeretni; ha belehalt volna, so tudta volna szeretni, hát igyekezett afféle mostoha testvérnek tekinteni, akivel szemben olykor kellemetlen kötelességei vannak... Lassan aztán elfonyadt a szíve, elkopott a lelke. Végre megszületett a kis fia. Majd belehalt, de most végre felépült, — most végre ezen a szép májusi napon úgy érezte ebben az istenkuldt, áldott kis babában boldog eljára lesz szomorú, szürke életének.

Végo volt hát eszményi első és egyetlen szerelmének, végo volt mindörökké. Busan töprengett el: vajjon hol a hűtelen ideál, merre jár? Három év óta, azóta, nem hallott felőle semmit se... No de itt ez az áldott kis baba helyette. Benne fog ezután élni ő. És ahogy bágyadtan haladt előre a néptelen sötány néptelen mellékallóján, valami édesen sarjadtó új örömmel építő kis gyermeke képe köré a messze jövőbe anyai rajongása légvárait. Látta őt maga előtt felőlni, — látta játszani négy-öt éves, aztán tíz éves korában. Nőt a kis fiu egyre, — már tizenöt éves, már pelyhedzik az álla, — nini már az egyetemre jár, már husz éves... Oh be szép daliás egy ifju. — s ő, a sokat szenvedett asszony, milyen fehérhajú, törődött teremtsé már! Látja az alakját, csak az arcát szeretné jobban kivenni... Vajjon kihez fog hasonlítani? Szíve hevesen kezdett dobogni. Szinte, hogy képeletelő előtt álló daliás fia arcába pillantson, révedező szerelmes szemmel pillantott fel. Mintegy álomban, meglepve, de mámoros örömmel sikoltott fel: igen, első szerelméhez fog hasonlítani —

Aztán egyszerre elállt a lélegzete s támo lyogva lépett hátra.

Ő állott előtte az alléban, a májusi nap káprázatában, — ő állott előtte, mint három év előtt régen: fiatalos férfasságában, daliás-sötét-

Vassary Kolos hercegprímás: Nagyméltóságú elnök ur, méltóságos főrendek! Nem interpelláltam, csak kérdést intéztem a magas kormányhoz, tehát nincsen jogom kinyilvánítani, veszem-e, nem veszem-e tudomásul ó excellenciájának adott választát, de igenis megnyugtatót és kívánom, amit excellenciád itt kijelentett, hogy azok a tárgyalások minél előbb sikeres eredménnyel vezessenek. (Eljenzés.)

A felirat.

Gróf Széchenyi Imre: Nagyméltóságú elnök ur, méltóságos főrendek! A miniszterelnök ur válasza, a mennyire tőle kitelhetett, megnyugtató irányzatban volt mondván, de amit tulajdonképpen belőle következtethetünk, az az, hogy ma még a helyzet bizonytalan, a békés kiegyezés óhajátik, remélhető, de kézzel fogható biztosíték erre néve nincs és azt ó nem tagadja. E helyzetet nem nézhetjük zsebre tett kézzel, hanem a főrendiház méltóságának és tradíciójának felelünk meg akkor, hogy ha magunk részéről is a helyzet javítására megteszük azt a csekélyt, amit tehetünk. Ennek folytán van szorensem egy indítványt benyújtani, amely házszabályaink 39. §-a értelmében négy aláírással van támogatva s a melynek napirendre tüzését kérem.

Elnök: Miután gróf Széchenyi Imre által beadott indítvány szabályszerűen történt, négy aláírással támogatattik, az indítvány fel fog olvasatni és a 39. §-a szerint a főrendiház hatánapot fog kitűzni az előterjesztő indokolásának meghallgatására. Tessék felolvasni!

Báró Rudnyánszky József jegyző: (Olvasa.)

Indítvány.

Határozza el a főrendiház a következő szövegű feliratnak felterjesztését:

Felséges Császári és apostoli Király!
Legkegyelmesebb Urunk!

Mély aggodalomtól eltelve országunk súlyos helyzete s ennek további következményei fölött, fordulunk császári s apostoli királyi Felségednek, mint alkotmányunk legmagasabb örök atyai szívéhez. Ez év első napjával megszűntek azok a törvények, melyek az ország ügyeinek rendes viteléhez szükségesek s oly törvényen kívüli állapotba kerültünk, amellyel — kivált ha következményeire gondolunk — történelmünk szomorú napjait hozza emlékeztetünkbe.

Minden egyes nap, melyet hazánk a mai állapotban kénytelen átélni, csak növeli az aggodalmunkat s azt hisszük, hogy az aggodásnak ezen nyomasztó érzete urálja az egész közvéleményt.

Felséged hű főrendei úgy vannak meggyőződve, hogy az ország általános óhajátja, hogy a mai helyzetnek minél előbb vége legyen, hogy a törvényhozás rendes működ-

szépen... Pillanatra még kételkedett, hogy fia álmoképét látja-e vagy ót valósággal... Mintha valami örvény fogta volna körül agyát. Pár perc kiesett a tudalmából. Csak azt érezte, megragadják a kezét... S emlékei lyrájának egyik hurján az álmodozásnál valóban esendült meg a régi kedves hang:

— Edes istenem... nagysád... igazán maga az, kis Bébé, — nézzen reám, ösmer-e még engem?

Ránézett. Férfiasabb, komolyabb lett az egykori daliás gavallér. Egy szomorú vonás volt a szája körül... Csak nézte három év óta szomjas, mohó szemmel és nem hallotta, csak úgy elvétve, mit beszél.

— Messze, messze földről ma érkeztem haza... maga volt az utolsó, akivel elutazásom előtt beszéltem és maga most az első, akit ismét magyarul üdvözölök... Épp most készültem vidékre, tudja-e, hová?... magukhoz... Micsoda jó szellem vezette utamba most, hogy e sétatéren átmentem?...

Lihegve, zavarodottan hallgatott el. Pillanatra esendült állott be. Az első meglepetés bensősége után kissé összeszedte magát a férfi és udvariasan lépet hátra.

— Azt mondták, léha gavallér vagyok. Hát elmentem, hogy dolgozzam és emberré legyek. Sokon mentem keresztül, feledni akartam és csalódtam, de végre mégis emberré lettem... Az az egy eszménykép mentett meg, amely azóta sohasem hagyott el, tévé hozzá faldokolva. Nézz reám, mondja, ösmer-e még?

A gyermekasszony nem tudta, mit tesz, — olyan természetesen és önkénytelenül jött az, hogy a kezébe tette a kezét...

— És a hogy ott a sétányon tovaindultak s megeredt ajkaikon a szó, a látkető, való élet lángjára lobbant bennük emlékviláguk hamvadó parazsa. Beszéltek a bus és még is olyan édes multiról, suttogtak felőle mindegyre halkabban s valami mondhatatlan mámor kezdé elhomályosítani a sápadt gyermekasszony agyát. Olykor cso-

dése minél előbb megkezdessék s hogy a közelebb megoldandó kérdésekre, jelesül a birodalmi tanácsban képviselt királyságokkal és országokkal megújítandó egyezménynek hazánk érdekeinek megfelelő megkötésére nézve is oly általános a készség, hogy a törvényhozás rendes menetének ez sem képezheti akadályt.

S ezért, bár tudjuk, hogy Felséged legmagasabb uralkodói gondját kiterjeszti helyzetünkre, mégis kötelességünknek tartjuk egyenesen Felségedhez fordulni s a legmélyebb alattalói hódolattal kérni, hogy Felséged alkotmányos jogait akkép méltóztatásuk gyakorolni, hogy az alkotmányos állapotok minél előbb teljesen helyreállítsanak.

Mielőtt a főrendiház ezzel a legalázatosabb kérelemmel fordul Felségedhez, attól a kötelességérzéstől és meggyőződéstől van áthatva, hogy legfőbb — az alkotmány megőrzésére vonatkozó kötelességét teljesíti.

Hódoló mély tisztelettel

császári és apostoli királyi Felséged legalázatosabb szolgálói

Magyar-Horvát-Szlavon-Dalmátországek főrendei:
gróf Széchenyi Imre, gróf Andrássy Aladár,
gróf Desseffy Aurél, gróf Majláth József,
gróf Széchenyi Géza.

Elnök: Házszabályaink 39. §-a szerint a főrendiház hatánapot tűz ki a betérjesztő indokolásának meghallgatására. Ez a hatánap házszabályaink szerint csak harmadnapra tehető, nevezetesen holnaputánra, péntekre; mert ez esetben a sürgősségi indítvány a házszabályok szerint ki van zárva. Tehát az indokolás a holnapután délelőtt 11 órakor kezdődő ülésre tüzetik ki.

A napirend

következett. A gazdasági és az igazoló bizottság jelentését megjegyzés nélkül vette tudomásul a főrendiház.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés délelőtt háromnegyed tizenkettőkor bevérgződött.

BELFÖLD.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, amelyen a kabinetnek valamennyi tagja részt vett.

A béketárgyalások.

Budapest, január 18.

Ma elérkezett a békekeioi harmadik stádiumához: az ellenzéki megbízottak tanácskoznak a kormány békefeltételeiről. Ezeket a feltételeket tegnap közölte a miniszterelnök, báró Fejérváry és Lukács miniszterek jelenlétében Szilágyi Dezsővel, gróf Csáky Albinnal és gróf Andrássy

dálkova nézett széjjel: nem ösmert rá a tájéokra... Az a három esztendő, mint egy varázsütésre, nyomtalanul kimaradt a tudalmából. Leánygyál lett ismét, az a törékeny fehér leánygyál, aki azon a májusi napon volt, messze a park mélyében, régen.

A fiatal férfi álmodozva állott meg. Örömitasan szívat magába a diadalmas tavaszi pompa illatárját.

— Emlékszik-e — suttogta, megragadva a sápadt asszony kezét, — emlékszik-e arra a felledhetetlen májusi napra a parkban? Akkor esküdtünk meg egymásnak Isten előtt, hogy soha el nem szakadunk és soha hűtlenekké egymáshoz nem leszünk — — — Nos, látszólag elszakadtunk, de lássa egy épp oly káprázatos szép napon Isten előtt ismét együtt vagyunk... Eljöttem... itt vagyok!

A sápadt asszony, mintha kigyó csipote volna meg, összeresztett s még fehérebbre vált. Önfelédlt mómora közepette egyszerre iszonyatosan szakadt rá a valóság tudata.

— ... Isten előtt — ismétlé rajongva a férfi, hogy soha egymáshoz hűtlenek nem leszünk! Rosszul van? — kérde aztán ijedten.

Leittek egy padra. A férfi, ki még mindig nem vett észre semmit, kedvtelven nézett végig rajta s folytatá:

— Olyan, mint három évvel ezelőtt, egészen olyan! ... Alig változott... Csak kissé, mintha megtelt volna...

Homlokára ütött.

— De mily dőre vagyok! Itt beszélek magával már egy félórja és csak most jut eszembe... Hogy van maga leány léteire így egyedül a sétányon? Hol van az angol miss, a társalkodónője? Tán nincs már a hazuknál?

A fehér asszony emberfeletti erőlködéssel tekintett fel a férfi káprázatos mosolygó arcába.

— Nincs, — mómogta. Aztán támoalyogva kelt fel és suttogá:

— Járhatok már egyedül is...

Gyulál, s ma délelőtt egybegyűltek az ellenzék kiküldöttjei, hogy átvegyék a kormány proppozícióját. Az összejövetel fél tizenegykor volt a képviselőház emeleti, első számu termében, ahol Kossuth Ferenc elnöklése alatt jelen voltak: Kiss Albert, Tóth János, Hentaller Lajos és Polónyi Géza függetlenségi, gróf Apponyi Albert, Horvánszky Nándor és Szentiványi Árpád nomzeti párti, Molnár János és Rakovszky István néppárti delegátusok. Nemsokára megjelentek Szilágyi Dezső, gróf Csáky Albin és gróf Andrássy Gyula, a disszidensek kiküldöttjei, kiket a kormány a békekeioi közvetítésére fölkerít.

Szilágyi Dezső tudatta az ellenzéki megbízottakkal a kormány szóbeli üzenetét, amelynek foglalatja ez: az indeminítás, a provizóriumjavaslat, a két katonatörvény átérészése biztosítandó az ellenzéki pártok által, biztosítandó az április végén benyújtott kiegyezési javaslatban foglalt kötésnek átbocsátása is, önálló rendelkezés alapján, ha tetszik, a szerződés formájában, a külügyi képviseltesítés egységének megóvásával, de minden jog fönntartásával; s az így előálló rendelkezésnek Ausztriában való érvényesítésére elfogadtatik az osztrák alkotmány 14-ik szakaszának alkalmazása; az ellenzék beleme-gy, a klotúr kizárásával, a házszabályok szigorításába, viszont a kormány biztosítja a kuriai bíráskodás törvényerőre emelését s báró Bánffy természetesen lemond. Az ellenzék többi kívánóságait, bár az inkompatibilitási törvény revizióját a kormány maga is óhajtja, ez idő szerint a mostani helyzettel közvetlen kapcsolatban nincsenek.

A közlés után a disszidensek még egy órahosszat együtt tanácskoztak az ellenzéki kiküldöttekkel, délben pedig távoztak az értekezletről. Az ellenzéki kiküldöttek félkettőtig maradtak együtt és alaposan megvitatták a kormány választát. Rövid időre a tanácskozást félbeszakították abból a célból, hogy az egyes pártok kiküldöttjei egymás között jussanak megállapodásra a tanácskozás rendjére nézve. Végül abban történt közös megállapodás, hogy a tanácskozás ma délután négy órakor folytatódik. A tanácskozás esti nyolcadfél óráig tartott. Holnap délelőtt tíz órakor folytatják a képviselőház első számu termében.

A tanácskozás menetéről hiteles és megbízható információ eddigeszerint nem juthat nyilvánosságra, mivel a jelen voltak titoktartást fogadtak. Csak annyi valószínű, hogy a tanácskozások

Törkán akadt a szó, de azért valahogy mégis kimondta:

— Férf-nél va-gyok...

A férfi arcán elhalt a mosoly. Area pillanatra iszonyatos kinnal, vezedelmesen torzult el. Ingadozva kelt fel, hogy elmenjen. De aztán mégis visszajött. Leült a padra és tehetetlenül hajította tenyerébe a fejét.

A gyermekasszony melléje ült s huzgálva a karját beszélt neki hosszán, halkán, faldokolva. De a férfi csak zokogva rázta a fejét és nem tudott felnézni rá.

Végre fel mert nézni rá. Area sápadt volt, mint a halál, tíz esztendő őregedett ez alatt a nehány borzasztó pere alatt. Pillanatra tehetetlen düh villant át a szeméin, tán képes lett volna megfojtani azt a törékeny teremést, aki ott mellette ült.

— Elvették, elrabolták tőlem, üvölté tom-pán, azt, amire csak nekem volt jogom...

De aztán megadta magát. Nem tehetett róla, megbocsátott neki.

— Mi lesz velünk most? Kérdé aztán. Felkelt s tévován indult meg az uton, visszafelé, a fősétány irányt.

Hanem a sápadt asszony, mikor látta, hogy merre fordul, eszelősen szokott fel ültéből, a legnagyobb valóság tudata most szakadt csak rá iszonyatosan igazában. Ott a főállban, ott van a gyermekkeioi... Nem tudta ó kétségbeesésében, mi lesz vele a jövőben; most egyelőre csak annyit érzett, hogy nem szabad neki oda menni, nem szabad neki azt a gyermekkeioit látni. A nagy pillanatok tragikus ösztönével sejtette ó, hogy a szerető férfi, ha meg is bocsátja a szeretőt tiszta leánygyálak a mással való házasság szonynyét, — azt ott, azt a gyermekkeioit nem bocsátja meg soha...

— Né, — ne arra, suttogá, menjünk erre... S vonszolja magával ellenkező irányban a sétány benseje felé...

48 órán belül véget fognak érni és akkor a közvélemény teljesen tájékoztatva lesz a történetekről, mivel további titoktartásra nem lesz szükség.

Háboru a békében.

A függetlenségi párt estilapja, a *Magyarország* ma a következő, hivatalos színezetű felhívást teszi közzé, amely éppen nem mondható békés jelenségnek:

Az ellenzéki pártok vezetőségei fölkértek az összes ellenzéki képviselőket, hogy a képviselőház pénteki ülésén okvetlenül megjelenjen szíveskedjenek, mert az ország legvitalisabb érdekei jelenlétüket feltétlenül szükségessé teszik.

A kilátások.

A pártok hangulata megegyezik abban, hogy a békére való törekvés legnagyobb részüknél őszinte, de a békeeredmények az utolsó percben megseppantak. Áll ez a kormánypart túlnyomó részére és még inkább az ellenzékre, amelynek békés hajlandósága változatlanul őszinte és szilárd, de a béke megkötésének reménye csaknem egészen elenyészett, mióta a kormány feltételei ismeretesebbek lettek. Az ellenzéki bizalmi férfiak pesszimistán fogják fel a helyzetet és csak arra törekcsenek, hogy a döntés mennél előbb megtörténjék, hogy vége legyen valahára a titoktartás kényszerűségének és föltárhassák az ország színe előtt a békekalkulációk összes részleteit.

Nekünk, a hangulat alapos kipuhatólása után az az impressiónk, hogy a kormány eredeti békefeltételeit *odafenn Bécsben szigorították*. Hogy miben állott ez a szigorítás, azt nem tudjuk, de az bizonyos, hogy a minisztertanács megállapodásai négy pontra szorítottak, s ezek a következők voltak:

a *kiegyezés*;
a *küriai bíráskodás* az 1896-ban beterjesztett formában;

a *házzsabályok revíziója*, klotür nélkül, de a rendezvarások esetére az elnök diszkrecionális hatalmának tetemes gyarapításával;

s végül természetesen *Bánffy lemondása*.

Ezekkel a feltételekkel mentek a miniszterek Bécsbe, de úgy látszik, *többel* jöttek vissza. Az általános benyomás az, hogy ha Bánffy a kormány eredeti pontozataival jött volna vissza, akkor a béke aligha maradt volna el, és ha most

Mentek egymás mellett tétova léptekkel, szomorúan és a gyermekasszony szegénybe fülő area mind mélyebbre eszikolt le a mellére. Mintegy a maga kinjában gyönyörködve vallatta őt a férfi mátkasága, esküője felől. Kérlehetetlenül vallatta nászutja felől... S az asszony felelt mindegyre halkablan, kegyelemért esdve.

— Velencebe mentek?

— Igen...

— Akkor... azon a napon én Párisban voltam. Oh én örült, emlékszem arra a napra véletlenül pontosan, — azon az egész éjszakán mily bolond szerelemmel csökolgattam az arc-képet!

— Az istenért, faldoklott a nő, kegyelmezzen...

És a hogy mindegyre jobban belesodorták magukat a kínos beszélgetésbe, a boldogtalan asszony egészen megfeledkezett arról, hogy merre mennek. Csak akkor kapott észbe, mikor egy fordulónál váratlanul kijutottak a főálléra. Észbe kapott, de már akkor késő volt.

Epekedő, siránkozó gyermekhang hallatszott a tulsó oldalról, egy gyermekkoesi felől: „Mama, mama...”

A gyermekhangra csudálatosan derült fel a férfi area.

— Oh istenem, suttogá, ha az a mi gyermekünk volna! Nézze, nézze, az idegen kis baba hogy sir maga után! Csak a jó embereket szeretik a gyermekek, tevé hozzá s valami minden keserűségben felülkerekedő gyöngédséggel nézett a melléte álló sápadt asszonyra.

— Nagyságos asszony, mondá a dada...

Vége volt mindennek. A sápadt asszonynak egy pillanatra félre fordultak a szemei, de azután iszonyatos erőfeszítéssel egyenesedett ki, odalépett a gyermekkoesi mellé s védőleg terjesztve ki rá a karját, elhaló hangon szölt hátra a férőhöz:

meghiusul, akkor ezt a pontozatok megbővülése okozta.

A kiegyezés dolgában a *Szell* Kálmán-féle formula egyenesen a szerződéskötésre vonatkozik és a szerződés megkötésének a formáira is kihat, s bár nem effektuálja az ellenzék által megvalósítási kívánt nemzeti jogokat, de mégis megővja őket az elkallódástól. Akik ismerik a formulát, azok azt mondják, hogy, ha Bécsben továbbmenő igényeket nem támasztottak volna, akkor ezzel a formulával meg lehetett volna szüntetni a nehézségeket. Az a kérdés éppen, hogy a kormány békefeltételeinek Bécsben történt megbővülése nem a kiegyezésre vonatkozik-e? A szabadelvű pártban a békebarátok éppen ettől tartanak s ezért nyomott a hangulatuk.

A főrendek felirata.

Mai számunkban, tegnap éjjel kapott autentikus értesülés alapján azt írta, hogy a főrendek által tervezett felirati javaslat elmarad. A javaslatot ma mégis benyújtották. Lapunk politikai hitele érdekében konstatálnunk kell, hogy tegnap éjjeli értesülésünk teljesen illetékes forrásból származott, s valószínű is, hogy az éjjel még a szándék az volt, hogy a javaslat beterjesztésétől ellátnak és alkalmasint csak ma, báró *Bánffy* aggresszív válasza után határozták el, hogy az indítványt mégis benyújtják.

Az indítványt pénteken fogják megokolni. Vita ekkor nem lesz, csak az indítványozó szólhat és a napirendre tüzés kérdésében a főrendház vita nélkül határoz. Így rendelik ezt a házzsabályok.

A szavazás eredménye nagyon kétséges; a kormány csak néhány szavazattal győz, ha győz, sőt az ellenzéki főrendek az indítvány napirendre tüzését és elfogadását reménylik.

A szabadelvű pártkörből.

— Kormánypartí forrásból. —

A kibontakozás időtartamára nézve a Lloyd-klubban ma este a következőt mondta egy előkelő párttag, akit eddig nagyon „harciasnak” tartottak:

— Ha nem akarnók a békét, hamar készen volnánk mindennel. A jó ügy megfontolása azonban időbe kerül.

Akik hallották ez engesztelő szavakat, azok most annál inkább bíznak az ujabban fölvetett tanácskozások sikerében. A jelszó különben most is: *Kiegyezés és házzsabályrevízió!*

— Jöjjön csak Dombrády ur, nézze csak, még nem látta a kis fiamat...

Ott állt a férfi a böleső mellett s látta, mohó kétségbeeséssel mint nézi a benne nyoszörög kis babát s tehetetlenül felőg kezein gőresösen mint ficsarodnak össze ujjait. Látta, hogy halavány area vonásairól lassan, — lassan mint hervadnak le egyenkint a boldogulhatásnak minden remény-ségei...

Egyideig kövé meredten hallgatá, mint hangzanak el léptei az orgonavirágos álló illatos távlatában. Aztán, mintha villám érte volna: egész testében összerázkodott. A boldogság önfelédli pillanata, pillanatnyi délibája után porba sujtotta őt rettenetes magányosságának a tudata. Lenézett a bölesőbe és suttogá:

— Ó hű maradt, én lettem esküszegő hűlenné... Azt, hogy más ember szerelme beszenyenezett, azt megboesította... Az nem látják még rajtam. De ez az ártatlan gyermek itt: ez kézzelfogható, örökké tanuskodó szimboluma az én hűtlenségemnek...

Leroskadt a padra.
— Ertem, értem, mormogá tovább, — ezt nem boesítja meg a szerető férfi annak, akit mint tiszta leányt szeretett...

Pillanatra szinte iszonyodva nézett le a gyermekkoesiba. Pillanatra nem is látta, hogy a gyögyögő kis baba mily kedveskedőleg nyújtja feléje picit kezeikéit. Akkor aztán nem birt többé magával. Elfelejtett mindent, — feledte, hogy ez a gyermek áll örökké közötté és az a férfi közt, akihez ő Isten szerint tartozik, de akivel többé soha boldog nem lehet, — feledte, hogy még anyai boldogságának előbbi tiszta ábrándját is megmérgezte a sors keze — azzal az anyai szeretettel, mely a legtisztább, legönzetlenebb érzelem a földön, amely sohse kér, csak mindig ad, — zokogva borult le gyermekére...

Radó Kálmán, aki tántoríthatlanul működik a béke biztosításán, nyíltan mondja, hogy a házzsabályrevízió három-négy nap alatt véghezvihető, csak jóakarát vezesse az összes pártokat. Ezt azoknak jelentette ki, akik attól tartanak, hogy ez a revízió felévig elhuzódhatik s ekkor az a kérdés merül föl: vajjon még báró *Bánffy* miniszterelnöknek vagy az utódjának a feladata-e a házzsabály ez elkerülhetetlen módosításának a biztosítása.

Visszatetszést keltettek azok a hírek, melyek az ellenzék köréből érkeztek és azt mondják, hogy sem az indemnit, sem az ujoncozási törvényt, sem a provizóriumot nem akarják át-ereszteni, amíg Bánffy vissza nem lép. Jellemző mégis, hogy az ilyen híreknek a hitelességében már nem akarnak bizni a szabadelvű pártban. Mindenesetre jó jel, hogy a békét a kormánypart most már nem tartja kizártnak.

Egy *bon-mot* ujra meg ujra elhangzott ma este a politikaiok termében.

— Tudjátok-e, mi a legujabb felfogás az ellenzéken?

— Nos?

— Tiszáéknak nem kell a béke; ergo mégis csak jónak kell annak lennie. Akkor hát *azért is* — hozzuk létre!

Ime, már kedélyeskednek a hadakozó felek, és ez is jó jel!

A bon-motra különben azt jegyezte meg Tisza István:

— Nem bánom, fogják rám, hogy ellensége vagyok a békének. A fő az, hogy — legyen meg! A föltételekről persze nem szólt. Azokat ugy is mindenki tudja.

A méltányosság érzete is jut sűrűn kifejezésre. Valaki egész őszintén mondta a *Szell* Kálmán-féle formulára célozva:

— Meg kell találni a módját. Elvégre lehetlentlen senki sem kíván a függetlenségi párttól. Adják meg a függetlenségi, ami nekünk kompetál s mi is engedünk annyit, hogy tisztességgel kimenekülhessenek a csavából. Teljesen igazuk van, hogy ők is meg akarnak állani a választóik előtt. Nobilis ellenfelek legyünk — ez kívánatos.

Hát ez a beszéd is csak örvendetes jel.

A főrendház mai ülése is vita tárgyát képezte. A kormánypartnak már ma huszonkilenc többségre lett volna, szavazás esetén. Ez a szám péntekig — mint általánosan hiszik — meg is fog nőni. A felirat célját elhibáztatnak tartják. A királyhoz intézendő szövegből az tűnik ki, hogy a felirati párt sem az ellenzékét, sem a kormányt nem vádolja direkte, ellenben a királyt arra kéri, hogy lépjen közbe és csináljon végre rendet az alkotmány követelése szerint. Erre nézve fölvetették ma a pártban a kérdést:

— Vajjon egy hónap óta mi mást tesz a király, mint hogy rendet próbál csinálni, még pedig az alkotmány követelése szerint.

Ma delután a rendes szerdai *minisztertanácsot* tartották meg Budavárában. Előreláthatólag báró *Bánffy* fölvetette mind ama kérdéseket, melyek amaz eshetőséggel függnek össze, ha a béke megtalálta hiusulni. De hát „ne adj Isten”, hogy ez bekövetkezzék! Az elkeseredés oly nagy, hogy minduatalan hallatszik a panasz:

— Vesztett hadjárat nem okozhat annyi kárt, mint a meanyi az obstrukció óta érte ezt az országot.

A dolog különben hamar dűlőre kerülhet. Az ellenzéki vezetők péntekre behívták összes hiteiket. A szabadelvű klubban azt hiszik, hogy az ellenzék most már nyílt kártyákkal akar játszani, azaz a főbb emberek a pártok plénumai elé akarják terjeszteni a békepontokat.

KÜLFÖLD.

Az osztrák obstrukció. Az ausztriai parlamenti pártok lázasan tanácskoznak folyvást azon, hogyan lehetne a mai helyzetből kibontakozni. A jobboldal nemcsak azért nyugtalan, mert nem látja végét, sőt lehetőségét sem az ellenzéki obstrukció ellen való küzdelemnek, hanem azért is, mert teljességgel nincs informálva a kormány szándékairól s azt kívánja, hogy gróf Thun miniszterelnök adja elő terveit a végrehajtó bizottságban. A nehézség alighanem abban van, hogy Thunnak semmi határozott terve sincs

s ha volna valamilyen, az alig elégszen ki a jobboldal valamennyi pártárnyalatát. Így a szlovének ismét azzal fenyegetőznek, hogy kilépnek a többségből, mert a kormány nem tudja teljesíteni a követeleéseiket.

Ezzel szemben némileg enyhítő körülmény az, hogy az ellenzékek sincs meg az egyértelműség, nevezetesen az obstrukcióra nézve, jölehet a három menték által elhatározott és megindított magyar irányú technikai obstrukció elég hathatósan kifejeződik, amelylyel szemben sem a tervezett kiéheztetés, sem az egyórás ülések projektuma nem elegendő fegyver.

A baloldal, attól az óhajától vezérelve, hogy a német ellenzéki pártoknak legalább olyan szervezetűk legyen, amely nekik az obstrukciók illető nézeteltérés mellett is, közös képviselői szolgáljon kifele, különösen a házelnökséggel, a jobboldali pártokkal és a kormánnyal szemben. E végből ma a német haladópart, a német néppárt, az ugynevezett szabad német szövetség és a keresztény-szocialisták elnökei tanácskozássra ültek össze és meg is állapodtak abban, hogy formulázni fogják az ausztriai németek ama követeléseit, amelyeket úgy a kormánnyal, mint a jobboldali pártokkal szemben fenntartani és képviselni el vannak határozva. Ezek a követelések, amelyek első sorban a nyelvkérdésre vonatkoznak, újabb körvonalaikkal és szoros határok közé vonják azt az álláspontot, amelyet a németek ebben a kérdésben elfoglaltak és amelynek lényege: a nyelvérdelmek eltiltésének a követelése. A tanácskozással kiadott közzéadás így szól:

Az ausztriai németek politikai és nemzeti helyzetének tüzetes megvitatása után a pártvezetőségek egyértelműleg elismerték a sürgős szükségét annak, hogy a németek nemzeti és politikai követeléseit közösen állítsák fel és közös képviselők. A végrehajtás tekintetében a tanácskozással a legközelebbi napokban folytatják.

Az olaszok klubja szintén tanácskozott ma, még pedig arról, hogy milyen állást foglaljon el a kormánnyal és az ellenzéki csoportokkal szemben.

Itt említjük meg, hogy az osztrák kiegyezési bizottság ma délelőtt ülést tartott az árusztatikáról szóló törvényt tárgyalva. Egyetlen szónok Lecher volt, aki be sem fejezhette beszédét, mert a bizottság elnökét, Bilinskít délelőtt a királyhoz hívták.

Fejedelmek találkozása. A tavasz közeledtével, mint rendszeren, most is szó van a fejedelmek találkozásáról, nevezetesen a három császár összejöveteléről. Egy francia lapnak Pétervárról azt üsngölik, hogy II. Miklós cár marciusban két hetet szándékozik tölteni a Rivierán, ahol fogadni fogja Faure Félix francia köztársasági elnököt és találkozik fog II. Vilmos német császárral, aki ugyanakkorra olaszországi kirándulást tervez. A békekonferenciával ezek az állítólag kilátásba vett találkozások azért nem hozhatók kapcsolatba, mert a konferencia összejövetele februárra van tervezve.

A békekonferencia. A II. Miklós cár ismeretes javaslata alapján összeülő békekonferencia, amelynek feladata lesz a lefegyverkezés lehetőségeit és módjait megbeszélni és megállapítani, erősen foglalkoztatja az európai politikai világot. Gróf Muraviev külügyminiszter jegyzéké, melyet e hó 12-én adtak át a hatalmak pétervári képviselőinek, a következő pontozatokba foglalja a konferencia teendőit:

1. Egyezzenek meg az államok, hogy a szárazföldi és tengeri haderőt, valamint az illető költségvetéseket bizonyos meghatározott időpontig nem gyarapítják és azon faradoznak, hogy jövőben a haderőt és költségvetést csökkenték.
2. Megtiltandó olyan új fegyvereknek és robbanóanyagoknak a beszerzése, amelyek hatalmasabbak a jelenlegieknél.
3. Korlátozandó a borzasztó hatású és jelenleg használatban szokott robbanóanyagoknak a háboruban való alkalmazása, a robbanóanyagoknak a léghajókból való kidobása pedig megtiltandó.
4. Viz alatt járó torpedócsónakok és más ilyen gépek tengeri csatákban nem alkalmazhatók.
5. A kormányok ígérjék meg, hogy sarkanyus hadihajókat nem építenek.
6. Az 1864-iki genfi konvenció a tengeri hadjáratokra is alkalmazandó; semlegesítessenek a hajók, amelyek a tengeri csatákban hajótörést szenvedettek menteni akarják; revíziója a szentesítettlenül maradt 1874-iki brüsszeli konferenciahatározatoknak a háború törvényeire és szokásaira vonatkozólag.
7. Az optatív választott bírósági elméletnek elfogadása az erre alkalmasnak látszó esetekben.
8. A választott bíróságok alkalmazására vonatkozó egyöntetű eljárás megállapítása.
9. Semmi se tárgyalathassék, ami az államoknak politikai viszonyait, a főnálló rendet érintené, melyet szerződéses szabályoztak.
10. A konferencia egyetlen nagyhatalom fővárosában se tartassék, mert a különféle politi-

kai érdekek összpontosításának kedvezően hatása lehetne a munkalatra.

Ez utolsó ponttal kapcsolatban jelenti ma egy brüsszeli táviratunk, hogy Lipót király ma megbeszélést az orosz követtel, hogy a lefegyverzési konferenciát Brüsszelben tartsák meg.

Berlin, január 18.

Gróf Muraviev új jegyzékét illetékes helyen kedvezően fogadták és eredményt is várnak tőle, mert részletes tervek tartalmaz; helyeslik a javaslat minden egyes pontját, de különösen azokat, amelyekben a robbantószerkek alkalmazása ellen hozandó rendszabályokról és a genfi egyezmény humánus intézkedéseinek megvalósításáról van szó. Ami a víz alatt járó torpedók eltiltását illeti, arra vonatkozólag megjegyzik, hogy az különösen időszerű most, mikor ezekkel az alattomos hadiszerekkel sűrűn kísérleteznek Franciaországban. (nvt.)

London, január 17.

Cambon francia nagykövet ma a békeegyesület nemzetközi választott bíróságának küldöttségét fogadta. A küldöttség szónoka kiemelte, hogy az egyesület jelentős dolognak tekintti, hogy a nagykövet Angliába jövetele üszzezik Miklós cár békenyilatkozatával. Cambon válaszában tagadta, hogy ellenséges érzület volna Franciaországban az angol nép iránt. Sem a francia nemzet, sem a francia kormány nem óhajítja a háborút. Ó meg van róla győződve, hogy Európa népei komolyan óhajítják a békét; szíve mélyéből hozzájárul a cár szándékaihoz, de attól tart, hogy megvalósításukig még hosszú idő fog eltelni.

HIREK.

A cár és a vén muzsik.

Ha nem kerülne olyan tömördek pénzbe meg időbe, meg ha az utazgatás Muszkaországban nem lenne kissé kockázatos foglalkozás annak, akinek itt-ott radikális-liberális mezőkre is elcsuszamlott a pennája, akadnának egy némelyen közülünk is, akik megnéznék a század egyik vezetésességét, Tolsztojt Leót. Mert hiába no, a Plasztikon mégse egészen plasztikai művet tár elék ezen fennsített önkéntes muzsikban. Sokszor gondolok rá naiv, nagy lelkesedéssel, olyan áhitatosan, ahogyan manapság nagyságot fölbeszéltem nem is illik, különösen ha az ifjú ember szintén író s pár tucat novella és egyéb írásmű után a gyakorlattal szentesített joga van arra, hogy per: *vén bolond* — diskuráljon az öreg Nikolajevics Leóról. Ha én egyszer úgy istenigazában elbeszélgetnék vele s az öreg egy kicsit kitanitna, mondván: — én már nemsokára még kisebb házba megyek lakni, hát ti ősceim nem engedjétek meg, hogy egészen elfelejtsem a világ.

Ezek után rátérek elbeszélésem tulajdonképpeni tárgyára.

Az orosz cár ő felségét se elégitette ki Tolsztojt illetőleg a panoptikum s fölhasználta a kedvező alkalmat és jártában-keltében, amikor legutóbb Livádiából hazafelé utazott, Tulában maga elé hívatta Tolsztojt. Nem a viaszkból kiformált hírességet, hanem a daróba bujt igazságot. Az udvari urak elszörnyülködének. Uram, teremtom, mi lesz ebből. Az a vén sündisznó, aki mindenkit megszúr a tuskéivel, aki olyan bolond, hogy nincs megelégedve a világgal, pedig szép nagy darab föld jutott neki belőle — talán még valami örültséget csinál. Teszem föl: mond valami nagy gorombaságot, vagy fölmelegíti Szibériát. Kitélik tőle.

És jött egy komoly öreg paraszt filozófus. Egy ember, akinek nincs mérge, csak sulya. S a cár hozzálépett s megcsókolta az orcáit és a száját. S beszédbe ereszkedett vele ilyen formán:

— Mit szólasz a világbékéhez?

Felelt Tolsztojt:

— Semmit.

— Hogy-hogy?

— Felséged világbékét akar s egyremásra építtetni az új hadihajót.

— Hát mit csináljak, öregem?

— Felségednek tetteivel is példát kellene mutatnia arra, hogy mi a világbéke.

Hogy azután mit beszéltek, azt kombináljuk össze valahogy a magunk esze szerint.

— Hohó! — mondta ő felsége.

— Már pedig így nem ér semmit az egész szó beszéd. A legközelebbi könyvemben szó lesz majd erről. Felségednek szíves figyelmébe ajánlom.

— Én meg majd elkoboztatom.

S a vonat is tovább ment és a paraszt is hazabandukolt.

(Th.)

Budapest, január 18.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Gróf Szécsen osztályfőnök ma este Bécsből Budapestre utazott, hogy a külügyminisztérium képviselőiben jelen legyen a gróf Károlyi Ferenc lelkiüdvéért tartandó gyászistentiszteleten.

— **A Vörös Kereszt Lajos Viktor főhercegnél.** Lajos Viktor főherceg tegnap délelőtt bécsi palotájában külön kihallgatáson fogadta a magyar Vörös Kereszt-egylet küldöttségét. A kihallgatáson ott voltak: dr. Babarcsi Schwartzert Ottó főmegbízott, Babics József igazgató-választmányi tag, dr. Janny Gyula Erzsébet kórházi igazgató, Argay János irodafőnök, dr. Elischer Gyula és dr. Farhas László főorvosok, dr. Hegedüs Kálmán és báró Podmaniczky Gyula egyesületi megbízottak. A kihallgatás egy óra hosszáig tartott. A főherceg alaposan informáltta magát az Erzsébet-kórház állásáról és kijelentette, hogy az egyesület május hónapig országos közgyűlésen biztosan megjelenik és meghallgatja Schlauch Lőrinc bíboros, a lenk emlékbeszédjét Erzsébet királynéról. Végül örömeinek adott kifejezést az egyesület sikeréin. Dr. Schwartzert főmegbízott és Argay János irodafőnök megzemlélte azután az osztrák Vörös-Kereszt társulat gazdag raktárait, különösen tanulmányozva a hadfőlöveles újításait.

— **Porosz gránátosok a király előtt.** Bécsből jelentik, hogy a királynál ma tisztelegget porosz gránátos ezrednek küldöttsége Schwarzkoppen ezredes vezetése mellett. A küldöttség átadta a királynak az ezred hódoló föliratát s tolmácsolta szerencsekívánatait abból az alkalomból, hogy ő felsége ötven éve tulajdonosa a porosz ezrednek. A király, aki a kifaligatáson a Ferenc-gránátosok ezredesi egyenruháját viselte, a küldöttség szerencsekívánatait kegyesen fogadta.

— **Emléktáblát Szilágyi Sándornak.** Kolozsvárott, Szilágyi Sándor szülővárosában, Kövöry László és Szadeczky Lajos történetírók mozgalmat indítottak Szilágyi Sándor születési hazának emléktáblával való megjelölésére, amelyet március 15-ikére óhajtanak felállítani és leleplezni, amikor a Petőfi-társaság is emlékünnepet fog tartani Kolozsvárott. A koszorúmegváltások címén szépen folynak az indítványozók által megkezdett adományok, amelyek az Erdélyi Múzeum szerkesztőségéhez intézendők, ahol nyugtazzák és nyilvánosan elszámolják az adományokat.

— **Beteg képviselő.** Dr. Groisz Gusztáv, Kolozsvár város egyik kerületének országgyűlési képviselője hónapok óta súlyos betegnek fekszik budapesti lakásán. A beteg képviselő állapotában tegnapelőtt sajnos aggasztó fordulat állott be.

— **Orosz és porosz katonák Bécsben.** Gróf Goluchowski külügyminiszter ma délután fél óráig tartó kihallgatáson fogadta a porosz katonai küldöttséget, amely a hadügyminisztériumban is látogatást tett és Rainer főhercegnél is tisztelegget. A Kexholmfele orosz testőrgyalogsági ezred küldöttségének tagjai, nevezetesen: Doigorukov herceg tábornok Peterov ezredes, egy százados, egy hadnagy és egy őrmester, holnap délután érkeznek Bécsbe, hogy a királynál 50 éves ezredtulajdonosi jubileuma alkalmából tisztelegjenek. A küldöttség a Burgban fog lakni a királyi vendégekként, mint a Ferenc-gránátosok küldöttei is.

— **Szabolcska Mihály Temesvárott.** Szabolcska Mihály, akit a temesvári református egyház papjává választott, tegnap érkezett Temesvárra s átvette hivatalát. Szabolcska vasárnap délelőtt 10 órakor tartja első prédikációját.

— **A párisi kiállítás.** Az 1900-ik évi párisi nemzetközi kiállítás országos központi végrehajtóbizottsága báró Daniel Ernő kereskedelmi miniszter elnöke alatt január 20-ikán pénteken délután öt órakor a kereskedelmi minisztérium tanácskozó termében ülést tart, amelyen Lukács Béla v. b. t. t. kormánybiztos jelentést fog tenni a kiállítás magyar osztályának munkálatairól. Itt említjük meg, hogy Miklós Ödön országgyűlési képviselő, a párisi nemzetközi kiállítás kormánybiztos helyettese és Fittler Kamil az iparművészeti iskola igazgatója, Párisból, ahol kiállítási ügyekben időztek, ma visszatértek Budapestre.

— **Albert-Memorial.** Körülbelül 400.000 forintot érnek a hazai első takarékpénztár pán-célos szobájában olyan cím alatt, hogy azt a magyar nemzet adta össze Kossuth Lajos szobrára és síremlékére. Ne keseregjünk most azon, hogy a nemzet ily áldozatkészsége nem volt méltó a nagy hazafi emlékekhez, de fogadjuk megnyugvással, hogy a főváros hatósága, amely a két nagyszabású nemzeti és művészeti kérdés megoldását magára vállalta, legalább az egyiket iparkodik megvalósítani, hogy végre a nemzethez és nagy halottjához illő emlék zárja magába Kossuth Lajos drága hamvait. A keresési temetőben ki van már jelölve a mauzóleum helye, két ut keresztezésében, úgy, hogy egy monumentális emlékmű ott, miként Deák Ferenc síremléke, dominálni fogja a temető csónes birodalmát. A képzőművészeti bizottság annak idején Heuffel Adolf középítési igazgatót, Steindl Imrét és Strobl Alajost bízta meg a mauzóleum pályázati feltételeinek megállapításával és a középítési igazgató most elkészítette a projektust, amely e háromtagú bizottság tárgyalásának alapjául fog szolgálni. A projektus nyitott baldachin-formájú síremléket kíván, úgy hogy a szarkofág minden oldalról látható legyen. Erről is lehet beszélni, de mi az isten esodját akarunk már megint azzal az Albert-memoriállal, melyet minden gyerek ismer a világ minden képes lapjából. Hiszen nem is oly régen kísértett már egyszer köztünk Viktória királyné férjének szobra, a midőn minden magyar ember műkritikusnak állt be és tanácsokat osztogató a szobrázásoknak, hogy milyen legyen a királyné szobra. Ha jól emlékszünk, akkor is Strobl professzor ur fejjéből pattant ki az az idea, amely békóba akarja venni a magyar szobrázók és építésszek teremtő erejét. Az ő böles tanácsát ismerjük föl most a középítési igazgató elaboratumában is. Strobl tanár urnak és a képzőművészetek fővárosi vezetőjének legjobban kellene tudnia, hogy a magyar plasztika, hála Istennek, tud már a maga lábán járni és ha a begyült nemzeti adakozást teljesen a síremlék költségeire ajánljuk föl, bizonyára oly mauzóleuma lesz Kossuth Lajosnak, amely művészi tekintetben is örök dísz lesz a Kerepesi-temetőnek. De ha a bizottság mégis fél a pályázat művészeti meddőségétől, kérem, látogassanak el egy fővárosi építész irodájába, aki annak idején Párisból küldte be ter-vét a Deák Ferenc síremlékének pályázatára. Az a terv akkor második díjat nyert és vetekedett az elfogadott Gerster-féle pályaművel, amelyen később annyit rontott az izléstelen takarékság. Hogy reklámnak ne lássék, nem áruljuk el az építész nevét, de annyit mégis megmondunk róla, hogy a város házában nagyon jól ismerték, amikor még Gerlóczy alpolgármester volt. (e.)

— **Claus Károly halála.** Bécsből táviratozzák, hogy Claus Károly, a hírneves zoológus, a bécsi egyetem kitünő tanára ma hatvanéves korában meghalt. Claus Casselban született, külföldi egyetemeken tanult s 1873 óta volt tanára a bécsi tudományos egyetemnek.

— **A tanárok rangsora.** A közoktatásügyi miniszterium hivatalos lapja ma közli a miniszterium belső személyzetének, valamint a tanfelügyelőségeinek, főigazgatóságoknak, felsőbb leányiskolák, tanítóképző intézetek és középiskolák tanárainak rangsorát. Ez utóbbi szerint a VII. fizetési osztályban az újví állapot szerint van 19 igazgató 2000—2200 forintos fizetéssel, a VIII. fizetési osztályban 40 igazgató 1600—1800 forintos fizetéssel, ugyancsak a VIII. fizetési osztályban 223 tanár 1400—1800 forintos fizetéssel. Ebben a csoportban első Mendlik Ferenc budapesti tanár, utolsó Fuchs Károly brassói tanár. Vegül a IX. fizetési osztályba 391 tanár van sorozva 1200—1300 frt fizetéssel. A rangsor legidősebbje Hornyák József kecskeméti és legifjabbja Futtner Aurél mako-i tanár. A rangsor vezetésére nézve megjegyzi a miniszter, hogy míg a rangsornak mikéntvaló vezetésére nézve részletes szabályok nem állapítottak meg, addig nem változtat az eddigi rangsorvezetési elveken. Azonban a múlt évben államosított intézetek tanári személyzetét máris az eddigi gyakorlatól eltérőleg rangsorozta, amennyiben ezeket a tanárokat és igazgatókat nem eredeti kinevezetésük napjával, hanem az államosításra nézve kötött szerződés alapján, csakis az államosítás napjával, vagyis 1898. IX. 1-vel vették be a rangsorba. Ilyen tanár az ide-i rangsorban 16 található. Megjegyzi még a miniszter, hogy mindazok, akik a rangsorokba ezuttal először vettek föl, illetve azok, akiknek rangsorbeli adatai változtak, 30 napon belül felszólalhatnak, illetőleg erre vonatkozó, kellően fölszerelendő kérvényüket illetékes igazgatóságok utján folyó évi február hó 16-ig benyújthatják.

— **Tanulmányi kirándulás.** Dr. Fayer László, a budapesti egyetemen a büntetőjog és büntető eljárás tanára, a vezetés alatt álló szeminárium számos tagjával Szekesfehérvárra rándult az ottani javítóintézet megtekintésére. A tanulságos szemléltársas vácsonya követve.

— **Kardpárbaj.** A Budapesti Naplónak A zágrábi szennyírat című közleménye miatt az Esti Hírlap felelős szerkesztője, Gáspár Arthur provokálta Vészi Józsefet, a Budapesti Napló főszerkesztőjét és dr. Soltész Adolf munkatársunkat, a közlemény íróját, a kik a cikkért a felelősséget elvállalták. A kihívó fél Vészi Józseftől fogadta el a felajánlott fegyveres elégtételt s ennek következtében a megbízottak, Fenyő Sándor és dr. Farkasházi-Fischer Zsigmond Gáspár Arthur részéről, Szabó István országgyűlési képviselő és Cerri Gyula tartalékos tüzérszázados Vészi József részéről, kardpárbajban állapotok meg az orvosok által megállapítandó harcoktelenségig, csukló-, hónalj- és nyakbandázssal, a szúrás megengedésével. A felek ma délután negyedfél órakor vívták meg a párbajt az Arlow-féle vívóteremben. A második összecsapásnál Gáspár Arthur a fején és az arcán két súlyos vágást szenvedett, mire az orvosok és a segítők a párbajt befejezetnek jelentették ki. A felek kezét fogták és kibékülve távoztak a vívóteremből.

— **A szent föld.** A szent föld: minden talpalatnyi tér Magyarország határain belül. A fényes, de szomoró multnak végzetes eseményei, megannyi vérkeresztelemmel avatták szentté ezt a földet és a magyar történelemnek busuló géniusza inspirálta a költőket, hogy dalokat zengjenek erről a földről:

Oh még ez édes léget szívhatod,
Mítől e föld oly szép, oly áldatott...

dalolta ötven év előtt az egyik bujdosó és mikor az idegenből lelke visszaszart az édes haza földjére, fájón borongott lelkén át az a gondolat, hogy:

Szívet cseréljen, aki hazát cserél.

A népköltészet muzsája pedig a nagyok közül a legnagyobbak ajkaira adta azt a dalt:

Hogy álom édesebb legyen
Honom határain túl,
Maroknyi port viszek velem
Síromba vánkoslul...

És ezzel is a szentté avatott hazai földnek talizmánserű erejét hirdette.

A vér, a hősök vére, a honvédöknek kiomlott piros vére, a honszerző és a honfenntartó ösök földre hulló véréldozatai, ezek avatták szentté a magyarra nézve Magyarország földjét!

Vajjon öregbít-e a vértől ázott hazai föld kegyeltes hatását, vonzó és lebilincselő erejét, és rendületlen hűséget szuggeráló hatását az a vér, amelyik tegnap Szent-Annán egyesült a hazai földdel, tegnap, midőn a magyar szolgabíró negyvennyolc puskagolyóval kapacálta rendre és nyugalomra a magyar föld népét?

Nem igaz, hogy a hazafiatlan szocializmust Németországból importálják ide. Itt készűl az Magyarországon. Hivatalosan gyártják! Hazai produktum!

— **Végzetes tréfa.** Ilyen cím alatt irtuk még ujezsendő előtt azt a szerencsétlenséget, amely Csösz fejérmegyei községben játszódott le Baditz Antal földbírtokos házában. A földbírtokos unokaöccse ugyanis, aki a karácsonyi ünnepekre vetődött oda, vigyázatlansága folytán egy vadász-fegyverrel halálosan megsebesítette a háziur Vilma nevű leányát. Most azt írják nekünk, hogy Baditz Vilma tul van már a veszélyen s pár hét múlva teljesen föl fog épülni.

— **Halálozás.** Kúprek Edéné született Keviczky Hona 38 éves korában elhunyt Ikladon hosszas szenvedés után. Temetése e hó 14-én történt nagy részvétel mellett, az iklandi evangélikus sírkertben levő családi sírboltba. A gyászszertartást Moravcsik Mihály aszódi és Szilárd János domonyi lelkészek végezték. — Kovács Ferenc egyetemi hallgató 19 éves korában elhunyt. Holtestét a hődmézővasarhelyi családi sírboltba temették. — Mihályi Jenő bányfi-hunyadi járásbíró-sági aljegyző e hó 13-án 23 éves korában meghalt. Az elhunytban Mihályi Béla kolozsvári kir. ítélőtáblai bíró a fiát gyászolja. — Tulats Sándor nyugalmazott városi pénztáros és közzgám, aki harminchétf évig állott a város szolgálatában, ma Bártfán meghalt.

— **Szerencsétlenség a bányában.** Ismét szerencsétlenség történt az iteni bányában, — kezdődik a távirat, — természetesen hát, hogy az esztergomi bányáról van szó, ahol rövid időközben ez már negyedik eset. Malarik Anna ma az obszónyi tárnában életveszélyes égési sebeket szenvedett; életveszélyes sebekkel vitték be a bánya-kórházba. Most már aztán financiai érdek lenne valamieske elővigyázati intézkedéseket tenni, különben még majd ki kell bővíteni azt a bányakórházat. És ez pénzbe kerül.

— **Előadás.** A Magyar Művelődési és Építész Egyesület ut-, vasut- és hidépítési szakosztályainak holnap, esütörtökön esti 6 órakor ülése lesz. Az ülésen Gröz Sándor a birtokügyi völgyáthidalásról értekezik.

— **Nincs többé obstrukció!** A dolog úgy áll, hogy az obstrukciónak az agyonbeszélésen kívül legnagyobb eszközk a névszerinti szavazás. Nos, hát ha annak az amerikai urnak, aki a szavazógépet föltalálta, s a minap egy német szaklapban ismertette, megveszik a találmányát, vége a névszerinti szavazás gyönyöreinek. Az új gépen egy nagy táblán minden képviselő neve mellett van egy rubrika. Ha most a képviselő a padjára alkalmazott Igen és Nem föliratú gombok közül egyet megnyom, a neve mellett beleugrik a rubrikába egy kis tábla, a szerint, hogy igenell vagy nemell szavazott, igen vagy nem fölírassal. Így az egész képviselőház névszerint leszavazhat egy másodperc alatt, s még meg se kell számlálni a szavazatokat, mert a gép összeadja az igeneket is meg a nemeket is. Nem névszerint való szavazásnál csak ez a számlálógép működik. Az egész masina nem is oly bonyolódott szerkezet, minden gégsz meg tudja csinálni. Hogy azonban mikor állítják be valamelyik parlamentbe a névszerinti szavazás elfolyására, s aztán mit találnak ki az obstrukciónak a névszerinti szavazás pótlására, az a jövő titka. Gépnék elég jó és hasznos gép...

— **Inzultált újságíró.** Az az általános felháborodást keltett inzultus, melyet vasárnap este a rendőrség egyes közegei Neszmély Artur hírlapíró kollégánk ellen elkövettek, nagy mértékben foglalkoztatja az illetékes hatóságokat. Neszmélyt tegnap délelőtt 11 órakor beidéztek a főkapitányságra, hol Rudnay Béla főkapitány utasítására Bónis István rendőrfőigazgató jegyzőkönyvbe foglalta Neszmélynek a hírlapokban közzétett ténybeli állításait. Ezt a jegyzőkönyvet a Sajó Sándor rendőrfőkapitány ellen megindítandó eljárás céljából vették föl. Ugyancsak tegnap történt, hogy Lickl Géza rendőrfőfelügyelő igen barátságos magánlevélben felkérte Neszmélyt, hogy jelölje meg tetszése szerint az órá, amelyben vele a vasárnap kivezényelve volt egész rendőrrőlalmányt szembesíthetné. Neszmély előleges értesítés után ma délelőtt 10 órakor dr. Singer Zsigmond és Szatmári Mór, a Budapesti Újságírók Egyesületének kiküldöttjeinek társaságában megjelent a Mocsonyiteai rendőrlaktányán, ahol 115 rendőr és mintegy 30 altiszt volt összpontosítva. Jelen voltak továbbá Lickl főfelügyelővel kívül a vasárnapi pépgyűlés körül szolgálatot teljesítő összes rendőrtisztek, így: Krecsányi kapitány, Pavlik, Bockelberg, Gersich, Palógyi és több más felügyelő, csak Sajó Sándor hiányzott. Lickl főfelügyelő mindenekelőtt beszédet intézett a katonaviselt legénységhez, hogy gyáva az, aki a büntetéstől félve, önként nem jelentkezik. Miután ez az eljárás eredményre nem vezetett, Neszmély a jelen volt rendőrtisztek, különösen pedig Lickl főfelügyelő lojalis támogatása mellett, végigjárta a rendőrsorokat, hogy bántalmazóit felismerje. Két közrendőrt jelölt meg olyanokul, akik emlékezete szerint bántalmazói lehettek. Nevezetes, hogy mind a kettő ama husz rendőr közül való, akit Sajó Sándor kapitány délután 1/2 óra tájban a Kasszeli udvarból kivezényelt ki az Erzsébet-kört felé, a nélkül, hogy erre bárkitől felhatalmazást vagy utasítást kapott volna. A jelen volt rendőrtisztek közül legalább senki sem tudta megmondani, hogy mi okon fordult Sajó kapitány a Kasszeli-udvarban elhelyezett tartalék-rendőrcsapatához; a legénység is csak annyit mondott, hogy Sajó kapitány egyszerűen csak elébb állott és ezekkel a szavakkal: „Husz ember utánam”, engedelmességre szólította fel őket. E közül a 20 rendőr közül való a Neszmély által megjelölt két rendőr. Lickl főfelügyelő a két gyanuba vett rendőrt megkérdezte, hogy hol voltak az inzultus idején. A két rendőr két-két társára hivatkozott, hogy azok mellett állottak. Ezek azonban nemcsak megtagadták az előbbiek állítását, hanem másik két társuk által nyomban igazolták is magukat. A gyanúsítottak ezután a szakasz ellenőrére próbáltak hivatkozni, de ez sem tudta alibijüket igazolni. Palógyi felügyelő orról az eredményről nyomban jegyzőkönyvet vett fel, melyet Neszmélyen kívül a Budapesti Újságírók Egyesületének kiküldöttjei aláírtak. Lickl főfelügyelő kijelentette, hogy ezen a nyomon tovább folytatja vizsgálatát, és biztosra veszi, hogy kinyomozza Neszmély bántalmazóját.

— **Házasságok.** Goldner Elek eljegyezte Schulhof Rózsikát, Schulhof József az Adria biztosító társulat cégjegyzőjének leányát. — Bernhardt Peter január 23-ikan délután négy órakor a Deak-téri evangélikus templomban Darnay Gizella kasszonyt.

— **Öngyilkosság a sinek között.** Nagyszalontáról írja levelezőnk, hogy e hó 17-én hajnalban az egyik vasuti ór az állomás közelében egy lenyakozott emberi holttestet talált a sinek között. Az eset-

ELSŐ MAGYAR VARRÓGÉP- és KERÉKPÁRGYÁR RÉSZV. TÁRS.
ADRIA KERÉKPÁROK városi raktára, a legelőkelőbb és legnagyobb zárt kerékpáriskolója, ANDRÁSSY-ÚT 69. a Plasztikonban.

ról jelentést tett a hatóságnak, amely megállapította, hogy az ismeretlen, uri kinézésű, 45—50 év körüli ember öngyilkossági szándékkal feküdt a sinek közé s hogy az öngyilkosság még 16-án este történt. Az ismeretlen öngyilkosnál egy gyűrűt találtak Sz. J. monogrammal. A vizsgálatot folytatják.

— **Inger Szolimán, a tolonc.** Kelet ura, a derek Inger Szolimán nemskóra megérkezik Magyarországra, csakhogy kissé más körülmények között, mint ahogy képzelték. Ugyanis nem annyira diadalszekerem, mint inkább toloncocsin érkezik s nem annyira údvrivalgás, mint inkább két esendő fogadni a határon. A francia konzul megsokalta *djibuti* szereplését s átadta az osztrák-magyar konzulnak, aki „államköltségen” most illetőségi helyére. Temesvárra szállítja. Temesvártól nagy és szép volt az út *Djibuti*-ig, de már *Djibuti*től Temesvárig — ámbátor ugyanolyan nagy — de kissé disztelenebb az út. Szolimán király akart lenni és tolonc lett. Szolimán operett-örngyökökkel, tábornokokkal indult utnak s úgy osztotta hajóján az alkirályi rangot, mint a zsolmél. Reggelire mindenki kávét kapott és táborszernagyit rangot. Operett-katonákkal indult el — mondom — és izai őrmesterek hozzák vissza. Szolimán nem érdemelte meg ezt a sorsot. Mert aki király akar lenni, az legalább is olyan kaliberű ember, hogy ha egyebet már nem is, megengedhették volna neki azt, hogy a maga költségén jöjjön baba. Csakhogy erős a gyanu, hogy Szolimán nem lett volna képes a költségeket fedezni... Szomorú királyság, szomorú király...

— **Az aradmegyei véres zendülés.** Uj-Szent-Anna közszabály, ahol tegnap a lakosság fellázadt a bíró ellen, katonaság az ur tegnap délután öt óra óta. Éjjelre az összes kapukat be kellett zárni s három emberről több egy csoportban ma sem járhat az utcán. A katonák különvonatával érkezett Uj-Szent-Annára Dálnoki Nagy Lajos helyettes alispán és *Sehill* aljegyző, Halászi vizsgálóbíró, és *Domolcs* Lajos kir. aljegyző. Az eddigi kihallgatások alapján *Rómay* Béla esendőrszázados az új folyamán elfogadott öt embert, akik a szemtanúk állítása szerint a népet a zendülésre vezették, az ostromra biztatták s a zendülés előző éjjel szervezték. Az öt letartóztatott: *Oster* György, *Heiberger* Antal, *Reinholz* József, *Geiser* András és *Scherer* József. A esendőrk bevalása szerint, szuronyal tizenhárom embert: hét asszonyt és hat férfit sebeztek meg súlyosan. Azonkívül sokat sebeztek még meg a lövések. Két golyó, átfurva a közelálló esetteket, a folyosó faajtóját is átszakította s a tíz lépésnyire levő szomszéd ház falában akadt meg. Hogy hányan sebesültek így meg, azt pontosan csak a vizsgálat fogja kideríteni, de számuk legalább huszonöt-harmincra tehető. Meghaltak a helyszínén: *Zöllner* János, ó-szent-annai földműves, 40 éves, akinek a nyakát lőtték keresztül. *Kemmerle* Mihály, uj-szent-annai földműves, 60 éves, a mellét furta át a golyó. *Hellstern* Józsefné, uj-szent-annai 40 éves asszony: jobb felső mellén érte a golyó s karját a szurony felhasította. *Marksteiner* Mártonné uj-szent-annai 36 éves asszony mellébe furódott a golyó és karján szúrás van. *Teuber* Antalné, a levélhordó felesége halálosan megsebesült. Vállán érte a lövés s a boltak közül emelték ki ronkai. Esméletlenül vitték baba, állapota reménytelen.

A zendülést a képviselőházban is szóvá teszik.

Arad, január 18.

Az uj-szent-annai zendülés ügyében a vizsgálatot ma folytatták. A haldokló *Tejbernet* a vizsgálóbíró kihallgatása, Teuberné főinkosként az asszonyok közt *Szeiler* Antalné jelenté meg, akit azonnal le is tartóztattak. Tanuk vannak arra, hogy Schöller bírójelölt neje szintén igazgatta a tömeget. Ma éjjel nagyon sok letartóztatás várható. A hadbíró este érkezett meg s reggel kezdi meg a vizsgálatot. A négy halottat hoinap boncolják föl és temetik el.

Blaskovics és *Wittmann* országgyűlési képviselők délelőtt Uj-Szent-Annára érkeztek és a fűszelgábirót arra akarták rávenni, hogy a lapokban nyilatkozatot tegyen közre, mely szerint a Bauernverein nem okozta a zendülést. A fűszelgábiró ezt megtagadta. A képviselők erre kijelentették, hogy a Házban interpellálni fognak. A hat letartóztatott főkolompot hoinap hallgatják ki. A vizsgálat lassan folyik, a tanuk nem akarnak jelentkezni.

— **A főnyeremény nyertese.** A Szegedi Híradó ma érkezett számban olvassuk, hogy a Budapesti Újságírók Egyesülete javára engedélyezett sorsjáték II. húzásának főnyereményét egy *Ehnbogh* Miksa nevű kefekötő-legény nyerte meg, aki *Brunner* Kálmán szegedi fűszerkereskedő üzletében vette a szerencsét hozott sorsjegyet. A sors kegyeltje Alsó-Ausztriából származott árvaifia, aki úgy vetődött Szegedre a Winter-féle kegyelyába. Melleleg megjegyezhetjük, hogy a tegnapi húzás nemcsak a kefekötőknek, de meg országgyűlési képviselőknek is kedvezett, a mennyiben egyikük a 7975—13 számu sorsjeggyel az 1000 koronás II. nyereményt nyerte.

— **Ami jó, az hatható.** Dacára a sok savanyuvizek konkurencijának, sikerült a birneves kron-dorfi savanyuviznek évről-évre nagyobb forgalmat csinálni. Ez annak köszönhető, hogy a kron-dorfi savanyuviz páratlan jóízű asztalivíz, azonkívül mint gyógyital nyálkafűző hatásúval fogva úgy a gyomor, tüdő és a többi burutos bántalmaknál az orvosok által a legjobb sikerrel alkalmaztatják.

(x) **A osz és közsvényes bajok** egyedüli biztos gyógyszere a Johnson-kenőcs; üvege egy forint *Zoltán* Béla udvari szállító gyógyszerárban (Budapest, V., Széchenyi-tér, Nagykerona-utca sarkán), aki a kenőcs ismertető leírását ingyen küldi meg.

Bódog és Vilmos.

— Találkozás. —

Miklós cár márciusban *Faure* Félix látogatását fogadja. Ugyanakkor fogadja *Vilmos* császárt is.

Faure Bódog (szerényen): Itt volnék tehát... (körülnéz) Hm. Ott a sarokban egy katona ül... (a komornyikhoz): Ki az a déleceg katona?

A komornyik (vallat vonva): Valami császár...

Bódog: Hm. Ezt jó lesz megfigyelni. (Közlebb ül hozzá) Hm... izé... talán várni tetszik valakit?

Vilmos: Igen.

Bódog: Hm. Talán a cárt?

Vilmos: Az.

Bódog: Már régen méltóztat várni?

Vilmos: Régi.

Bódog (magában): Tehát a császárok kevésszavuk. Ezt megjegyzem. (Vilmoshoz): En is.

Vilmos: Jó.

Bódog (hogy valami nagyon rövidet mondjon): Á.

Vilmos (szellemesen): BÉ.

Bódog: Ez aztán császári társalgás! Mondja csak, hol tetszik császár lenni?

Vilmos (végignézi): Németországban.

Bódog (kitörő örömmel): De hisz ön akkor a német császár! Persze! Ilisz ismerem az arcképét az *Illustration*ból!

Vilmos: Nini! Ön pedig *Faure*! Hisz én is ismerem az arcképét ugyancsak az *Illustration*ból!

Bódog: Oh, ez a jó illust! Végre tehát szemtől szembe láthatom önt! Mily boldogság! (Izgatottan lesi el Vilmos szokásait). Hogyan, ön oly furcsán használja a jobbkezét. Az ember azt mondám, hogy béna...

Vilmos: Az vagyok. A jobbkezem hibás...

A cár (kiszól): Vili bejöhetsz! (Vilmos bemegy.)

Bódog (egyedül): Hm. Ez fontos. (Nézi a karját.) Fájdalom, égésség... (Hirtelen ötletemad.) Ha nem megbénítjuk... Hja, ha az ember egy ország élére kerül! (A falhoz vágja és kifacsamítja a karját.) Igy, ni...

A cár (kiszól): Bódi, rajtad a sor!

Bódog: Jövök! (Balkezevel kinyitja az ajtót és belép.)

(Függöny.)

FŐVÁROS.

Hatósági tűzkárbiztosítás.

— A fővárosi közgyűlése. —

Budapest, január 18.

A takarékoság unalomig hangoztatott jelszava alatt még megérjük, hogy a székesfőváros lesz a legnagyobb vállalkozó Promontortól Ujpestig. Van már házinyomdaja, volt idő, amikor kenyeret is akart sültetni, majd egy kobánya megszerzésén töre a fejét s e közben szerzengett az európai metropolisokban s megakadt a szemé a hatósági tűzkárbiztosításban. És ma már ott fekszik a közgyűlés előtt a tanács ily javaslata, amelyet *Vaszhilvits* János tanácsnok ismertetett. A célja az, hogy részben fedezzék a tűzoltóság felszaporodott kiadásait. A jövedelem részben abból folynék be, hogy a főváros területén levő ingatlanok tulajdonosai a bérjövedelem egytized százalékát fizetnék, részben pedig a biztosító intézetek fizetnének bizonyos százalékot a bevett bruttódíjakból.

A pénzügyi és gazdasági bizottság a biztosító intézeteit tíz százalékra kívánja kötelezni a házak után s két százalékra a gyárak után. Kívánja azt is a pénzügyi bizottság, hogy a fél, ha a tűzoltóság a vagyona mentéséhez kivonult, a fölmerült kiadások fejében, bizottságilag megállapítandó illetéket fizessen a főváros pénztárába. A tanács a pénzügyi bizottság utóbbi módosításait nem találja elfogadhatónak.

Sokból természetesen szóltak a dologhoz, mint amennyire a tárgy fontossága megérdemelné. Figyel-

met csak *Steiger* Gyula felszólalása érdemelt, aki attól tart, hogy a reform vége megint a hivatalos szaporítása lesz.

Ha a főváros jövedelmeket vár ettől az intézménytől, akkor arról nem lehet állítani, hogy kölcsönös-ségen alapszik, mert a kölcsönös-ségen alapuló biztosító szövetkezetek hasznot nem látnak, hanem viselik kölcsönösen a kárt. Kéri tehát, hagyják ki az intézményre vonatkozó szövegezésből a kölcsönös-ség hangzatát. Nem ellenzi annak az elvnek a keresztülvételét, hogy az intézmény kényeszt foglaljon magában, de csak az alatt a feltétel alatt nem ellenzi, ha kimondják, hogy a városi tűzkárbiztosító intézet legmagasabb díjai nem lesznek nagyobbak, mint a főváros területén működő biztosító intézetek legalacsonyabb tétlei. (Helyeslés.) Tökéletesen alaposnak tartja *Steiger* az előterjesztésnek arra vonatkozó részét, hogy a biztosító intézetek járuljanak hozzá a tűzoltó-kiadásokhoz. Csak a hozzájárulás mértékére lehet eltérés. A bruttó bevételek után való 5 százalékos követelését javasolja. Kéri, hogy a tanács emez elvek alapján dolgozzon ki új javaslatot s terjessze azt a közgyűlés elé.

A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát *Steiger* Gyula módosításával.

A gyalgotatnak a vendéglők és kávéházak részéről történő elfoglalása díjainak a megállapítása került sorra.

Hiába kelt *Dezsényi* József és *Némai* Antal a kávéosok és vendéglősök védelmére, a közgyűlés 88 szavazattal 68 ellen elfogadta a tanács javaslatát.

A miniszterelnöki palota telkének szabályozására vonatkozólag elfogadták a középítési bizottság javaslatát, kivéve a Színház-utca szabályozását, amelyre nézve a közmunkák tanácsának teljesen ki-elégítő terve van.

A javadalmi díjgyűzéknek 1890. évi április hónap 1-től három évre leendő megállapítása tekintetében, — *Szalai* Mihály felszólalása után — elfogadták a tanács javaslatát, vagyis azt, hogy a díj-szedést bérbeadják árverés útján 240000 forint ki-kialtási ár mellett.

A siketnémák részére rendezendő tanfolyam segélyezésére megszavaztak két évre 420—420 forintot.

A pesti szegény gyermekórház-egyesület azt kérte, hogy az évi 6000 forint segélyt emelje föl a főváros 8000 forintra. A tanács, a főváros kedvezőtlen pénzügyi viszonyaira való tekintettel, azt javasolja, hogy csak az addig nyújtott 6000 forintnyi segélyt adjak meg öt éven keresztül. A közgyűlés a tanács előterjesztését fogadta el.

Föllebbezések és nyugdíjügyek elintézése után a közgyűlés véget ért.

Még a napirend előtt *Halmos* János polgármester válaszolt a *Magyar Színház* tűzbiztonságára vonatkozó interpellációra. Kijelentette a polgármester, hogy újabb vizsgálat történt az és is igazolta, hogy a *Magyar Színház* minden tekintetben megfelel a rendőrhatalóság követelményeinek.

SZÍNHÁZ. MŰVÉSZET.

** **A Népszínház pályázata.** A Népszínház igazgatósága által énekes bohózatra kítűzött pályázat eldöntésére felkért bíráló bizottság ma ülést tartott, amelyen itél a pályázatra érkezett darabok fölött és el is döntötte a pályázat sorsát. Az ülést *György* Elek népszínházi bizottsági tag elnöke alatt tartották s *Rátkey* László, *Márkus* József és *Szirmai* Imre pályabírákon kívül, részt vett az ülésen *Porzolt* Kálmán igazgató is, aki a díjat kirúzte. A pályázat eredményéről beszámoló jelentés megszerkesztésére *Márkus* Józsefet kérték fel s a jelentést szombaton adják közre. Az operettségvegykönyvre kiírt népszínházi pályázat sorsát, mint értesülünk, szintén a napokban döntik el, míhelyest *Heltai* Ferenc elnök összehívja a pályaművek megbírálására felkért bírálókat.

** **Hímfi dalai Temesvárott.** *Berczik* Árpád vigjátéka Temesvárott, a kintinő szerző szülővárosában is rendkívüli sikert aratott. A közönség két estén át zsufolásig megtöltötte a színházat és az ujdonság iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a harmadik előadásra már a délelőtti folyamán elfogyott minden jegy. Még *Csiky* Gergely híres darabja *A proletárok* sem vonzott annak idején három teli házat, ezt a csudát csak *Berczik* Árpád darabja produkálta. Az előadás is jeles. *Thury* Elemér mint *Kisfaludy* Sándor, *T. Hadrik* Anna (Szegedi Róza), *Csige* Böske (Annuska), *Kreacsányi* (nagygné), *Ráthey* (Bezoredy) egymással vetélkedtek a teljes siker érdekében.

** **A Királyi házasság főpróbája.** A Királyi házasság főpróbáját hoinap, első előadását pedig pénteken 20 kien okvetlenül megtartják. Az a hír, hogy *Somló* Sándor pályanyertes művének előadása ismét elmarad, onnan eredt, hogy a darab egyik főszereplője, *Hegyesi* Mari beteg lett; de állapota ma, délután annyira megjavult, hogy az előadás első remélhetőleg több akadály görülni nem fog. A hoinap főpróbára csak ma délután lehetett a meghívó-

kat szétlődni, akik jogos igényt tartanak a megvívásra, s azt nem kaptak meg, holnap a főpróbán előtt átvételek meghívóikat a Nemzeti Színház igazgatóságánál.

**** Midász király.** A Nepszínház legközelebbi ujdonsága *Barna* Iszó operettje, *Midász király* lesz, amelynek szövegét *Ujvári Béla* írta. A darab pénteken kerül bemutatásra a következő szereposztással: *Delphin Hegyi Aranka*; *Leia* — *Z. Bárdi Gabi*; *Penthesilea* — *Csatay Zsófi*; *Oreiteia* — *Vidorné Midász* — *Németh József*; *Phryxos* — *Tollagi*; *Pán* — *Ujvári*; *Silenos* — *Horváth Vince*; *Kappanosz* — *Solymosi*; *Zeusz* — *Lubinszky*; *Lichász* — *Raskó*. A darab jelmezes főpróbája csütörtökön délelőtt 10 órakor lesz.

**** A vasárnapi operaelőadás.** Az Operaházban a vasárnapi előadást, a *Bolnókat*, mely eredetileg bérletfolyamnak volt tervezve, bérletszünetben fogják megtartani. A *Roland mesteknek* a hétről elmaradt harmadik előadása így a jövő kedden a bérlek közönségre való tekintetből páratlan számú bérletfolyamban lesz megtartva.

**** Rendőri cenzura Ujpesten.** Mindenféleképpen figyelemreméltó kis eset történt tegnapi Ujpesten, ahová a *Kisfaludy-Színház* társulata kivonult egy vendégereplésre. A társulat egy helyi szerzőnek, *Hersfeld* Dezsőnek, *Éppen olyan, mint az anyja* című egyfelvonásos darabját hirdette előadásra. De csak hirdette, mert a kis premiert nem lehetett megtartani. Egy ujpesti előkelő családnak az ifjú sarja déltájban felkereste *Gyalokay* Lajos ujpesti rendőrkapitányt s előadta, hogy az előadni szándékolt darabban sértő célzások vannak ó névze. A rendőrkapitány erre beírta a *Kisfaludy-Színház igazgatójától a darabot* s miután meggyőződött a felől, hogy a nála emelt panasz alapos, közzelül az előadás előtt betiltotta a darabot. Az esethez, amelyet éppenséggel nem tartunk valami jelentősnek, nem fűzünk kommentárt. Egy megjegyzést azonban tennünk kell: amennyire nem helyeselnék a magunk részéről sem, hogy valaki a színpadot paszvilleszerű célokra felhasználja, éppannyira fontosnak tartjuk a színpad teljes szabadságát. Nálunk színpadi cenzura nincs s a rendőrségnek semminő törvényes joga nincs arra, hogy előzetes cenzurát gyakoroljon bármely színpadi termék fölött. Ezzel természetszerűleg együtt jár tehát az is, hogy a rendőri hatóságok semmiféle színpadi termék előadás előtt be nem kérhetnek s azt a színpadról előadás előtt le sem tilthatják. Az ujpesti esetben, amely ismétjük, nagyon csekély jelentőségű, abban a formában, amelyben az ujpesti rendőrtanácos egyenes cenzori jogokat gyakorolt, mindenesetre sérelem történt a színpad szabadsága ellen.

**** A Magyar Színház új tagja.** A Magyar Színház igazgatója *Ráskai Emiliát*, aki tegnap a *Gyurkovics* leányok bemutatás előadásán *Katinka* szerepét nagy sikerrel játszotta, a mai napon három évre a Magyar Színházhoz szerződött.

**** Kardalos iskola Aradon.** *Leszkay* András aradi színpadigazgató társulatának kötelekén belül egy kardalos iskola létesítését tervezi. Erre az a szükség vezet az aradi igazgatót, hogy a kellőképp képzett kardalos anyag mindjobban fogy s jó kardalosokat a vidéken nem lehet kapni. *Leszkay* az Országos Színész-Egyesülethez indítványt terjesztett be a kardalosok képzése ügyében. Az aradi igazgató terve az, hogy az Országos Színész-Egyesület engedélyt adna a nagyobb színtársulatok igazgatóinak, hogy azok korlátozott számú férfiakat és nőket, akiknek énekhangjuk van, de színpadi kézünltségük nincs, tehát az egyesületnek még nem tagjai, bizonyos időre — pl. hat hónapra — kiképzést végezt szerződhetessenek. *Leszkay* indítványa fölött az egyesület márciusi közgyűlése fog határozni.

**** Benozur Gyula freskói.** A főváros tanácsa a lipótvárosi bazilika freskóinak megfestésével *Benozur* Gyulát, a festő-mestermiskola igazgatóját bízta meg. *Benozur* nagy buzgalommal dolgozik a hatalmas kartonokon, amelyek az szent mise egyes részét allegorizálják. E kartonokat *Velencébe* szállítják, ahol ezek alapján a híres *Salvati* készíti el a mozaik-falképeket, amelyek ékességei lesznek a *Szent István* bazilikának.

**** Hauptmann Gerhart Bécsben.** *Hauptmann* Gerhart, a hírneves német drámaíró ez idő szerint Bécsben időzik és maga vezeti a *Durg*-színházban bemutatásra kerülő *Henschel fuvaros* című drámájának s próbáit. A bemutatás előadását a napokban megtartják.

**** A párbaj ellen a színpadról.** *Báró Haas* Fülöp, az osztrák arisztokrácia tagja, aki elvi ellensége a párbajnak, új formát talált arra, hogy ez ellen a "társadalmi előítélet" ellen küzdjön. A nemes báró drámai dialógus formájában tanulmányt írt a párbaj ellen, amelyet meghívott közönség előtt pénteken és

vasárnap délután előadta a bécsi *Carl-Theaterben*. A különös drámai mű címe *A párbaj mellett és ellen* s egyik szerepet a szerző maga fogja recitálni. A párbajellenes drámai értekezésben különben egy föld-birtokos, a felesége, két gyermeke, egy nevelőnő, egy pap és egy tőkepénzes szerepel.

**** A Lipótvárosi Kaszinó hangversenye.** A *Lipótvárosi Kaszinó* január 21-én hangversenyt rendez. Ez az este méltóan fog sorakozni a kaszinó egyéb hangversenyeihez. Most is fényes nevek vannak a műsoron, így többek között *D'Albert* Jenő és *Meschaerter* János.

**** Az iparművészeti társulat díjai.** Az iparművészeti társulat tegnapi délután tartott ülésén kiosztotta a társulat három száz-száz forintos jutalmát. Az egyik díjat *Horti* Pál kapta az iparművészeti fejlesztése körül kifejtett sikeres tevékenységeért, a másik díjat a *Polgár* és *Steinbach* ék kapta kifogástalan korrektt munkáért, a harmadik szintén száz forintos díjat pedig *Forreider* József műalkotás kapta munkájának kitünő technikai kiviteléért. Ugyancsak tegnapi ülésén vasárnapra meg a társulat, a tagok közt rendezett sorsjáték tárgyait. Erre a célra a karácsonyi kiállításról több kisebb-nagyobb műtárgyat vásároltak összesen ezer forint értékben. Az idei nyeremények igen értékesek és praktikuskok lesznek, amennyiben a legtöbb nyereménytárgy hasznos bu-tordarab.

**** A gyermekszínházban** holnap, csütörtökön, a budapesti tanítóok árva alapja javára az *Ezeregy új és az anyagok karácsonya* című kedvelt varázsszereket adják. A gyermekszínház legközelebbi ujdonsága *Komor Gyula* a *Szilárdhoz láncolt királyleány* című varázsszerege lesz, amely darab már legközelebb színrre is kerül. Jegyek már délelőtt kaphatók. Az előadás délután fél órakor kezdődik.

**** Gyermekhangverseny.** *Basa bécsi* (*Balassa* Jenő) a *Telefon* *Hirmondó* hűi gyermekestélyének rendezője holnap (csütörtökön) ismét érdekes és változatos műsor koncertet rendez az apró hallgatók gyönyörűségére. A délután 5 órakor kezdődő hangversenyben részt vesznek: *Déli* Emma, *Faludi* Antalné, *Lángi* Béláné, *Ligeti* Juliska, *Rambosky* Mariska, *Szenerey* Matild, *Faludi* Antal, *Hegedüs* Gyula, *Latabár* Kálmán, *Ódry* Zsuzsáné és *Toll* Jancsi a kitünő kísérettel. Este az Operaházban a *Bolygó hollandi* előadását, utána pedig a rendes cigányzenét közvetíti a *Hirmondó*.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A Magyar Néprajzi Társaság ma délután 5 órakor érdekes ülést tartott az Akadémiában, *Szalay* Imre miniszteri tanácsos elnöke alatt. A felolvasó ülés egyetlen tárgya *Vikár* Béla felolvasása volt *Somogy megye népköltéséről*. A felolvasást nagy-zámú és előkelő közönség hallgatta meg. *Vikár* Béla népköltési gyűjteménye a *Kisfaludy-társaság* számára készült és a szövegekhez tartozó dallamokat, melyek fonográfia vannak főlveve, *Vikár* a Nemzeti Múzeum néprajzi osztálya részére gyűjtö. A szövegek között nagyon sok régi ballada-féle van, szebbnél szebb változatokban.

A felolvasott költemények és mesék ropant tetszést arattak. De legnagyobb és méltó figyelmet kellették a dallam-mutatók, melyeket *Vikár* a néprajzi múzeum új fonográfján és a Budapestben most megnyitott egyetlen új üzletől átengedett két fonográfon eszközölt. A kis gépek fényesen reprodukáltak a főlveveket: a dallamok paratlannul eredetiek, nagyrészt merőben ismeretlenek, vagy már ismeretek pompás új változatok. Az érdekesebb nóták közül ime egy, amely egészen modern:

A lapai telefonia, telefonrud a magos!
Tetjébe jaz porcollan de poros!
Réd vagon tekerve jaz kutya drót!
Le se jesik, mégis leadi a szót!

Elindultam, el is mőntem messzire,
Beleértém egy nagy barlang erdőbe,
Csak azt hallom fölemle szájjából,
Úcsut mőrnék a lapai magtárból;
Úcsut mőrnék, őszökkel van keverve,
Azér nincsen az bérőnek ereje.

○ Magyar Közgazdasági Értesítő. Háromszáz oldalas könyvet kaptunk, szinte tulok is egy folyó-iratnak. A tartalmas folyóirat, a *Magyar Közgazdasági Értesítő*, amelynek most jelent meg az első száma. Szerkeszti *Szerényi* József miniszteri osztálytanácsos, a kereskedelemügyi miniszterium iparfejlesztési és munkásvédelmi osztályának a főnöke. A szerkesztő neve, nem is szólva a munkatársakról, elég garancia arra, hogy a folyóirat sikeresen fogja szolgálni azt a célt, amelylyel megindult. A magyar közönség közgazdasági viszonyainkról édes keveset tud, a külföld természetesen még kevesebbet. Közgazdasági közvélemény nálunk nincs. Ennek a megteremtése végett határozta el báró *Dániel* Ernő kereskedelemügyi miniszter a Magyar Közgazdasági Értesítő megindítását. A folyóirat magyar nyelven kívül németül és franciául is megjelen, hogy a ma-

gyarországi viszonyok felől tájékoztassa a külföldet. Az első számról a lehető legjobbat lehet elmondani. Nem teoretikus, tudományos fejtegetéseket talál benne az olvasó, hanem a tényleges viszonyok tárgyilagos, hű ismertetését, továbbá olyan hivatalos adatok gyűjteményét, amelyekre lépén-nyomon szükség van. A közgazdasági élet minden főbb ágát tárgyalja a folyóirat, így az ipart, kereskedelmet, pénz- és hitel-ügyet, vasutat, tengerészetet, hajózást, tarifát, postát, távírdát, statisztikát és szabadalomügyet. A szerkesztésben közreműködnek: dr. *Békésy* Sándor, *Gonda* Béla, dr. *Halász* Sándor, dr. *Hennyey* Vilmos, dr. *Jellichs* József, *Micsah* Endre, dr. *Neuman* Károly és *Pompéry* Elemér. Az előfizetési ár évenként 16 korona.

○ A tisztí orvosi vizsga eltörlése. A tisztí orvosi kiképzés és minősítés reformját tárgyaló javaslat, amelyet *Fodor* tanár az országos közegészségi tanács elé terjesztett, most jelent meg nyomtatásban. Jelenleg, ha valaki néhány száz forinttal dotált vidéki járóorvosi állásra pályázik, annak nem elég az egyetemi kiképzés, hanem belügyminiszteri rendelet alapján a tisztí orvosi vizsgát is követelők tőle. Ot éve annak, hogy e rendelet érvénybe lépett: bírálgatták, hibáztatták azóta sok oldalról, míg végül *Fodor* tanár egy terjedelmes memorandumban az egész tisztí orvosi intézmény sürgős reformját javasolja. A községi és körorvosok kiképzésére elegendőnek tartja a javaslat az egyetemi kiképzést, ha az 1892. szigorlati szabályzat életbe lép, amely a közegészségügyben gyakorlati szigorlatot is kíván. A járóorvosoknak a tisztí orvosi vizsga nem felel meg. Az olyan felszines és melegeben való kiképzés a tisztí orvosi vizsgára. — mondja taláiban a tudós tanár — ugys csakhamar elpárolog. Legtöbbször kíván a javaslat a tisztí orvosoktól. Teljes modern higiéniai ismeretek, amire kellő biztosíték volna kétféle egyetemi speciális kiképzés és kétféle szolgálat valamely tisztí főorvosi hivatalban. A tisztí főorvosoknak a praxis eltiltandó, ezzel szemben azonban anyagi javadalmazásuk az állásnak megfelelő legyen. A tisztí főorvosoknak kellően felszerelt laboratóriumok álljanak rendelkezésre.

Fodor tanár javaslata a tisztí orvosi intézményt gyökeresen akarja megreformálni. A memorandum valóban mély elme megnyilatkozása, amelyen végigvonul a szerző nagy tapasztalata. (W.)

○ A sőr megadóztatása. Ami csak a sőrrel összefügg, minden megvan a *sőr megadóztatása* című könyvben. Dr. *Friedrich* Tivadar, a napi sajtónak egyik erős tehetsége írta a tizenkét ivre terjedő munkát, amelyet a Magyar Serfőzők Egyesülete nyolcszáz korona díjjal jutalmazott. Az első részben a különböző országok sőradóiról szól a szerző. A második rész a hazai viszonyokat tárgyalja, többek között a sőrlogyszásási adóról szóló 1898. XVII. törvényekket is, végül — nagy szaktudásáról ezzel is tanuságot tevén — röviden egybeállítja a jövő teendőit. A világos nyelvűetű, könnyen áttekinthető munka ára három korona.

○ Optikai előadások sorozatát kezdte meg ma a *Magyar körképirtás* és a nagy közönség számára teljesen ingyenesen. A társaság tapasztalta azt a rendkívüli hatást, amelyet a kiállítás gyakorolt, a hatás fokozására föl kívánja tehát használni az optikai műszerek legelőkeltebbjéit: a laterna magikát. Az előadások sorozatát ma kezdte meg a társulat, még pedig a legszigorubb tudományos alapon: meghívott hírlapírók, szaktudósok, tanárok jelenlétében. A tarsulat nagyterme az alkalommal teljesen megtelt s a hallgatóság nagy érdeklődéssel és élvezettel hallgatta az előadást. Az előadó *Klapáthy* Jenő műegyetemi tanár volt. Targya egy rendkívül érdekes kérdésnek a megoldása volt: Az, miképpen lehet egyes tárgyakat színesen, a maguk természetes színeiben lefényképezni. *Klapáthy* ez alkalommal háromféle találmányt mutatott be. *Veres* Ferenc kolozsvári tanár kísérleteit, melyek azonban kellő támogatás hiánya folytán a kísérletek stádiumán túl nem jutottak, azután *Yves* és *Jolly* rendszerét. A hallgatóság zajos tetszéssel fogadta *Klapáthy* tanár előadását. A társulat felvette programjába azt, hogy Erzsébet megboldogult királynéknak szobrának kérdéséit segíteni fog az által megoldásához jutni, hogy a legelőkeltebb vetületekkel bemutatja a világ összes kitünő nőszobrát; egy csoportjában be fogja mutatni egész Palesztinát, a szent földet; azután következni a British Museum, a fürdőevadban az összes nevezetesebb magyar és európai fürdőhelyek, majd utazás a világ körül stb.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ *Freystädler* Flóra válópőre. Még tavaly márciusban indította meg *Freystädler* Flóra asszony a férje, báró *Splényi* Arpád ellen a válópőrt. A törvényszék és a tábla a házasságot fölbonította. Ma

LODEN	Iskola-öltöny	3.50
LODEN	Fiu-menesikoff	7.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—
LODEN	Havelsok	8.—
LODEN	Rövid kabát	8.—
LODEN	Vadász-öltöny	16.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—

LODEN	Sacco vattával bérelve	6.—
LODEN	Szőrme-sacco	10.—
LODEN	Vadász-sacco	9.—
LODEN	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Kocsis-bunda	20.—
LODEN	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Szőrme-menesikoff	40.—
LODEN	Gazdasági bunda	16.—

RENDELJENEK CSAK

a „TIROLI“-nál
JUSTITZ LEOPOLD
specialista loden-öltönyökben
Bécs. IX., Währingerstrasse 48.
Mintákat és képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve.

pedig a Kuria harmadik polgári tanácsa *Asztalos* Aba kuriai bíró előadása alapján a házasságot véglegesen felbontottak nyilvánította. Az ítélet most már jogerős.

§§ **Elkeresztelés.** A büntető járásbíró előtt ma ritkán előforduló kihágás került tárgyalásra. *Tatay* Vilmosné jelentette föl *Tóthfalussy* Béla erzsébetvárosi láplánt. Az elkeresztelési eset története a következő:

Tatay Vilmos, fia dr. *Tatay* Adolf ó-budai kerületi orvosnak, 1890-ben megházasodott. Elvett egy szegény ó-budai leányt s ezért magára vonta az öreg *Tatay* haragját, aki annyira felbőszült fia házasságán, hogy kitagadta. A házastársak mindezonáltal boldogan éltek egészen 1897-ig, amikor *Tatay* Vilmos elhagyta a feleségét s válópórt kezdett. Az asszony négy fiúgyermekével *Gödöllőre* költözött, ahol nagy szegénységben élt. A válásba semmi szin alatt sem akart beleegyezni, bár akkora végkielégítést ígérték neki, hogy gond nélkül megléphetet volna belőle élete fogytáig. A férj látván, hogy ezen az uton nem boldogul, fenyegetéssel akart az asszonytól egy nyilatkozatot kicsikarni, E miatt aztán a büntető törvényszékekkel gyűlt meg a baja, ahol a felesége zsarolással vádolta. Harmadéve idézést kapott az asszony a budapesti büntetőtörvényszékhez, mely a zsarolás dolgában ki akarta őt hallgattani. Mialatt az asszony Budapesten járt, a férje kiment *Gödöllőre*, ott két idősebbik fiát, *Andort* és *Tihánert*, az alatt az ügy alatt, hogy a fotografushoz mennek, kocsióra ültette s behozta őket Budapestre. Egyenesen a józsefvárosi plébániára hajlatott, ahol magát és két fiát megkereszteltette. Így akart bosszút állani a feleségén, aki buzgó hive ősei vallásának. A feleség most följelentette dr. *Káldor* Gyula ügyvéd útján *Tóthfalussy* plébánost, hogy szabályszerűen kiállított bizonyítvány nélkül keresztelte meg a fiukat s a kitérésről nem értesítette az ó-budai rabbit.

A mai tárgyaláson a plébános elmondta, hogy egy napon megjelent nála *Tatay* Vilmos, aki azt mondta, hogy *Tatay* Adolf kerületi orvos fia s kérte, hogy őt és két fiát keresztelje meg. Ő azt felelte, hogy hozzon magával három keresztapát s akkor teljesíteni fogja a kívánságát. Nemsokára aztán újra eljött a két fiával s a három keresztapával s akkor megkeresztelte őket.

A bíró: Volt *Tatay*nak bizonyítványa arról, hogy a kilépését illetékes helyen bejelentette?

— Volt. A bizonyítvány ott van a hivatalomban s ha a bíró ur kívánja, legközelebb el fogom hozni.

— Értesítette plébános ur a keresztelésről annak a felekezethez, melyhez a kilépett tartozott?

— Nem értesítettem. Nem is szokás, hogy a felekezetek a kilépésről egymást értesítsék. Egyébiránt kérem jegyzőkönyvbe venni még a következő nyilatkozatomat. A vallás szabad gyakorlatairól szóló törvény kiterjesztette az áttérési törvény hatályát a zsidókra. Aminek konzekvenciája az, hogy míg a zsidók annakelőtte a keresztelés ténye által változtattak vallást, ezental a kétszeri jelentkezésre vannak utalva. Következésképpen a keresztelés ténye állami jog szempontjából tisztán egyházi aktus, amely sem előírva, sem tiltva nincs, hanem tisztán az egyház fórumán belül áll. Erre legszigorubb állami főhögül mellett is tehát a keresztelés ténye akadály nélkül volt foganatosítható. Megjegyzem még, hogy nézetem szerint a kihágási törvény szankciója az adót esetre nem terjed ki, mert az expressis verbis csak az 1868. évi 53. törvénycikkben, vagyis a bevett keresztény vallásfelekezetek viszonyosságáról szóló törvényben tárgyalat áttérések körüli szabálytalanságokat sújtja büntetésül.

Kihallgatták ezután *Adler* Illés óbudai rabbit. Azt vallotta, hogy *Tatay* Vilmos harmadéve megjelent nála s tudatta vele, hogy a katolikus vallásra tér át. Két hét mulva újra eljött két tanu kíséretében s ekkor azt mondotta neki, hogy mivel a pesti részben lakik, forduljon az odavaló főrabbihoz.

A bíró: Értesítették őnt az áttérésről?

A tanu: Eddig még nem.

— Ön szokta értesíteni az illető felekezetek hatóságát az áttérésről?

— Mindig.

A tárgyalást ezután elhalasztották. A jövő héten folytatják, a mikor *Tóthfalussy* plébános be fogja mutatni a vitás bizonyítványt.

§§ **A pápa kocsisa.** Valahol a délvidéken, *Podporány* torontálmegyei községben vakmerő rablógyilkosság történt a múlt évben. *Marinovich* Vince, az oláhajku falu pópája berándult a temesvári várparra. A paplakban csak a gazdasszonya *Bagonavics* Milica, meg a kocsisa, *Iszailov* Illés maradtak. A kocsis régóta leste ezt az alkalmat. A mikor a pápa már jó messze járhatott, kicsalta a gazdasszonyt az istállóba, ott letépte s egy vastag léccel addig ütötte a fejét, amíg szét nem repedt a koponyája.

Azután beosont a pápa szobájába, föltörte az irasztaliát, kibzedett belőle egy aranyórárt, egy *Mária Terézia* korabeli huszást és vagy 40 darab cigarettát. Az elvetemült kocsis nem is vette észre, hogy a fiókban becsomagolva 1600 forint készpénz van, mert ezt az összeget utóbb érintetlenül megtalálták. A bűnygyben széleskörű vizsgálat indult, s négy embert is elfogtak e rablógyilkosság gyanúja alatt. Három ellenében azonban az ügyészség megszüntette az eljárást, a negyedik pedig, *Iszailov* Illés végre is töredelmes vallomást tett. A fehértemplomi törvényszék *Iszailovot* rablásért párosult gyilkosság bűnéért miatt életfogytig tartó fegyházra ítélte. Ezt az ítéletet a temesvári ítélőtábla s ma délelőtt *Szeffert* Ede kuriai bíró előadása mellett a Kuria is megerősítette.

§§ **Izgató tanár.** *Segevdárol* írja tudósítónk: Dr. *Wolf* János itteni főgimnáziumi tanár a múlt évben *Melzer* Vilmos országgyűlési képviselő beszámolója alkalmával politikai beszédet mondott. A beszéd alapján, amely telve volt a magyarságra szőrt rágalomokkal, az ügyészség nemzetiség ellen való izgatás miatt vádat emelt s az erzsébetvárosi törvényszék *Gorove* Lajos ügyész vádbeszédét után *Wolf* Jánost az izgatásért tíz napi államfogházra és 50 forint pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott felebbezett.

SPORT.

§§ **Az urlovasok versenyei.** Az urlovasok fiatal szövetezete ez évben 23 versenynapot rendez összesen 138 futammal, melyekre összesen 288.900 korona van kitűzve díjakra. A 23 versenynapból 19 esik Alagra, míg Pozsonyban és Siófokon 2-2 versenynapot rendez a szövetezet. A díjak a versenyek nevei szerint következőleg oszlanak meg:

74 síkversenyre	111.400 korona esik,
35 gátversenyre	84.900 korona és
29 akadályversenyre	92.600 korona.

Az urlovas versenyterek gyors emelkedését mi se mutatja jobban, mint a versenynapok és díjak gyors szaporodása. Az urlovas szövetezetnek

1890-ben	2	napja volt	12.300 korona
1891-ben	5	"	23.370 "
1892-ben	6	"	33.750 "
1893-ban	10	"	81.630 "
1894-ben	15	"	159.100 "
1895-ben	16	"	161.100 "
1896-ban	16	"	177.700 "
1897-ben	21	"	236.400 "
1898-ban	22	"	251.300 "
1899-ben	23	"	288.900 "

díjjal. Egy baja van csupán az urlovas versenytereknek, s ez az, hogy az urlovasok évről-évre fogynak sukcesszive, aminek, nézetünk szerint, az lehet az oka, hogy ezen költséges passzió üzése rendkívül nagy költséggel jár s ez csakis azoknak térül meg, kik saját lovaikat lovagolják, míg azoknak, kik más istállók lovait viszik diadalra, nem marad egyebük a pusztá dicsőségé. Epp azért szükségesnek tartjuk, hogy a szövetezetet a versenydíjakon kívül adjon lovasprémiumokat is tiszteletdíjak alakjában s ez, azt hisszük, rövid idő alatt gyarapítani fogja urlovasaink számát is.

TÁVIRATOK.

Berlin, január 18. A kereskedelmi miniszter tárgyalásokat indított meg a gabonakereskedők szabad egyesületével a feltételek tárgyában, amelyek mellett a gabonát újabból meg lehessen nyitni. A tárgyalás megakadt s nem vezetett eredményre.

A svéd országgyűlés.

Stockholm, január 18. Az országgyűlést ma nyitották meg. A trónbeszéd konstátálja, hogy az ország a többi hatalmakkal állandóan igen barátságos viszonyban van. A beszéd rokonszenvesen emlékezik meg az orosz cár békejavaslatáról s aztán ezt mondja: De azért Svédországnak csekély katonái erejét megtartania és nagyobbitania kell.

Újabb porosz kiutasítások.

Berlin, január 18. Ege ideig szünetelt, most ismét megkezdődött az osztrákoknak Poroszország területéről való kiutasítása. Kattovitzból kiutasítottak egy galiciai származású főpincért. Bunzlauából két galiciai illetőségű munkásnőt kísérték a határra. Berlinben egy *Schwarzhofer* nevű úrvesznek, aki tizenhárom év óta lakik itt, meghagyták pénteken, hogy három héten belül költözzék ki az országból. Az illető családos ember, kilenc gyermek atyja, büntetve nem volt s egy cégnél dolgozott évek óta. *Schwarzhofer* a kiutasítás ellen felebbezett a rendőrelnökséggel, de eddig azt sem tudták vele, hogy miért utastították ki. (net.)

Chamberlain beszéde.

London, január 18. *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter ma este *Wolverhamptonban* beszédet mon-

dott, amelyben tüzetes statisztikai adatokkal fejtegette az Anglia és gyarmatai közt való kereskedelmet. Ez adatok — ugymond — azt bizonyítják, hogy a kereskedelem mindig a lobogót követi. Angliának tehát meg kell védenie birtokait; arra kell törekednie, hogy minden más területserzésnél megfelelő részt kapjon és a többi államoknál oda kell hatnia, hogy magukévé tegyék a nyitott ajtó politikáját.

A revizió.

Páris, január 18. A semmitőszék ma délután *Couard*, *Bertillon* és *Varinard* irásszakértőket hallgatta ki. Még nem tudják, hogy *Esterházy* mikor jön Párisba.

Rotterdam, január 18. *Esterházy* ma délután elutazott Párisba.

Földrengés.

Laibach, január 18. Ma este háromnegyed 10 órakor itt körülbelül 2 másodpercig tartó, meglehetősen erős földrengés volt érezhető, amely azonban kárt nem okozott.

Közgazdasági táviratok.

Frankfurt, január 18. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 225.50. Osztrák-magyar államvasút —. Déli vasút 30.30. Magyar aranyjárdék —. Magyar koronaárjárdék —. Osztrák aranyjárdék —. Osztrák ezüstjárdék —. Osztrák papírjárdék —. Bécsi bankgyesület 135.50. Alpesi bányarészvény —. Olasz járadék 53.70. Diskontó-bank 198.90. Laura-kohó —. Harpeni —. szilárd.

Berlin, január 18 (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négy százalékos magyar aranyjárdék 100.55. Magyar koronaárjárdék 98.10. Osztrák hitelrészvény 225.50. Osztrák-magyar államvasút 154.40. Déli vasút 30.10. Északnyugati vasút —. Elbavölgyi vasút —. Orosz bankjegy készpénz 216.30. Buschtiehradi 321.50. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

New York, január 18. *Liszt* helyben 2.75. *Buza* helyben január —. márciusra 78.25, májusra 75.1/s. *Tengeri* január 41.1/s.

Chicago, január 18. *Buza* január 70.1/s. *Tengeri* január 36.1/s.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Margit. Tévedés volt. Hivatalos helyről értesülünk, hogy a fogadást mégis csak ön nyerte meg s most már teljes joggal követelheti *Eötvös Falu jegyzője* című regényét az ellenfeletől. A Postai Tarifák és Postaüzleti szabályok *Leveleposta* című I. részében, a 7. §. 2-ik fejezetének 2-ik és 3-ik bekezdése szóról szóra így hangzik:

Ki vannak zárva továbbra a díjmérséklésből (i. e. a nyomtatvány díjmérséklésből) a kézzel való utánzatok (désalque Pause) az írógépén előállított lenyomatok, a frankójegyek s egyéb posta, vagy másféle értékek, akár át vannak bétűzve, akár nem; minden nyomtatott értékpapír, végre az olyan nyomtatványküldemények, melyek „Levelezőlap”, „Carte postale”, vagy „áruminta”, „Echantillon”, „Üzleti papír”, „Papier d'affaires” felirással vannak ellátva, vagy a levelezőlapokkal alak, nagyság és színe néve egyeznek.

A levelezőlap, áruminta, üzleti papír felírás s a levelezőlapokkal azonos nyomtatványküldemények nem mint ilyenek, hanem mint elégtelenül bérmentesített levelezőlapok, áruminták stb. díjazandók.

A magánipar útján előállított és *Levelezőlap* felírású küldemények tehát, akár van rá írva, akár nyomtatva, akár nincs semmi rajta, levelezőlap díja alá esnek, azaz a levelezőlap nem nyomtatvány, hanem levelezőlap.

71367. sz. előfűzető. *Szedszabánya.* Kérdéseire első cikkünkben találja meg a választ. Szives üdvölet.

P. J. Nagyszombat. A miniszteri rendelet ellen nincs fölbezés. A flu egy évet okvetlen elveszt, akkor is csak nagy utánjárások és jó protekcióval lehet kegyelemre birni a minisztert, hogy külön miniszteri engedéllyel ugyanabba az intézetbe fölvelessék. Ha a kizárás csak arra az egy intézetre szól, a flu másutt jelentkezhetik ugyan fölvetél végett, de az intézet igazgatója meg is tagadhatja a kérését, különösen, ha a bizonyítványába bejegyzett kizárási okot elég súlyosnak tartja erre. Ily esetben a fölvetélre jelentkező tanuló a felvétel megengedéseért a felsőbb tanügyi hatósághoz, a tankerületi főigazgatóhoz folyamodhatik. A mi a kizárási határozat és annak okainak a bizonyítványba való bejegyzését illeti, az nemcsak jogos, de a középiskolai oktatás értelmében kötelező is.

Székelly előfűzető. Az uszioráról és a káros hitelügyletekről az 1883. évi XXV. törvénycikk intézkedik. Az ön által említett esetben megvan az usziorvárségnek minden ismérve; a törvény hat hónapig terjedhet fogaázal és kétezer forintig terjedhet pénzbüntetéssel bünteti ezt a vétéséget, amely fölött a törvényszék ítélt első fokon.

KÜLÖNFÉLÉK.

A béke.

— Gergely István fordítása. —

Oh te égből földre hullt,
Ki jajunkat jóra váltod,
S ki leginkább nyomorult,
Azt leginkább is megáldod, —
Oh mi lesz e bajsa vége?!
Bánat? öröm? — egy se kell! —
Dráca béke,
Jöjj szívembe, ah jövel!

Goethe.

† Párisi szalonok. Arról van szó, hogy Párisban az utóbbi időben hanyatlának egy kissé az irodalmi szalonok, ezt írja legalább Camille Maclair az ő francia revuejében. Azelőtt, mondja, aki csak jeles művész, író Párisban élt, összegyűlekezett Daudet, Edmond de Goncourt szalonjában és a rue de Romebeli kis szalonban, amelyben Mallarmé tizenöt esztendeig gyűjtötte maga köré a fiatal szimbolistákat. Mióta ezek örök álmatk aluszták, azóta nem tudják a próza művészei, a regényírók, hogy hová menjenek. Zola a külföldön tartózkodik, a többi elismert regényíró pedig nem fogad; Bourget örökké utazik, Pierre Loti mindig csak hajón van és sem Hervieu, sem Prévost nem gondol arra, hogy szalont tartson. Sokkal jobb a dolguk a költőknek, akik José Maria de Heredia házában találnak vendégszeretetre. A szimbolisták és neo-parnaszisták leghevesebb vitáit a cezuráról és a rímről itt simítja el a szeretetreméltó hazigazda az ő humorával. A Heredia szalonja a párisi szalonok között ama kevesek közé tartozik, amelyekben ma a költőnemzedéket az ő komolyabb törekvéseikben meg lehet ismerni. Csak nemrégiben szünetek meg Charpentiernek, a naturalista irodalom kiadójának fogadó estéi. Nála a jelenkornak csaknem minden jelentékeny regényírója megfordult, így Goncourt és Zola összes barátai s a Théâtre-Libre egész csoportja. J. Gautier, a legfuzgóbb wagnerista hölgy szalonja csak kevés kiválasztottnak a találkozó helye; Madame de Caillavetnél az előkelő iróvilág Anatole France körül gyűlekezik, aki a legszeretreméltóbb és a legudvariasabb társalgó, de roppant szeretet örakulumszerű miszticizmusokba tévelyedni; végül Auguste Holmésnél a muzsikuskok kerülnek össze. A muzsikuskoknak különben még más két szalonjuk is van és pedig a Vincent d'Indy és az Ernest Chaussoné, akiknek fénnyesen berendezett szalonja Degas, Puvis de Channes, Besnard és Carrière képeivel van tele. Albert Besnard műtermébe találkozó helye a fiatal füstöknek, Pierre Louystól Aman-Jeanig. Ezek most még

Páris művészi jellegű szalonjai. Van azonkívül még természetesen egész sor politikai-irodalmi szalon, amelyeknek típusát legjobban madame Juliette Adam szalonja képviseli. A diplomáciai, világi és művészi elem egyesül itt. Ebben a szalonban van még igazi élet, itt egy-egy alak körül csoportosulnak s beszélnek reális dolgokról és poétikus ábrándokról egyaránt.

† Az Óshaza árnyoldalai. Gróf Zichy Jenő az Óshazából való visszatérte alkalmából egy nyilván jó barátja a Szekesfehővár és Vidéke mai számának tárcarovatában a következő időmértékes sorokkal üdvözli:

Köszöntő.

Hős, gróf ZICHY Jenő fővohoz! KeDves Vagy Vrlston előtt; Igazi Vezér-Csillaga Iparnépünknek; Százereknek Jótékonyágát egyEltene Iparházának. — Elj hosszan. LegszerenCsésben, és LegbolDogabban Örök ékességünkre. — Végre: Eljen a király, soha újra Ó Vlszály.

Vajjon elmegye-e ezekután újra a gróf az Óshazába?

† A hir szárnya. Villámgyorsnak mondják, és mintha ez a jelző kevés lenne. Egy német matematikus ugyanis most kiszámította, hogy tulajdonképpen milyen is a hir szárnyának a sebessége. Ha például délelőtt kilenc órakor valahol gyilkosság történik, és aki a gyilkosságot fölfedezi, a legelső negyedórán három embernek mondja el a borzasztó újsgát, mindenki, aki megtudja, minden negyedórán ugyancsak három embernek adja tovább a hirt, akkor délután háromnegyed kettőkor már többen tudhatnák, mint a hány ember van a földön. Szinte hihetetlennek tűnik föl ez az eredmény, pedig nagyon egyszerű számítással utána lehet számítani. Reggel kilenc óratól délután háromnegyed kettőig bezárólag tizenkilenc negyedóra van. Ha már most ki akarjuk számítani, hogy a tizenkilenc negyedóra alatt hány ember hallott a gyilkosságról, akkor a következő geometriai haladvány áll elő:

$$1 + 3 + 3^2 + 3^3 + \dots + 3^{19}$$

Ennek a haladványnak az összege az ismert képlet szerint

$$\frac{1}{2} (3^{20} - 1)$$

vagyis egy félszer — három a haszadikán szintegy egy.

És az eredmény kerek összegben

$$1,743,400,000.$$

A legmagasabb becslések szerint, jelenleg a föld kerekén az ezerhatszáz millió ember él, vagyis sokkal kevesebb, mint ahány emberhez elröppen a hir az emlitet feltételek mellett rövid tizenkilenc negyedóra alatt. Ime, milyen keveset mond az ember ezzel

a hatszáz ezer lelket számláló Budapesten, hogy a reggel nagy szenzációjáról délben már az egész város beszélt.

† Egy férj története. Franciaországban, ahol tudvalegőleg nem ritkaság az ilyesmi, egy charentoni kereskedő feleségét megszöktette egy odaváló cukrászlegény. A szerelmes pár meg sem állt Párisig, ahol aztán számos édes pásztorórát éltek át együtt, mindaddig, amíg — a pénzüik elfogyott. E perctől fogva ugyanis a szerelmes péklegény átváltozott Othellóvá, aki még a botot is ráfogta olykor-olykor a szép asszonyra, ugy, hogy az megunta a dolgot, és titokban levelet menesztett a férjéhez, Charentonba, melyben bűnbánó hangon vallotta be vágyakozását a régi tűzhely után. És ime a férj engedett szive sugallatának s egy szép napon megérkezett a levél: „Gyere haza, minden meg van bocsátva!” Így került vissza az asszony a charentoni fűszeresholt kasszájába, és így vonult be újra a derék kereskedő otthonába a családi boldogság.

De a férj története ezzel még nem ért véget!

Beállított ugyanis egy szép napon a nevezett boltba a szerben hagyott cukrászlegény, és erőlyes hangon visszakövetelte a — szeretőjét! Erre bizony érthető módon felforrott még a fűszeres ur galambepéje is és előkapta a sarokból egy nádvesszőt, alaposan elagyabugyálta vele a követelőző cukrászlegényt.

De a férj története még ezzel sem ért véget!

A csufal járt Don Juan ugyanis bepörölte a férj uramat és a charentoni törvényeszek könnyű testi sértés miatt tizenhat frank bírsággal sújtotta a kereskedőt.

Itt azonban legalább egyelőre, már véget ér a férj története.

† A vak férfi szerelme. Madridban legközelebb érdekes esküvő lesz. Egy dugszagad ember vezet oltár elé egy fiatal leányt, akinek a hangjába szeretett bele. De nem is szerethetett bele másba, mint a hangjába, mert a szegény gazdag — vak. Meghallotta egyszer menyasszonyának melodikus hangját és azóta oda lett a szive nyugalma. Már vakon született a vőlegény, roppant nagy műveltségre tett szert azonban s hallásának s tapintó érzékének kiváló fejlettsége következtében sajátos fogalmi vannak a testi szépségről. A mikor egyszer azt kérdezték tőle, hogy milyen fogalma van a vörös színről, azt felelte:

— A vörösnek olyannak kell lennie, mint a trombita harsorásának.

Szenvedélyes leveleiben, amelyeket menyasszonyához ír, éragadtással szól arról a bajról, amelyet benne sejt. A szegény menyasszony pedig attól fél, hogy nem bír majd megfelelni azoknak az illu-

REGÉNY.

SÁTÁN KAPITÁNY.

(Cyrano de Bergerac kalandjai.)

(41) — LOVAGREGÉNY. —

— Ostobaság! mormogta magában, ezzel nem sokat javitanék a dolgon, sőt ellenkezőleg. Inkább igyekeznem kell helyrehoznom mulasztásomat.

Eleinte arra gondolt, hogy visszatér Párisba. De csakhamar elvetette ezt a tervet, mert belátta, hogy ez alatt ellenségei kényelmesen eljutnának Saint-Serninbe és ezzel a hiba helyrehozhatatlanná válnék.

Még javában törte a fejét, mikor a koresmárosné óvatosan bekopogtatott az ajtaján.

— Hol van? Hová ment? Itt van még?

— Ki?

— Az a lány?!
— Az a lány, aki...
— Az a lány, akivel tegnap együtt vacsoráztam, ördögbe is!

— Az? Az már nagyon régen elment.

— Elment? Melyik irányban?

— Orleáns felé, azt hiszem.

— Gyalázatos teremtés! dühöngött Castillan, bizonyos, hogy ő lopott meg! De miért? Ezt nem értem!

A koresmárosné nagy nehezen előkotorászott a zsebéből egy parányi kis levelet, és oda nyújtotta Castillannak.

— Ez önnek szól uram.

— Kitél?

— A szép kisasszonytól.

— Hát irt? Lássuk csak!

Castillan felszakította a borítékot és gyorsan átfutotta a nagy, ügyetlen betűkkel pingált levelet. Csak ennyi állt benne:

„Ben Joel a levéllel elment Saint-Serninbe. Bocsáss meg nekem; nagyon megbántam tetteimet!”

— Ben Joel! Most már mindent értek! — kiáltott az iródiák. Majd hozzátette keserűn:

— Hát megbánja a tettét, a nyomorult! Elbolondított, berugatott, csak hogy a kezére játszon a pájtásainak! Golyóval, karddal nem lehetett a közelemben férfőzni és ez a semmirevaló teremtés megejtett a esinos ábrázatával! De visszazszerezem a levelem és ha addig élek is! — Koresmárosné lelke! Nyergeltesse fel a lovam és gondoskodjék nekem valakiről, aki bevisz egy levelet Párisba. Ha holnap délutánig odaér, husz aranyat kap az utjéért!

— Meglesz mindakettő, nagyságos ur! — válaszolt a koresmárosné. — Claude Morel biztosan elvállalja az utat.

— Hát csak gyorsan, gyorsan kedvesem!

És míg az asszony sietett végrehajtani Castillan parancsait, ő maga hamarjában megirt egy levelet Cyranonak, melyben elmondotta neki tővirül hegyire az egész szerencsétlenséget. Nem igyekezett mentegetni magát, mert tudta, hogy Cyrano ugy sem fog jóhiszeműségében kételkedni.

Mikor leért a koresma elé, Claude Morel már ott várta a kapuban.

Gyorsan rendbe hozta ügyeit, és miután látta, hogy embere elindult Páris felé, nyeregbe pattant és elindult lóhalálban Saint-Sernin felé, Ben Joel után.

Marotte nem maradt sokáig a két zsvány társaságában, csak épp, a míg kifürkészhetette terveiket; azután betért Orleáns felé, és titokban abban reménykedett, hogy valamikor találkozik majd Castillannal és megkövetheti őt azért, amit ellene elkövetett.

Ami a két zsványt illeti, azok is elváltak, miután terveket megállapították.

Ben Joel tovább sietett Loches felé, Rinaldo pedig visszafordult Párisnak, ahová a következő nap reggelén meg is érkezett. Még alig volt tizenegy óra, mikor Lembrat gróf palotájában jelentkezett.

A gróf bálban volt az éjszaka és még hajnalában is alig tudott elaludni, annyira bosszantotta a közöny, melyet Gilberte de Faventines iránta tanusított.

Nem a leggyengédebb szavakkal üdvözölte ennél fogva az inast, aki már korán reggel felverte álmából. Alig hallotta azonban, hogy ki kér beboacsátást, rögtön csillapult haragja és így kiáltott:

— Rinaldo Párisban? Akkor történt valami! Boesásd be azonnal!

Rinaldo nem várta be ezt az engedelmet, mert már benn volt a szobában.

— Nos, — kérdezte a gróf. — Mi újság? A levél?...

— Kezeink között van, kegyelmes uram!

— A gróf felsőhajtott.

— Add ide!

— A levelet?

— Hát mit a két kérnök?

— Sajnálom, de nincs nálam, kegyelmes uram.

— Ügyetlen! Hát hol van?

— Ben Joelnél.

— És Ben Joel?

— Jelenleg megutban van Saint Sernin felé.

— Nem értem!

— Azért jöttem, hogy megértse, kegyelmes uram!

És Rinaldo elmondta a történeteket. Mikor oda ért elbeszélésében, mint védelmezte Marotte Castillan életét, és mint találta meg mégis ő maga a levelet bevarrva ruhájába, a gróf közbekiáltott:

— Mi az ördög! Talán beleszeretett az iródiákba?

zióknak, amelyeket a hangjával előidézett s azoknak a festői lepekeknek, amelyeket a véglegény az ő szerelmes levelein felőlő aikat.

— **A muff jubileuma.** Karmantyúnak kellőn inni, de úgy sokan rá nem ismernek, a muffért meg átkozódik a magyarosító. Kényes hát regélni a muff jubileumáról, de nem lehet elhallgatni. A télen ünneplő születésének négyszázados évfordulóját a muff, amely a tizenötödik század vége felé szörványosan jelentkeztet először Velencében, és amely idők multán milyen fontos tényezővé nőtte ki magát. Valamikor selyemből, brokátból, vagy bársonyból készítették és prémrel bélelték, ma éppen megfordítva kívül prém és belül szövet. Csak éppen az ugynevezett „fantázia-muffocskák” amelyek inkább dísznek, mint praktikus használatra valók, készülnek könnyű anyagból, lehetőleg szalaggal, csipkével és virággal díszítve.

— **Nemzetközi macskakiállítás.** Új vallást alapított New Yorkban *Bistord* William, minékutána az omnibuszvallalata pártolás hiányában megszűnt. De az új vallás sem ütött be, pedig az omnibuszokból olyan olttart készítetett, hogy nagyban bizakodott új vallalata sikerében. Hogy másodsor is tönkre ment, főlesapott természetűeknek; még pedig nem olyanak, aki a könyveket bujja, vagy a nagy mindenségben esatagol, hanem olyan tudósok, aki olesó pénzért ad tul a tudományán. Nemzetközi macskakiállítást rendezett New Yorkban a *Grand Central Palace* óriási helyiségeiben. Összeszerzett valahogy körülbelül ezer macskát és a kiállítást áruházzal kapcsolta össze. A kiállított macskákat a látogatók megvehetik. Látogatók szép számban vannak mindig, különösen tisztességben megöszült aggszűzek pártolják *Bistord* legujabb vállalatát. A macskákat a kiállítás tulajdonosa nem vesztegeti olesón. A *King Tab* nevű cica, amely Franciaországban pillantotta meg a napvilágot, 1000 font sterlingbe kerül, a Hollandiából származó *Black Agnes*nek 200 font sterling az ára, egy valódi számi macskáért 100 font sterlingt kér *Bistord*. Eddig azonban még kevés macskát adott el, féltő, hogy a harmadik vállalat is fiasköval végződik.

— **A jó fu.** X és Y urak kijönnek egy szabó üzletből.

— Ugyan minek alkudtál annyit, mikor egy sem fizetd ki sohasom a szabó-számláid? — kérdi X ur X urat.

— Szegény szabó, legalább tíz forinttal kevesébbel vesztit, — feleli X.

— **Ellenszenves rend.** *Urñó* (a szakácsnőhöz): Tudja Kati, egy idő óta nem vagyok megelégedve. Nem szeretem sehogyssem ezt a nagyon is *katonás* rendet.

— Furcsa állat az asszonyi állat! kegyelmes uram! Magunk is gondolkozzba estünk, de hát nem értünk rá ezen törni a fejünket.

— Az igaz! Mi volt a levél tartalma? És a címzett ki volt?

— *Jacques Longuépée*, *saint-sermin-i plébános* ur *Périgordban*.

— Értem, *Cyrano* egy barátja.

— Legjobb barátja, kegyelmes uram! Ami a levél tartalmát illeti, annak nagy része baráti szeretetének biztosítása és néhány jelentéktelen célzás kegyelmes uram apjának irataira.

— Halljuk azokat!

— *Cyrano* arra kéri plébános barátját, fogadja levele átadóját, *Castillan* a legnagyobb bizalommal, vegye magához *Lembrat* gróf iratait és jöjjön az iródiakkal elébe, egész *Colignacig*.

— Mennyi elővigyázat!... És, folytatta a gróf némi habozás után, atyám irásáról semmi közelebbi részlet?

— Semmi, kegyelmes uram!

— Annál jobb, gondolt magában *Roland*, *Cyrano* legalább megörizte a titkot.

— Kegeyemes uram, — szólt *Rinaldo*, — a dolog folytatása nagyon egyszerű. Ben *Joel*, akinek élelmességében föltétlenül megbízhatunk, jelenleg utban van, vagy talán már meg is érkezett a *saint-sermin-i plébános*hoz. Ben *Joel* a tisztelendő ur szemében senki egyéb, mint *Castillan*, *Cyrano* meghittje, és kegyelmes uram meg lehet győződve, hogy ily körülmények között Ben *Joel* könnyű szerrel megkaparítja boldogult édes atyja iratait.

— Ha minden így történik, *Rinaldo*, azon a napon, melyen sikerünk teljes, tiéd lesz a *gardannes-i kastély*, valamint a hozzátartozó terület!

— **Óh, kegyelmes uram, királyokhoz méltón**

javalmaz.

— Most eredj és nézd meg, mit csinál *Cyrano*, mert az hírlík, már hegedőfélben van sebe.

— Két óra mulva pontos hírt hozok, kegyelmes uram.

— *Lembrat* gróf felöltözött, és éppen befoga-

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közöltetteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Mecyasszonyi kelengyék

legszébb kiállításban

Kollarits József és Fiainál

Budapest, IV., Városház-tér 8.,

ugyanott most jelent meg

a legujabb képes árjegyzék,

mely vászon- és fehércsmű-kelengyék beszerzésénél tájékoztató szolgál. Árjegyzékét kívánatlan ingyen és bérmentve küldünk.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerezniük jelenteni, hogy az eddig V., Gizella-tér Haas-palotában fennállott

férfi szabó üzletünket

Dorottya-utca 11. szám, I. emelet

helyezzük át.

Uj helyiségünket a legmodernebb felszék megfelelően rendeztük be, melynek megtekintésére tisztelettel meghívjuk.

Balog és Böhrer (Gör. másk Dorottya-utca 11. sz. I. emelet.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Mezőgazdasági szesztermelők küldöttsége. A múlt hét elején Nyitra-n tartott mezőgazdasági szesztermelők értekezlete elhatározta, hogy küldöttség útján járul a földmívelésügyi és pénzügyminiszter elé, hogy a pótkontingens hiány folytán előállt s a mezőgazdasági szeszfőzókre súlyosan nehezödő bajt elhárítani igyekezzenek. A küldöttség tagjai ma reggel a Közlekek nagy termében gyűltek össze, nagyrésztben a felvidéki gazdasági szesztermelők jelentek meg Nyitra-, Trencsén-, Turóc-, Pozsony-, Bars-, Sáros-, Szepes- és Esztergommegyékéből. A mintegy 100 tagu küldöttséget a Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesületének alelnöke, gróf *Zselenszky* Róbert vezette s részt vett abban az egyesület választmányja is teljes számban.

Dr. Darányi földmívelésügyi miniszter délelőtt 10 órakor fogadta miniszteriuma nagytermében a küldöttséget. Gróf *Zselenszky* és *Jatka* Ferenc beszédre, aki előterjesztette a Nyitra-n tartott értekezlet határozatait, *Darányi* földmívelésügyi miniszter hangsúlyozta a mezőgazdasági szesztermelés nagy jelentőségét és elmondta, hogy a pénzügyminiszterrel ismételten beszélt e kérdésről, aki hajlandó egy törvényjavaslatot terjeszteni a képviselőház elé, melylyel segélyre lenne a mezőgazdasági szesztermelőknek. Kifejté aztán a miniszter, hogy amennyiben tárcája keretében némely eredményeket elérnie sikerült, azt jelentékeny részben a pénzügyminiszter támogatásának köszönheti s ebből azt látja, hogy a pénzügyminiszter élénk érdeklél viseltek a mezőgazdasági szempontok iránt. Oda fog hatni miniszter-társával, hogy oly megoldás létesüljön, amely minden jogos igénynek megfelel. (Eljenzés.)

tott kocsijába, hogy a marquiszhoz kocsizzon, mikor váratlanul megjelent *Rinaldo* és acaráról leritt a rossz hír, mely ily hamar visszahozta:

— Ah, kegyelmes uram! így kiáltott, ha tudná, mi történt!

— Nos, mi az? Ne csinálj hosszú bevezetést.

— Nos, kegyelmes uram, *Cyrano* lakásáról jövök.

— És?

— És *Cyrano*...

— Az ördögbe, fujd ki magad és aztán beszélj!

Rinaldo nagyot lélegzett, a után folytatta: — A madár elröpült, csak az üres fészket találtam!

— Mikor ment el?

— Tegnap este.

— Hová?

— A lakásadója nagy feesező, azt mondja...

— Azt mondja?...

— Hogy tegnap délután egy romorantini paraszt jelentkezett nála és átadott néki egy sürgős levelet. *Cyrano* elolvasta, nyeregbe pattant és azonnal elhagyta Páris-t. Fogadni nemék, hogy *Castillan* segítségére siet?

— Szép tőled, hogy fogadni mernél, tökfűlkő! Ha végeztél volna az iródiakkal, most nem kellene tartanunk az urától.

— De kegyelmes uram!...

— Hallgass! Az egész dolog el van rontva! És *Lembrat* gróf iratai...

— Meglesznek kegyelmes uram! Oly igazán mint még számítok gardannes majorságomra. *Rinaldo* azt mondta: „majorságomra”, mint-ha mar is tulajdona volna.

— A gróf némileg meggyugodott.

— Hát eredj, és tedd, amit jóvak látsz! Én majd igyekszem végezni *Manneillel*. Végteére is az ő személye körül forog minden. Ha ő meghal, fűtülök *Cyrano* terveire... Eredj!

(Folytatása következik.)

Lukács pénzügyminiszter délután félhatkor fogadta a küldöttséget a pénzügyminiszteri palotában. Itt ismét *Jatka* Ferenc tolmácsolta a mezőgazdasági szesztermelők kérelmét. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy csak annyit tehet a szesztermelőkért, amennyit a törvény keretén belül tehet. A szeszkontingens kiosztása körül felmerült bajok orvoslása eddig sem az ókavatán mult, hanem azon, hogy a politikai viszonyok nem engedték meg, hogy már a mult évben egy törvényjavaslatot nyújtson be a szeszkontingens-kiosztás egésszesebbé alakokra feltétlőse. A javaslat készen van, de nem lehet tárgyalatni ide nem tartozó okok miatt. Minden hónapban felszólította a mezőgazdasági szeszgyárakat, hogy jelentésk vissza fűlő kontingensüket, de nem tették sz ez a körülmény súlyosbította a felmerült bajokat. Iparkodni fog még azt is megtenni, hogy az oly ipari gyáraktól is elvonja a kontingent, melyek azt kitermelni nem képesek és kiosztja azt a mezőgazdasági szeszgyáraknak, a kiosztással azt a vezér-elvet fogja követni, hogy a kevesebb törzskontingenssel bíró mezőgazdasági szeszgyáraknak adja első sorban a pótkontingent. A küldöttség memorandumában oly eszméket talal, melyek észszegyetelők a törvényvel, figyelembe fogja azokat venni. A szesztermelők küldöttsége megnyugvással fogadta a miniszter választát.

A Zental Takarékpénztár mérlege. Az intézet 1898. évi mérlege 30.813.74 forint tiszta nyereséget tüntet fel, amelyből 3081.37 forintot a tartalékalaphoz csatoltak. A részvényesek minden részvény után 20 forint osztalékot kapnak.

Az üvegipar érdekében. A hazai üvegipar súlyos válsága már ismételen volt nyilvános megbeszélés tárgya. A válság nem kerülte ki a kormány figyelmét sem és a kereskedelmi miniszter már régebben foglalokzik behatóbban azzal a kérdéssel, mily módon lehetne a hazai üvegipar helyzetén gyökeresen segíteni. E tanulmányok során az esetleges állami akció szempontjából szükségesé válva az összes hazai üveggyárak szakértői megvizsgálása és becslése, báró *Dániel* miniszter arra a célra Németség egyik legelső üvegipari szaktekinetűt hívta meg szakértőül, aki most itt időzik Magyarországon és két melléje adott elfogulatlan pénzügyi szakértővel tekintti meg az egyes gyárakat. A szakértői szemle körülbelül egy hónapot fog igénybe venni, azután következnek a konkrét tárgyalások, hogy a válságnak tavaszra már lehetőleg eleje vétessék.

Fizetésektelelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésektelelenségeket jelentti: *Marcinkievics* Ignác szabó *Kolozsvár*, *Stakis* Bosco kereskedő *Ujvidék*, *Blaschka* Frigyes aranyműves *Grác*, *Adolf* József kereskedő *Przeworsk*, *Körber* Géza kereskedő *Turkeve*, *Sticha* Károly kalapos *Karbitz*, *Hudovernik* Lajos kereskedő *Holligengeist*, *Lászar* Árpád kereskedő *Csik-Rákos*.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest*en 17.25 forint pénzben, 17.50 forint áruban. — *Böcsben* az irányzat sziairdább. A nyersszesz ára 17.80 forint pénzben, 18.— forint áruban.

Budapesti sertés-kunumvázar. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő szekes-fővárosi sertés-kunumvázar árjegyzése 1899. január 17-én. Készlet 341 darab. Erkezett 630 darab. Összesen: 971 darab. Eladott 698 darab. Maradt 273 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 43½—44 krajcár, 220—280 kgr. sulyban 45—46 krajcár, 320—380 kgr. sulyban 44—46 krig. Öreg nehez páronkint 400—500 kilos 43½—46 krajcár. Majacok 35—40 krajcár, kilónkint. A vasár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, január 18.

A buzaüzlet ma kellemes hangulatban nyílt meg. A kínálat mérsékelt volt. A keresleten csak néhány malom vett részt. Eladott 14.000 métermáza, melyekért tartott árakat fizettek.

Egyéb gabonacmüekben csekély volt a forgalom változatlan áron.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 10 frt 42½ kr. 100 mm. 79 k. 10 frt 32½ kr. 500 mm. 79 k. 10 frt 32½ kr. 100 mm. 78 k. 10 frt 30 kr. 100 mm. 79 k. 10 frt 30 kr. 200 mm. 80 k. 10 frt 30 kr. 100 mm. 78 k. 10 frt 30 kr. 150 mm. 77 k. 10 frt 30 kr. 100 mm. 79 k. 10 frt 30 kr. 100 mm. 80 k. 10 frt 35 krajcár.

Fehércsmgye: 700 mm. 79 k. 10 frt 45 kr. 200 mm. 79 k. 10 frt 46 kr. 100 mm. 78 k. 10 frt 40 kr. 200 mm. 79 k. 10 frt 30 kr. 100 mm. 78 k. 10 frt 30 krajcár.

Pestvidéki: 100 mm. 76 k. 10 frt 90 kr. 100 mm. 76 k. 10 frt 10 krajcár.

Felső-tiszavidéki: 100 mm. 78 k. 10 frt 25 krajcár.

Felvidéki: 100 mm. 78 k. 10 frt 20 kr. 100 mm. 77 k. 10 frt 15 krajcár.

Bánáti: 300 mm. 76 k. 10 frt.

Tiszavidéki: 2900 mm. 79 k. 10 frt 55 krajcár.

Raktárár: 1700 mm. 77 k. 10 frt 10 krajcár. 77 k. 10 frt 10 krajcár.

Szerbiai: 2900 mm. 75 k. 8 frt 25 krajcár. **Zab:** 100 mm. 6 frt 2½ kr. 100 mm. 5 frt 87½ krajcár.

Mind 3 hónapra.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 illogrammonként. — A minőség hektoliterenként és illogrammonként.

Table with columns for commodity names (e.g., búza, rozs, zab) and their prices in various units.

Határidőszület. A forgalom gyöngye volt, a hangulat nyugodt, és az árak változatlanok maradtak, zárlat felé azonban kissé emelkedtek.

Table titled 'Forgalomba került' showing market transactions for various goods like 'Búza márc-ra', 'Rozs márciusra', etc.

Table titled 'Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén' showing closing prices for various commodities.

Table titled 'Este 1/5 óraker zárul' showing closing prices for various commodities at 1:50 PM.

A budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsde ma különös ürrég nélkül valamivel kellemesebb hangulatban kezdődött, a nélkül, hogy számottevő változások előfordultak volna.

Délben az irányzat jobb berlini jelentésekre tartott maradt.

A helyi piac kedvező irányzatot tüntetett fel, minek folytán az értékek némi javulást mutattak fel.

Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtőzsde javult.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 392.—392.20. Osztrák hitelrészvény 360.70—361.25. Osztrák-magyar államvasúti részvény 362.70—363.10.

Az előtőzsde irányzata alacsonyabb külföldi és bécsi jegyzésekre, mérsékelt forgalom mellett, elgyengült.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 360.80—360.10. Magyar hitelrészvény 392.—391.60. Jelzálogbank 249.50.

Déli vasút 66.80—66.—. Rimamurányi vasúti 397.75—396.— forinton.

Délutáni zárlat: Osztrák hitelrészvény 360.30 forinton.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.—2.50; nyolc napra 5.—5.50; utolsó január 10.—11.— forinton.

Leszámitoló árfolyamok: Magyar általános hitelbank 391.—, Osztrák hitelintézet 361.—, Magyar aranyjárdék 120.—, Magyar koronajárdék 98.—, Magyar ipar- és keresk. bank 101.—

Table listing various banks and their shares, including Magyar jelzálog hitelbank, Magyar leszámitoló bank, etc.

A hivatalos záratok a következők voltak:

Table titled 'Allamadosság' showing government debt and other financial data.

Más kölcsönök.

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Előbbségi kötvények.

Bankok részvényei.

Gőzmalomok.

Könyvnyomdák részvényei.

Biztosító társaságok részvényei.

Takarékpénztárak részvényei.

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table listing shares of various mines and brickworks.

Külföldi vállalatok részvényei.

Table listing shares of foreign companies.

Közelekedési vállalatok részvényei.

Table listing shares of transportation companies.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets and their prices.

Pénzmenek.

Table listing exchange rates for various currencies.

Külföldi váltók (látra).

Table listing foreign exchange rates for bills payable.

Határidőre kötött értékpapírok.

Table listing interest-bearing securities.

A budapesti terménytőzsde.

Szilva gyenge forgalommal változatlan. Eladott 120 darabos boszniai 8.50. Zsírdekokban az irányzat valamivel szilárdabb, de forgalom nincs.

Jegyzetek: Heremag; lucerna 46.—56.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki ———— forint.

Vörös erdélyi ———— Vörös bánági 41.—44.— forint. Középszemű 45.—49.—, Nagyszemű 50.—52.—.

Disznósír: budapesti 55.—57.50 forint, vidéki ———— frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki ————.

Disznósír: budapesti 55.—57.50 forint, vidéki ———— frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki ————.

Disznósír: budapesti 55.—57.50 forint, vidéki ———— frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki ————.

Disznósír: budapesti 55.—57.50 forint, vidéki ———— frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki ————.

Disznósír: budapesti 55.—57.50 forint, vidéki ———— frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki ————.

Disznósír: budapesti 55.—57.50 forint, vidéki ———— frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki ————.

Disznósír: budapesti 55.—57.50 forint, vidéki ———— frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki ————.

Disznósír: budapesti 55.—57.50 forint, vidéki ———— frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki ————.

Disznósír: budapesti 55.—57.50 forint, vidéki ———— frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki ————.

Disznósír: budapesti 55.—57.50 forint, vidéki ———— frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki ————.

Disznósír: budapesti 55.—57.50 forint, vidéki ———— frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki ————.

Disznósír: budapesti 55.—57.50 forint, vidéki ———— frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki ————.

Disznósír: budapesti 55.—57.50 forint, vidéki ———— frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki ————.

Disznósír: budapesti 55.—57.50 forint, vidéki ———— frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki ————.

Nestlé-féle gyermekliszt. A legjobb alpesi tejet tartalmazza. Rég kipróbált táplálék csecsemőknek és gyomorbetegnek. Legelősi orvosi szaktekintélyek által javasolva, 20 év óta minden gyermekkorházban használatban.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi január hó 19-én.

Nóra.

Színmű 3 felvonásban. Irta Ibsen Henrik. Fordította Reviczky Gyula.

Személyek:

Helmer	Mihályfi Emmi	Rudai M.
Nóra	Márkus Rank	Ujházi
Ervin	Gálósi Öt. Lindenné	Szacsayné
Bób	Rudai T. Günther	Szacsay

Kezdeté 7 óraker.

Pénteken Királyi házasság. (1-ször).

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi január hó 19-én.

A bolygó hollandi.

Dalmű 3 felvonásban. Zenéjét és szövegét szerzett Wagner Richard. Fordította ifj. Ábrányi K.

Kezdeté 7 óraker.

Pénteken zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi január hó 19-én.

A tekenőbéka.

Bóhozát 3 felvonásban. Irta Leon Gandillot. Fordította Fái J. Béla.

Személyek:

Champalier	Tapolczai Adolphe	Gyöző
Sarah	Hettyei A. Giboulean	Rónaszéki
Léonie	Nikó L. Giboulean	Hunyady M.
Lemarquisné	Gál Juliette	Baán N.
Briguet	Hegedűs Angéle	Pécsi P.
Jumard		

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Pénteken Családi örömök.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi január hó 19-én.

Bibliás asszony.

Operette 3 felvonásban, 4 képbén. Szövegét írta Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította Heitai Jenő. Zenéjét szerzett Victor Roger.

Személyek:

Chatterlauralt E. Küry	Hil. Ernő	Németh
Sarah	Gazi	Chatterlauralt
Thea táncosnő	Bárdy	Beaugency
Marcéchalné	Csatai	Pontbichet
Paméla	Harmath	Tréuint
Carmen	Malkos	Celestin
Teréz	Vidorné	Öreg bérő
		Jolivet
		Várnai

Kezdeté 7 óraker.

Pénteken Midász király. (1-ször).

VÁR-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi január hó 19-én.

A Gabi villa.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Gandillot. Fordította Váradi A.

Személyek:

Bachelier	Náday	Szolga	Narcisz
De Miran	Osászár	Gabriella	Alszei
Gomery	Vizvári	Yvonne	Liget J.
Rouillon	Beresényi	Gomeryné	Vizváriné
Edgard	Zilahy	Morin asszony	Lendvayné
Morin	Gabányi	Clemence	Nagy I.

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi január hó 19-én.

A Gyurkovics lányok.

Életrajz 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferenc.

Személyek:

Gyurkovicsné	Szilassy Liza	Galambos
Katinka	Ráskai Klári	Váradi
Sári	Aranysy Radványi	Molnár
Ella	Bilkei Gida	Rózsahegy
Mici	Somló Horkay	Ráthonyi
Terka	Haller Sándorffy	Füredi

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Pénteken A bolond.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi január hó 19-én.

Othton.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérő.

Kezdeté 8 óraker, vége 12 óraker.

Két nagy szenzáció!!!

RECLAM ASSZONY

160 személyyel.

II.

Nagy hölgybirkozó-akadémia

az S BERNARD-ATHLETA BEAUTÉ által (a párisi FOLIES BERGÈRE-ből).

Azonkívül nagy variété-műsor a komikus légtrónásokkal: DU CAN HARMAS.

Január 29-án: Második Elite álarcosbál a „Carneval Párisban” című balett újbóli előadásával.

FELTÜNŐ hatású!

az arcból! amely hibáit, valamint műtetségek ellen a „Keszű Mandula Crème” mely mint Ártalmatlan tisztító készítmény nappal is használható és az elegáns hölgyvilág által igen megkedvelt. Egy félszál, próbatégy 50 kr. Szappan 50 kr. Főraktár: BOREDDY ISTVÁN gyógyszerész, díszszobor utca Bpest, VII., Rottnabiller-utca 1. Korcspalut sarkán, hol az összes külföldi és belföldi utaszerkülönlegességek, legjobb puderek, haj-, fog- és körömkefék és más tárgyakban kaphatók.

Csepe
szappan
Hartwig és Vogel
Bodenbach

Kitüntetve 32 éremmel.

A Hartwig és Vogel-féle gyár Ausztria-Magyarország legnagyobbika, berendezései a legjobbak és legfelsőbbek!

Elismert kitünő minőség!

Kiadós, fehér, olcsó!

6 évi jótállással 6

GRÁK

arany ezüst láncok

EKSZEREK

csekely

RÉSZLET-FIZETÉSRE

PARTOS LAJOS

BUDAPEST

Erzsébet körút

Iskolai hegedűk

valamint az összes iskolai, hangverseny- és zenekari hangszerek legújabb és legjavasabb szerkezetűek:

Sternberg Armin és Testvérek hangszer-gyár, cs. és kir. udvari szállítók BUDAPEST, Kerepesi-ut 36. szám. Zongoratermek: Kossuth-lajos-utca 22., Károly-körút sarkán Zenepalota.

Árjegyzék ingyen, de megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívánják az árjegyzék.

Betöréses lopás-biztosítást vállal

a legelőnyösebb feltételek és legelőnyösebb díj mellett

a „Fonciere Pesti-biztosító intézetnél

(Teljesen hozzáférhető feltételek és legelőnyösebb díj mellett)

Alapítástörténet: 1894-ben.

Társaságok és évi díjbevételek: 20 millió forint.

összes bevételek 30 millió forint.

KÖZPONT: Budapest, V. Károly-utca 10. sz. (Császárszék)

A Kőbányai Királysörfőző

Dr. Korányi és Dr. Kéty egyetemi tanár urak által gyógycélokra ajánlott

GOLIÁT MALÁTÁSÖRE

Idégbajokban, vérszegénységben, emésztési zavarokban, gyengeségben stb. kiváló sikerrel használtatik és egyuttal

Legkellemesebb üdítő ital.

Ára vidékre kőbányai vasuti állomásból szállítva: a nagy palack 19 kr. kis palack 13 ar, fogyasztási adóval együtt. Vidékre legkisebb szállítmány 30 palack.

Betét: nagy ládáért: 1 frt 60 kr. kis ládáért: 1 frt 20 kr. palackért 6 kr. mely azoknak bérmentes visszaadások visszaszolgáltatnak.

Megrendelhető: a gyári irodában Kőbányán, a városi irodában VII., Kertész-utca 40. és a vidéki raktárosoknál.

Budapesten kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben és poharankint a Quisisana automata-buffet-ekben is.

Adria szálló

téli kertje

Kerepesi-ut 41. szám.

Ma és mindennap nagy variété-előadások Zitter J. Oszkár vezetése alatt.

Külön megemlítendő: VÁRADI EMIL Budapest legkedveltebb tánc- és szalonkomikus.

NYUHANY SZÁMI felülmulhatlan jellemkomikus Schulhof Vilmos, a lelegegészségű énekkomikus-Renard Mizzi, a jelenk. legi. hangverseny-énekes-Fleurette Flóra legkímesebb jellemekeszenő továbbá a többi szerződött elsőrangú művészek fellépte

Versenyékküli új családi műsor.

Kezdeté 5 és fél óraker délután. Szabad bemenet.

Katona-ügyekben

legjobb, leggyorsabb és legelőnyösebb eljárás és elintézés

reklamációkat,

megszerezni utóleveleket, idős előtti nőstíre engedélyeket, újat a tiszt urak és önkéntesek összes személyes ügyében stb. a Dominke János v. ösöz. és kir. százados tulajdonát képező

KATONAÜGYI IRODA

Budapest, VII., Kerepesi-ut 6. sz.

Ujdonság! Legszebb alkalmi ajándék!

Varázsgyűrűk opál, igazgyöngy, türkiz és egyéb kövek, kol ékítve finom kivitelben 3 soros 8 frt, 4 soros 10 frt, 5 soros 12 frt. Pontos megbízható járást ezüst „Lengines” urai zsebhórák doja 20 frt

Valódi glashutte-i ur arany zsebhórák 50 ftről 500 ftrig kaphatók. SCHONWALD IMRE ékszergyáros- és órásnál PÉCSETT.

Dr. GLÜCK-féle

vizgyógyintézet és sanatorium

Budapest, városligeti fasor 11.

Csak 14 frt 75 kr.

4 köbméter (1 öli) selejtes kemény

tüzi-fa

Feláprítva, házhoz szállítva, pincébe hordva.

Lustig és Pata Tüzi-fa-raktár Felső-rakpart 2/3. Városi iroda: Erzsébet-tér 15.

Telephon 29-69. sz.

Minden szöveges beírásnak... 30 kr. kinevezési díj... 30 kr. kinevezési díj...

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelbeli tudakozásokra ingyen adnak felvilágosítást, csak a válasza arányos bérletet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig körülni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és előfizetések felvételnek a BUDAPESTI NAPLÓ részére a kiadóhivatalban József-körút 18. számánál a következő órányitásokban:

- Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkok. Adler Leona, Lipót-körút. Pósch József, Váci-körút 80. sz. Özv. Wéber Vilmosné, Váci-körút 15. Feldmann Mórné, Marokkó-utca 1. Mosch utóda, Dorottya-utca 2. Magyar királyi-szálló. Kürthy Kálmáné, Harmad-csúcs-utca 1. Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1. Redlich Szidónia, Király-utca 59. Benda Józsefné, Andrásy-utca 59. Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 38. Schneller Mórna, Dob-utca és Károly-körút sarkok. Szponyri V. Jánosné, Kerepesi-utca 1. Özv. Hallada Anna, Múzeum-körút 10. Szántó Mór, Keckeméti-utca és Kálmán-ter sarkok. Deutsch Júlia, József-körút 50. Barossa-utca sarkok.

Gyerekszonny! Már is levele van. "Legényember." Memorandum! A megpróbáltatás eme keves órában egy aránylag nyugodtabb pillanatot felhasználva tudtunk, amit ér zned kell, hogy gondolatban nálad hererek vizsgát édes szenedő fiaim. 3600

Szellemes előkelő hölgy társaságát keresi előkelő családból való bankhivatalnok anyagi érdek kizárásával. Levelek "Eugen" jellegű a kiadóhivatalban. 2098

"Jeanette." 1/16 órától 1/2-ig az Erzsébet-ter parkjának körülvétele, ismételt jel a régi. Ha nem jöhete el, úgy értesítsen. 1/2-kor elmegyek, ha nincs ott. 3598

Biztos állás. Alapok készítésű, kereskedelmi képzett, a német, magyar és román nyelvekben teljesen jártas fiatal embernek (keresmény) alkalom nyílik egy helybeli nagy részvénytársaságnál azonnali beépítés mellett, hogy magának biztos állást szerezzen. Előnyben részesülnek olyanok, akik reprezentálás és diszpozíció-képességgel tünnek ki és a kívánt órákat nyújtásával egy főközlött önálló vezetésre alkalmasnak látszanak. Ajánlatok mindhárom nyelven eddigi elfoglaltság és a fizetési igény felmérésével e lapok kiadóhivatalához "Jóvá" alatt nyújthatók be. 3599

Egy teljes szoba faragott bútortelad. Cim a kiadóhivatalban. 2100 Szép írás. Hatalmas bármilyen írásbeli munkát kivétel nélkül a legelőkelőbb műveltségű magyar íróval díjazás mellett. Cim a kiadóhivatalban. 5005

Négyezer forinton felül forgalmazó győrszertár, előnyös feltételek mellett, sürgősen eladó. Háromezer forint kaucióval kézbe is adó. Cim megteudható a kiadóhivatalban. 3587

Egy csinos bútorozott szoba a Huszady-teren febrúar elején egy ur számára először kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2076

Fiatallány bármilyen irrodai foglalkozást keres, ki a Yost-féle gépiráshoz is ért. Cim a kiadóhivatalban. 3476

Egy correpetitor keresetük vidékre 3-ik realista tanuló mellé. Ajánlatok "szoralom" jellegű alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2098

Elegánsan bútorozott szoba két urnak is alkalmas, a Váci-körúton, esetleg teljes ellátással is febrúar 1-ére jutányos árban kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2099

Jó forgalmu cukorka- és tejüzlet élénk helyen pot m éron eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2080

Egy megbízható, szolid 34 éves, nős kiszolgált katona (örmszer) szép irással bíró ember penzesedő, raktárnoki vagy hivatalnok állást keres szerezni fizetés mellett esetleg cantioval is rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban megteudható. 2068

Úgyes gépvarrónók fehérvarráshoz állandó foglalkozást nyerneik. 2096

Lakást keresek földszinti vagy 1-2-es emeletre. Lehetőleg minden szoba különbejárattal legyen fűrdőszobával s hozzá tartozókkal és a mennyei lehet, a VIII. kerületben. Méréselt bér megkötésig. Bérlet esetleg hosszabb időre szerződést köt. Ajánlatok "Bérlés" jellegű e laphoz kéretnek. 8206

Február hó 1-ére vagy 15-ére kiadó egy szép tágas két ablakos utcai szoba a IV. kerületben, egy vagy két őr ember részére, esetleg teljes ellátással, szives tudakozás e lap kiadóhivatalban tudható címen. 2092

Egy modern, majdnem új, 300-400 % heti munkadíjű malom-benrendezés jutányosan, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2081

Gyorsírástában, magyarban és németben, úgy tanfolyamban, mint magánórákban kiképezés vizsgára előkészít ocl. gyorsírásánál. Cim a kiadóhivatalban megteudható. 2090

Jó és szépírású fiatal ember bármilyen megfelelő állást keres, vagy írásbeli munkát. Cim a kiadóhivatalban. 2048

Varrógép- és készletünk a lehető legolcsóbb árak mellett kiáruljuk, mivel ezen cikkelt többet nem foglalkozunk. Wollák és Tsa. Andrásy-utca 45. 6586

Egy csinos szolid leány üzletbe vagy mézárskékbe feliródnó pénztárosnőnek ajánljuk. Cim a kiadóhivatalban. 2062

Correpetitornak ajánljuk egy bölcsészethallgató. Cim a kiadóhivatalban. 2094

Egy német-utcaiban azonnali kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Ügyvédjelölt kitűnő referenciákkal szerény feltételek mellett irrodai keres. Ajánlatok "Dr. juis" alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2097

Három reált végezte, gimnáziumi érettségét eljuttatott szerény Megkötéses "B" alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2091

Két csinosan bútorozott szoba egy gyermekkel családnál a Lipót-körút és Andrásy-utca sarkán azonnali kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2070

Kitűnő fűszerüzlet, közel a fővároshoz, gyárak közelében 40000 forint évi forgalommal más vállalat mint szabad kézből eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2080

Úgyes szabónő méricskelt díjazásért ajánljuk házakhoz és házon kívül is a legújabb divatu ruhák elkészítésére. Cim a kiadóhivatalban. 2097

Kétfajratu malom 36 collos és egy 17 soros Nicholson-féle vetőgép használható jó karban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2039

Kozmetika a szépség egészségéért. Főbb fejezetek: Arcápolás, rapszódák, szepők, májfolt börtök, pattanás, leucemia, szemölcsök, sómör, anyajegyek, hajápolás, arczsörök, kopaszkodás, gerüdlés, hajfestés stb. Utmutatás minden ezen szépségápolás alapos és ártalmatlan elmulasztására. Irta dr. Jutassy József. Ára zárt börtökben postán küldve 70 kr. (Beküldhető levélbérletben is.) Kapható szerzőnél, Budapest IV., Keckeméti-utca 6. szám. 6384

Megjelent az "ÖrökNaptár" Szerkesztette: Baacs Ferencz. Szerkezete éppen olyan, mint egy közönséges naptár, tehát mindenki által minden esztendőre közönséges naptárként használható. Érdekes tartalmából kiemelendő az időjárás-tapasztalatok, megfigyelések és babonák rendszeres gyűjtésénye, melynek segítségével komolyan vagy tréfásan mindig előre megmondhatjuk: milyen idő lesz? Aranygyöngy- és színyomatu börtökben 1/12. Megrendelhető: a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18.

Izzóharisnyák, (Ausztrál-égek).

Regények és szépirodalmi művek.

- Alvinczy S. Francia nők, fűzve 1 ftt 50, diszkötés 2 ftt. Alvinczy S. Francia társadalm, fűzve 1. 50, diszk. 2 ftt. A Nevelő Magyarországa. Adomagyijtemény. Szer. Graza és Follinus. Költve 2 ftt, diszkötés 3 ftt. Ágai A. (Porzó) Igaz történet, huz és ebészetes 2 ftt 40 krajczár. Gabányi A. A művészet nyomonutjai. Regény 2 kötetben 2 ftt 40 kr. Idegen költők albuma, fordította Radó A. Illusztrációkkal, fűzve 3 ftt 60 kr, diszkötés 5 ftt. Jakab Ö. Falu. Elbeszélés. 2 ftt, diszkötés 2 ftt 80 kr. Jakab Ö. Argirus. Negyed-órta alkut. Fűzve 3 ftt, diszkötés 5 ftt. Kabos E. A holló. Színmű. 1 torint. Kosztány G. Nevezetesebb bűnesetek tára: I. Emy György meggyilkolása 1 ftt. II. Anuly szersz. Jeledelemmegyilkolása 1 ftt. III. Ott kisbűnesetek 1 ftt. IV. Kisebb bűnesetek 1 ftt. Kölcsey F. Parainese 40 kr, diszkötés 1 ftt. Költők album. A jelenkori költők a gszbb verseivel. Szerkesztő Radó Antal. 16-ú diszkötés 3 ftt. 16-ú emulakadás selyem betettel 4 ftt 50. 3-ú diszkötés 5 ftt, 3-ú emulakadás selyem betettel 6 ftt 60 krajczár. Leopardi lyrái költeményei fordította Radó A. Fűzve 1 ftt 60 kr, diszkötés 2 ftt 40 kr. Mosdósy I. Áru szíriolem. Regény két kötet 2 ftt. Mosdósy I. Ülősiék végnapjai. Regény két kötet 2 torint. Murali Károly. Elyne be jól Adomagyijtemény. Négy önálló kötet. Egy-egy ára 60 kr. Ujjabb nemzeti dalkönyvecskék. Szerkesztő Radó A. 1 ftt 20 kr. Murali Károly. Mosolygó történetek. Négy önálló kötet. Egy-egy ára 60 kr. Megrendelhető a "BUDAPESTI NAPLÓ" kiadóhivatalában.

Minden házi-asszony vegye meg Zilahy Agnesnek valódi magyar székácskönyvet, mely teljes házteljesítést is tartalmaz. Az ára igen szepen bekötve 1 ftt 80 kr. Megrendelhető: a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában.

Hölgyeim!!

Évek óta kutatok teljesen ártalmatlan szépitő szerek után; sok tapasztalatom által végre sikerült.

Mille Fleurs Crém

zsirtalan, nappal is használható, az arcbörtök bármily elhanyagolt is legyen, már rövid idő múlva sima, üde, tiszta fehérséget ad, arról kezeskedem. Egy próbatégy használata után bizalommal és közönséggel keresnek fel a t. hölgyek, számos levelek bizonyítják. Mille Fleurs Crème nagy tégy 1 ftt, kisebb 50 kr, szappan 40 kr, poudre fehér, rózsaszín vagy creolsziben könyveskövel 60 kr. E könyvben megtalálható minden titka az arc és test ápolásának. Továbbá raktárunkban tartok hölgyek részére mindenemű gumimarkutát egészségügyi szükségletekre. Árjegyzék válaszbelvagy beküldése mellett kapható. Ezt említtet cikket utánvételel küldi: MANDL IDA, Bethlen-utca 12. I. - Főraktár Török J. gyógyszerár, Király-utca 12.

Könnyű fizetési feltételek! Díszes, olcsó vasbortok, gyermekkoscsók, gyermekágyak, ruganyos acéliszorony-ágybetelek, afrikai és löszbortok, paplanok, szövetséggyök, ágy- és asztalterítők, kárpitosott fa-bortok, tükrök, és fűgölgömpök kaphatók Pápat és Nánán gyáraknál, Budapest VI., Andrásy-utca 2. (Fonórép-pilóta, Vidékre és helyben részletfizetésre is szolgálunk minden árfelmérés nélkül. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Vasutépítési anyag építés befejezése miatt készpénz ellenében azonnali olesón eladó: körülbelül 15 kocsiromkint 9 görpányás 1 méterenkint 7, 10, 12, 15 kg súlyval, 2 kocsiromkint u, méterenkint 236 kg, nehéz vasuti sín, 50 drb bilénc köcs, 780 mm nyomtávolsággal és 2 köbmetr üllartalommal, 1 drb 780 mm, nyomtávolsággal 50 lövegy, Krausz és Társa müncheni gyárában építelt mozdony, 1 drb szabványos nyomtávolsággal mozdony, továbbá: nagy mennyiségű hűfűk, u, szénnyvasutakhoz való talpfaik, teljes körvábrendezések, 150 drb fatalig, telerkocsiak, szekerkes stb. stb. Tudakozások "VASUT-ÉPÍTÉS 7000" alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 6394

Vasutépítési anyag építés befejezése miatt készpénz ellenében azonnali olesón eladó: körülbelül 15 kocsiromkint 9 görpányás 1 méterenkint 7, 10, 12, 15 kg súlyval, 2 kocsiromkint u, méterenkint 236 kg, nehéz vasuti sín, 50 drb bilénc köcs, 780 mm nyomtávolsággal és 2 köbmetr üllartalommal, 1 drb 780 mm, nyomtávolsággal 50 lövegy, Krausz és Társa müncheni gyárában építelt mozdony, 1 drb szabványos nyomtávolsággal mozdony, továbbá: nagy mennyiségű hűfűk, u, szénnyvasutakhoz való talpfaik, teljes körvábrendezések, 150 drb fatalig, telerkocsiak, szekerkes stb. stb. Tudakozások "VASUT-ÉPÍTÉS 7000" alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 6394

Kiss József összes költeményei.

Elő teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrógépről című hosszabb költemények is tartalmazza. Ára a költő arcképével díszes vászonkötésben 1 ftt 50 krajczár. Ez a legszébb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI ajándék. Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 ftt 60 kr., ha ez összeg előre küldött be. Kapható a "BUDAPESTI NAPLÓ" kiadóhivatalában.

Makulatura papír eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Olcsó arany és ezüsteladás,

valamint a legszebb ékszertárgyak, u. m.: arany férfi láncok grammja 50 kr., arany férfiorák 13 ftt, arany női órák 10 forint, gyémántgyűrűk, fülbevalók, broszók, 6 ft 50 kr-tól kezdve. 12 darab valódi, ezüst evőeszköz 6 ftt 25 kr., étkezőszervek 12 szemlére 140 ftt, 6 személyre 75 fttől kezdve. Girandolok, gyertyatartók, tálcák és e szakmába v. r. cikkeik grammja 8 kr, minden darab hivatalos felméréssel van ellátva. Vesztünk zalogházi cédulákat. Grünberger A. Béla örökösai Budapest, Városháza-ter 9. (Harris-bazár) l. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Cigarettek "The Dido"

Alkalmi ajándékul már elhatároztam, esakis fémvölpeket készíttetek WAITZNER fényképeszteti műtermében. Erzsébet-körút 20. l. em., hola legszébb klyiölő Mukart-nagyságu kép darabokban 1 ftt. Ugyanott kis képek utáni nagytitkos jutányos árban elfogadhatók.

Börgygyógyász, és egészségpolás és nem betegségek szakorvosa

Med. univ. Dr. Révész Benő Budapest, VIII. Kerepesi-ut 63. sz. l. em. gyorsan és alaposan gyógyítja a titkos betegségeket, (bujakóros bajok, gyengeségi állapotok, kifolyás, szűkület, női betegségek stb) és azok következményeit. Továbbá: bőrbetegség és szépségbíbatok. Rendel: délelőtt 9-12, d. n. 3-5 és este 7-8 órák. Levelekre azonnali válasz. Gyógyszerekről gondoskodik. Mindenkor mély diszkreció.

Titkos betegségeket

bujakóros bajokat, bőrbetegségeket, huyes szűkület, huyesfolyásokat, u. gyórvmondó szorint befecskendezés nélkül, ha elvült. Tehetlenség, elgyönvült fétierót az electropatiuss gyógvmondó szorint, biztos eredményel gyorsan és gyórvesen, 31 évi gyakorlati alapján gyógyít.

Besenbek Alajos sebész-orvos és szülész.

Rendelnaponta: reggeli 9 óráltól délután 4 óráig, és este 7-8 óráig. Díjazott levelekre is válaszol. Lakik: BUDAPEST, Király-utca 11. sz., II. emelet 17. ajtó. Külön be- és kijárat.

Elgyengült férfierő (impotentia)

bármily öreg korban is esakis az orvosi világ által legújabbban óvannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű Electro Massage vagy Psychrophor által gyógyítható legrovidebb 145 alatt biztos és állandó sikerrel.

Dr. KAJDACSY v. cs. és kir. ezredorvos

Elektrotherapiai rendelő intézetében. Budapest, V. Váci-körút 4. sz. l. em. Rendel: délelőtt 9 óráltól 4 óráig; este 7-8 óráig. GARANCIA: 25 évi részben katonára, részben magánorvosi praxis. Külön fűrdő- és gyógvtermek. Levelekre azonnali diszkrecióval válaszoltatik.